לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ד', כ"א בכסלו תשמ"ט, 30 בנובמבר 1988 / שנה מ"ו מס' 13813 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

העצרת תכונס בג'נבה ב־13 בדצמבר

רויטר, עתי"ם

מרכז האו"ם. — דיון עצרת האו"ם בשאלת פלשתין ייערך ככל הנראה בג'נבה בין ה־13 בדצמבר ובין ה־15 בו — על כך נמסר אמש בניו יורק. קבוצת מדינות ערב באו"ם מגבשת בינתיים קריאה לארה"ב, לחזור בה מהחלטתה שלא להעניק אשרת כניסה לערפאת. כן מצפים לכך שהצעת החלטה, המאשימה את ארה"ב בהפרת התחייבותה לאו"ם והקוראת לה לחזור בה — תוגש לוועדה המשפטית של עצרת האו"ם. הוועדה לקשרי ערב־ארה"ב הודיעה כי תגיש היום תביעה משפטית נגד שולץ, על הפרת הסעיף בחוקה בדבר חופש הביטוי.

שמיר דחה איומי פרץ; הודיע כי ימתין להחלטת „העבודה" היום

מנהיג ש"ס שחשש מהסכם בין העבודה לליכוד תבע אמש משמיר הסכם קואליציוני חתום ● משלא נענה יזם פגישה עם שמעון פרס ● רבין תוקף מנהיג מפלגתו: לא יעלה על הדעת שבעת שמנהלים מגעים עם הליכוד נפתח מחדש בתרגילים עם הדתיים ● גם אגו"י שנתקפה בהלה הודיעה כי תבטל התחייבויותיה לליכוד ותדון עם המערך על בלוק חוסם ● שרי הליכוד הודיעו לדתיים כי אין להם מה לחשוש ● שמיר זימן את פרץ לפגישת פיוס היום

גדולי־התורה קראו לקיים יום תפילות עקב המשבר הקואליציוני

דורית גפן

בתום דיון של 7 שעות פרסמה הלילה מועצת גדולי התורה הודעה קצרה בה נאמר, כי היא נתנה הנחיות לח"כים של אגודת ישראל לגבי התנאים של המשא־ומתן הקואליציוני. מועצת גדולי התורה גם קראה לקיים יום תפילות מיוחד מחר נוכח המצב החמור.

דורית גפן

ביקורת עקיפה על פגישתו אמש של שמעון פרס עם מנהיג ש"ס יצחק פרץ נמתחה על ידי השר יצחק רבין אשר אמר, כי לא ידוע לו על כל מו"מ עם ש"ס. רבין הוסיף, כי לא יעלה על הדעת שבעת שקיימת הידברות עם הליכוד ינהל המערך משא ומתן עם המפלגות הדתיות. מקורביו של רבין הוסיפו כי יהיה זה משגה חמור להתחיל מחדש תרגילי סרק עם המפלגות הדתיות.

(סוף בעמ' 4)

העצרת – אמש בכיכר מלכי־ישראל בת"א (צילום: ברוטמאן)

ההכרעה בלשכה עשוייה ליפול בהצבעה חשאית

צעד חסר־תקדים בתולדות „העבודה" ● פרס ורבין יטילו כל כובד משקלם למען פתיחת מו"מ עם הליכוד – אך צופים דיון ארוך וקשה

דורית גפן

ההכרעה היום בלשכת מפלגת העבודה על פתיחת משא־ומתן קואליציוני עם הליכוד, עשויה ליפול בהצבעה חשאית, צעד חסר תקדים כמעט בפורום זה, המקבל את החלטותיו בהצבעות גלויות.

עד כה אספו מתנגדי המו"מ למעלה מ־40 חתימות מבין 130 חברי הלשכה. על פי החוקה דרושים חתימותיהם של שליש מחברי הלשכה לצורך קיום הצבעה חשאית.

כל כובד משקלם

במפלגת העבודה גוברת המתיחות לקראת הישיבה היום אחר־הצהריים. שמעון פרס ויצחק רבין

(המשך בעמוד 2)

משלחת השמאל לפראג תיפגש עם משלחת אש"ף

במשלחת מישראל נציגים ממפ"ם, ר"צ וחד"ש ● כן ישתתפו נציגי חמש המדינות הקבועות במועצת הבטחון ● אבא אבן וחיים צדוק מהעבודה — ביטלו השתתפותם

מוטי בסוק

ביום ראשון הקרוב יוצאת משלחת של אנשי שמאל לפראג לכנס שלום בינלאומי, בו תשתתף גם משלחת גדולה של ראשי אש"ף. בכנס שיתמקד במצב במזרח התיכון ישתתפו גם נציגים של חמש המדינות הקבועות במועצת הבטחון. אבא אבן סירב להשתתף במפגש.

אנשי המשלחת הם הסופר יורם קניוק, ואל"מ (מיל) מורלה בראון (ר"צ), אריה יפה, מרדכי אבישי ודן וישניצר (מפ"ם) ח"כ תופיק טובי ותמר גוז'נסקי. אבא אבן שאמור היה להיות דובר ראשי בכנס דחה את ההזמנה. גם שר המשפטים לשעבר חיים צדוק העריך שלא לנסוע לפראג. מפלגת העבודה שהוזמנה להשתתף במפגש החליטה לדחות את ההזמנה. הכנס אמור להתמקד בנושא השלום במזרח התיכון. נראה כי מרבית הדיונים יתמקדו בהחלטות המועצה הפלשתינית.

הכנס יימשך שלושה ימים, מיום שלישי הקרוב ועד יום חמישי. את אש"ף ייצגו, בין השאר, בסאם אבו־שריף, ויו"ר ועדת החוץ של המל"פ חאלד אל־חסן. את חמש הנציגות הקבועות במועצת הבטחון, ארה"ב, בריה"מ, בריטניה, צרפת וסין, ייצגו אנשים שנשאו בעבר בתפקידים רשמיים בכירים בארצות אלו, בדרך כלל בתפקידי שרים.

צה"ל ערוך לבצע בכל רגע את פסק הבוררות על טאבה

אבי בניהו כתבנו הצבאי

"מרגע שהדרג המדיני יחליט ויורה לנו, יבצע צה"ל בתוך זמן קצר את הצבת אבני הגבול באזור טאבה על־פי פסיקת הבוררים", כך אומר גורם צבאי בכיר. המשימה של הזזת 14 אבני הגבול באזורי המחלוקת הוטלה על קציני יחידת הקישור לכוחות זרים של צה"ל.

הסתיימו שיחות טאבה ברומא

כתבנו המדיני מוטי בסוק מוסיף: ישראל ומצרים הסכימו אתמול ברומא על ביצוע חלק מפסק הבוררים בנושא טאבה. סוכם על הזזת חלק מאבני הגבול, בדיוק לפי החלטת הבוררים. היום יסכמו שני הצדדים על הדרכים ליישום חלקים אחרים בפסק הבוררות כולל קביעת לוח זמנים לדיון בהחזרת השטח למצרים.

תדהמה מהתאבדות השופט דב איתן ● עמוד 2

רבין: קידום צנחני קלנדיה לא ייפגע ● עמוד 3

סחורה ישנה בעטיפה חדשה

ב־29 בנובמבר לפני 41 שנה, החליטה עצרת האומות המאוחדות, החלטה היסטורית על פיה הוקמה מדינת ישראל. ההחלטה התייחסה גם להקמת מדינה ערבית פלסטינית, החלטה שלא בוצעה עד כה.

ראש־הממשלה המיועד, שמיר, סטה ממנהגו של מנחם בגין והסכים להופיע ביום זה בפני פורום ועדת העורכים. ניתן לראות בכך מפנה חיובי, בהבנת התהליכים המצביעים על כך כי אף אחד משני העמים אינו יכול לחתור לבעלות שלמה על הארץ ויש להסכים לחלוקה מוסכמת.

שמיר הצהיר בפורום זה, כי הוא רואה „סימנים" לכנונות למו"מ ישיר, אם כי נמנע מלבסס טענה זו. קרוב לוודאי ש„הסימנים" הם בלון שהופרח לצרכי המו"מ הקואליציוני עם מפלגת העבודה, על־מנת לשכנע את חברי הלשכה שלה לוותר על תוכניתם המדינית לביטול הקיפאון באמצעות ועידה־בינלאומית ולתת אופציה לתוכנית הליכוד.

הבעייה היא שתוכנית הליכוד נוסתה כבר בעבר, נכשלה, הביאה לקיפאון מדיני ולאינתיפאדה. הליכוד ניהל במשך שנים מו"מ סרק על אוטונומיה עם משלחת מצרית. ראשי הליכוד התכוונו להביא מו"מ זה לכישלון ולשם כך סולק מניהולו שר החוץ דאז משה דיין. מינוי ד"ר בורג במקומו נועד להביא לקיפאון את שיחות האוטונומיה, לשם מניעת כל ויתור „על שטחי א"י".

שמיר באיחור של מספר שנים מנסה למכור שוב אותה הסחורה למפלגת העבודה. הוא מציע שוב מו"מ ישיר לפתרון דו־שלבי של אוטונומיה והסדר סופי, אך הכוונה היא ככל־הנראה להמשך הקיפאון, אם כי ניסוח זה יאפשר לשרי העבודה הלהוטים להצטרף לממשלה בראשותו, להסכים לתוכנית המדינית של הליכוד.

למרבה הצער לא נותר כבר זמן לתכסיסים פוליטיים. האינתיפאדה אוכלת במשק הלאומי, במוסר הלאומי ובבטחון הלאומי לטווח ארוך, במלוא הפה.

דחיית המו"מ האפשרי לעוצמת ציפיות בלתי מבוססות על „סימנים", שלא נראים באופק הפוליטי, עשויים אולי לפתור את בעיות הקואליציה, אך ידחו את תהליך השלום עם כל הסכנות הכרוכות בכך.

קהל אלפים, בהם בלטו צעירים וסטודנטים רבים, בעצרת נגד ההשתמטות החרדית ● אל"מ (מיל.) פעיל:

הגיע זמן שהאדם החילוני יזדקף במדינתו

עצרת ראשונה מסוגה מאז קום המדינה ● נכה צה"ל, קטוע רגליים, מעוזיה סגל: אני עומד כאן על שתי רגלי ומתבייש

ורד לוי

עצרת ההמונים נגד ההשתמטות החרדית מצה"ל נערכה אמש בכיכר מלכי ישראל בת"א. על הבמה התייצבה שורת אלופים במילואים, מבכירי המערכת הצבאית של ישראל בעבר ובהווה, שנשאו דברים בפני הקהל הרב.

על עצומה שהלינו מארגני העצרת — המביעה מחאה ותובעת כי יגויסו בחורי הישיבות — חתמו שני רמטכ"לים, 26 אלופים, 46 תת־אלופים, 151 סגני־אלופים ומאות קצינים נוספים.

להציל המדינה

האלוף במיל. בנימין בן אליעזר הידוע בכינויו פואד, הגדיר את העצרת כביטוי למחאה על השתמטות חרדית בת עשרות שנים והיפנה קריאה לממשלת ישראל להציל את המדינה מן המצב ההולך ומחמיר בתחום זה. ראש עיריית תל־אביב והאלוף במיל. שלמה להט האשים את החרדים בכך שהם שותפים רק לזכויות ולא לחובות של אזרחי מדינת ישראל. „אנו תובעים היום שהמדינה תתחיל לעשות סדר בעניין זה פעם אחת ולתמיד" אמר צ'יץ'.

„עומד על רגלי ומתבייש"

נכה צה"ל, מעוזיה סגל שנפצע קשה באחת המלחמות, איבד שתי רגליים, יד ועין, ריגש את הקהל העצום באומרו: „אני עומד היום על שתי רגליים ומתבייש". סגל אמר, כי אינו מבין מדוע נגזר עליו לאבד איברים מגופו ולאבד חברים קרובים בעוד שמנת חלקם של בחורי הישיבה היא לשבת ולהתפלל. הוא קרא לממשלת ישראל לחדול מיד מהענקת הפטורים הללו ולבני הישיבות קרא להתגייס לצה"ל.

אלופה במיל. דליה רז, לשעבר קצינת ח"ן ראשית בצה"ל, העלתה את נושא הפטור משירות לבנות דתיות. „25 אחוז מן המתגייסות זוכות היום לפטור מסעמי דת, תנו דעתכם גם לנתון משמעותי זה." ביקשה.

זקיפות קומה חילונית

ההיסטוריון ואל"מ במיל. מאיר'קה פעיל הכריז בפני קהל הנוכחים כי הגיע הזמן שהאדם החילוני

(המשך בעמוד 2)

כשלושים אחוז מבוגרי קורס הטיס האחרון — בני קיבוצים

אבי בניהו כתבנו הצבאי

כשלושים אחוז מכלל בוגרי קורס הטיס האחרון של חיל־האויר הם בני קיבוצים. נתון זה מסר אתמול דובר צה"ל, תא"ל אפריים לפיד, לוועדות הביטחון של הקיבוץ הארצי והתק"ם במסגרת יום־עיון לכל מקשרי החיילים ברחבי התנועה הקיבוצית. דובר צה"ל ציין, כי ישנו שיפור רב בהתנדבות בני קיבוצים לתפקידים בכירים בשירות קבע. רכז ועדת־הביטחון הבינקיבוצית, אמיר קרן הוסיף, כי בשנתיים האחרונות עלה אחוז הקצינים בני הקיבוצים באופן משמעותי ביותר וכי והחתימה לשירות קבע ארוך עלתה פי שלוש. בפני ועדות הבטחון הופיעו אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי, קצין חינוך ראשי תא"ל אהוד גרוס והדובר צה"ל תא"ל לפיד.

בהתייחסו לנושא "פרשת קלנדיה" הסביר דובר צה"ל, כי הארוע הפך לגדול מהפרופורציה. "בין היתר שלא היו נושאים בטחוניים אחרים על סדר־היום." לדבריו, העובדה שבין הצנחנים היה גם בן־קיבוץ אינה מוסיפה ואינה גורעת "אין פה שום קשר והקצין ששפט את החיילים לא העמיד לנגד עיניו את העובדה שמדובר בקיבוצניק". דובר צה"ל מכר גם על "בעיית מנהיגות קשה" בקרב מפקדים זוטרים בצה"ל הנתונים להתערבות של הורים, פוליטיקאים ועיתונאים. תא"ל לפיד קרא לוועדות־הביטחון ולמקשרים בקבוצים להגביר את סיוריהם בצה"ל כדי להכיר מקרוב את המתרחש בצה"ל.

וילן התפטר מראשות 'הסנה': "אני נושא באחריות ציבורית, לא עסקית"

קרן ההשקעות של חברת העובדים רכשה שתי חברות בנות, "שמשון" ו"רותם", תמורת 35 מיליון ש"ח □ ריצ'רד ערמון מונה ליו"ר "הסנה"

אודי נחשון

קרן ההשקעות של חברת העובדים רכשה שתי חברות ביטוח מקבוצת "הסנה" — "שמשון" ו"רותם" — תמורת 35 מיליון ש"ח, במסגרת המאמצים להבריא את הקבוצה. במקביל בוצע אתמול מהפך ניהולי בצמרת "הסנה": יו"ר הדירקטוריון, גרשון וילן, התפטר מתפקידו, ובמקומו מונה ריצ'רד ערמון, שמכהן כמנכ"ל החברה. את ערמון יחליף כמנכ"ל מיכאל מילר.

גרשון וילן פורש מ"הסנה" לאחר שש שנות כהונה כחבר וכיו"ר הדירקטוריון של החברה. וילן אמר אתמול ל"על המשמר", כי הוא מרגיש אחראי מבחינה ציבורית לכל מה שקרה ב"הסנה", אבל אינו נושא ב"אחריות עסקית", כדבריו, למה שנעשה בחברה. "הנחתי מכתב התפטרות כבר לפני חצי שנה, אבל ביקשו ממני להישאר בתפקיד. אין לי בעיה של אמון וניכוי. אבל במסגרת הרה־ארגון שנעשה עכשיו בחברה, היא זקוקה ליו"ר מלא", אומר וילן.

דרוש יו"ר פעיל יותר

וילן אומר, כי התפטרותו אינה קשורה להפסקת כהונתו של אלפרד גולין כמנכ"ל "הסנה" לפני כחצי שנה. לדבריו, מאז חזר ופנה בעל־פה ובכתב לראשי חברת העובדים וביקשם להכניס במקומו אדם חדש שיקדיש את כל זמנו לחברה, אולם ראשי חברת העובדים ביקשו ממנו להישאר, ולפני כחודש הוא אף נבחר לקדנציה נוספת כיו"ר, באסיפת בעלי המניות של "הסנה".

החלפתו של וילן בערמון נדונה אתמול בישיבת הוועדה המנהלת של חברת העובדים וסוכם כי וילן ימשיך בכל תפקידיו האחרים במסגרת חברת העובדים. יצויין כי וילן הוא מנציגיה הבכירים של מפ"ם בצמרת חברת העובדים ועם פרישתו מ"הסנה" איבדה המפלגה אחד המוקדים החשובים שהיו לה במשק העובדים.

ריצ'רד ערמון מונה למנכ"ל "הסנה" לפני כארבעה חודשים בלבד, לאחר הדחתו של גולין. ערמון היה קודם לכן מבכירי בנק הפועלים וגם המנכ"ל החדש שיחליף אותו עכשיו, מיכאל מילר, הובא מקבוצת בנק הפועלים. מילר כיהן עד כה כמנכ"ל סוכנויות הביטוח "תורן", מקבוצת הבנק. ערמון יהיה יו"ר עסקי פעיל בחברה ויסייע בין היתר במכירת חברות הבת ומימוש נכסים אחרים. במקביל נמסר, כי מרדכי ויצמן ביקש לסיים את תפקידו כמשנה בכיר למנכ"ל החברה, לאחר תקופה קצרה ביותר בתפקיד, והוא חוזר לניהול "בירדמן".

מימוש נכסים

אתמול הודיע החברה על עסקה בולטת במסגרת המאמצים לממש נכסים. שתי חברות בנות, "שמשון" ו"רותם", נמכרו לקרן ההשקעות של חברת העובדים תמורת 35 מיליון ש"ח במזומן. "הסנה" ממשיכה לנהל מגעים למימוש נכסים אחרים, כולל מכירת חברות בנות, תיקי ביטוח חיים ונכסי נדל"ן. מכירת "שמשון" ו"רותם" שיפרה את מצבה הנכסי של "הסנה", אבל אין היא מספיקה לכיסוי הפער שנוצר בהון החברה, בין נתוני המאזן לדרישות המפקח על הביטוח. קושי זה מעכב לאחרונה את פרסום המאזן החצי־שנתי של "הסנה" ל־88. בהנהלת "הסנה" נמשכים המגעים עם קבוצת "כלל ביטוח" ו"הפניקס" על מכירת נכסי ביטוח של החברה.

מועצת נבחרי הנגב מצטרפת לראש עירית באר־שבע שפתח בשביתת שבת בירושלים

יארגנו הפגנה גדולה במחאה על האבטלה ואי הזרמת סיוע לעירית באר־שבע — אם לא יתקבלו אצל שמיר □ "נלבש שחורים כמו החרדים — אולי אז ידברו איתנו"

איילת מזור, עתי"ם

יו"ר מועצת נבחרי הנגב וראש מועצת אופקים, יחיאל בנטוב החליטו אתמול בעצה אחת עם כל נבחרי הנגב להצטרף היום אל ראש־עירית באר־שבע, משה זילברמן, סגניו וחברי מועצת העיר אשר פתחו אתמול בשביתת שבת מול לשכת ראש־הממשלה בירושלים.

יחיאל בנטוב מייצג את כל ראשי המועצות האיזוריות והמקומיות בנגב אשר תומכים במאבקה של עירית באר־שבע. מועצת נבחרי הנגב תובעת לעשות לפתרון בעיית האבטלה והמצב הכלכלי החמור שאליו נקלעו באר־שבע והנגב. ראש־עירית באר־שבע, משה זילברמן אמר אתמול בירושלים: "אנחנו רוצים תשובות ברורות בקשר למענק לאיזון תקציב העיריה.

"אם עד יום ראשון הקרוב לא ינתנו לנו תשובות ברורות תעלה הפגנת ענק של כ־3000 תושבי באר־שבע אל הבירה.", אומרים נבחרי הנגב.

ילבשו בגדי חרדים

גרעון תקציבי של 15 מיליון ש"ח הצטבר בקופתה של עירית באר שבע ועל אף הבטחת ראש הממשלה, יצחק שמיר, בפגישה עם זילברמן לפני חודשיים, טרם התקבל סיוע כספי מהממשלה. מדי חודש מתקשה העיריה לשלם משכורות וחובות לספקים, קבלנים ונותני שרותים. על רקע זה החליטו חברי מועצת העיר, בישיבת חרום שהיתה ביום א' בלילה, לפתוח בשורה של צעדי מחאה מול משרד ראש הממשלה בירושלים.

המארגנים הודיעו שמחר, אם עד אז לא יחולו התפתחויות, ילבשו בהפגנתם ביגדי חרדים. "אולי כך תקיים איתנו הממשלה שיחות..."

השובתים ישארו מול משרד ראש הממשלה, כל עוד לא תפתרנה בעיות התקציב של העיריה.

חייל נהרג בהתהפך משאית טעונה תחמושת שבה נהג

עתי"ם

חייל צה"ל נהרג בהתהפך משאית צבאית בה נהג. המשאית, טעונה תחמושת, התהפכה ביום א' בערב בצומת מעלה ארומים־ירושלים. הנהג איבד ככל הנראה את השליטה והחליק על הכביש הרטוב מגשם. המשאית הושלכה לוואדי סמוך ונחתה על גגה.

החייל שנהג במשאית נלכד בתוך תא הנהג המעוך. במשך שעה וחצי ניסו צוותי חילוץ להוציא את החייל, שסבל מפגיעות קשות.

כשחולץ החייל הוא היה ללא רוח חיים. חבלני צה"ל ואנשי חיל החימוש הגיעו למקום התאונה כדי לאסוף את התחמושת הרבה שהתפזרה עם התהפכות המשאית. עבודתם הושלמה עד שעות הערב.

התאבדה בקפיצה מקומה ד'

עתי"ם

אשה בת 46 מנהריה נהרגה אתמול בבוקר לאחר שקפצה מדירתה בקומה הרביעית ברחוב ויצמן בעיר.

צוות רפואי של מד"א שחש למקום ניסה להציל את חייה, אולם ללא הצלחה. המשטרה סבורה, כי שמה קץ לחייה, כיוון שסבלה מדכאון.

הוקצתה קרקע לבית־הלוחם בי"ם

טוביה מסקין

מועצת מינהל מקרקעי ישראל החליטה להעמיד קרקע להקמת בית הלוחם בירושלים. שר החקלאות ויו"ר המועצה, אריק נחמקין, מסר כי בית זה יתווסף לשני בתים דומים הקיימים בתל־אביב ובחיפה. מועצת המינהל הטילה גם על ועדה, בראשות השר נחמקין, למצוא פתרון לבעיית הקמת הקניון בכרמיאל ואישרה למטרה זו החכרת קרקע ליזמים ללא מיכרז, אך אלה אינם מקבלים את דעת השמאי בנוגע למחיר שעליהם לשלם בגין הקרקע.

ממשלה דו־מסלולית

דנותי ובורבה, צמד הנהגים של פרס ושמיר הסכימו להצטלם, לאחר שהבוסים, מסרבים (לפי שעה) להצטלם יחד (תצלום: רחמים ישראלי)

עובדי מפעל רמים בקי' שמונה פתחו בשביתת רעב; "יבואו צעדים קשים"

עתי"ם

עובדי מפעל רמים של כור בקרית שמונה פתחו אתמול בשביתת רעב, לאחר שנואשו מהסדר כלשהו שיביא לפתיחת המפעל.

מזכיר מועצת פועלי קרית שמונה, יוסף שלום, אמר כי זהו רק צעד ראשון וכי אחריו יבואו צעדים קשים יותר מצד העובדים.

המפעל מושבת כבר כשלושה שבועות.

העובדים חיפשו תחילה פתרונות דרך משא ומתן וכשלא עלה הדבר בידם — פתחו כאמור בשביתת רעב.

במועצת פועלי קרית שמונה בודקים אפשרות לארגן לעובדים את משכורות חודש נובמבר, משום שמדובר בעובדים שמטופלים במשפחות ברוכות ילדים.

חוזים אישיים לרופאים — במסגרת תוכנית סיוע שאישרה קופ"ח לסורוקה

איילת מזור

בישיבת חרום בין הנהלת קופת־חולים והנהלת בית־החולים 'סורוקה' שהתקיימה אתמול, אישר מנכ"ל קופ"ח, נחום פסה, סידרת שיפורים ופתרונות להטבת מצב ביה"ח.

השיפורים שאושרו הם: הנהגת חוזים אישיים לרופאי 'סורוקה', לשיפור מצבם תמורת התחייבות לעבודה בלעדית בביה"ח. הוקצו 50 אלף שקלים להקמת מעונות לילדי הרופאים והאחיות. אושרה השתתפות בגובה 50% להקמת מחלקות טיפול נמרץ ונוירוכירורגית. אושרה השתתפות 50% בשיפוץ חדרי שירות לרופאים בסמוך לחדרי הניתוח. והשתתפות בקמת מרכז להתפתחות הילד.

אושרו 30 אלף שקלים לחדרי ההמתנה סמוך למחלקת טיפול נמרץ.

הנהלת קופ"ח בישרה שחולי הלב הזקוקים לניתוח יקבלו עדיפות וזהו לוז של תושבי חיפה לניתוחי לב בביה"ח 'הכרמל', בחיפה.

אושרה השתתפות בהוצאות בהעברת דירה גם לאחיות, כפי שאושר לרופאים בעבר.

הקצבה ע"ס 20 אלף שקלים להעסקת עוזרי רופאים.

הוסר איום השביתה

בתגובה לצעדים אלה הסיר ועד רופאי 'סורוקה' את איומו להשבית את ביה"ח.

על דעת ועד הרופאים והדיקן פרופ' שמעון גליק התקבלה הצעתו של נחום פסה להקים צוות משותף של הנהלת ביה"ח, ועד הרופאים, ועד העובדים, והנהלת קופ"ח שיבדוק תוך חודש ימים האם יחסי התקנים והתקציב מול מספר המיטות ב'סורוקה' תואמים את הנורמה המקובלת בבתי־החולים האחרים בצפון הארץ.

הסכם־שכר הושג בבל"ל; יקבלו 3% תוספת ובונוס בגובה משכורת חודשית

אודי נחשון

לאחר חודשים ארוכים של משא ומתן וסיכסוכי עבודה, נחתם אמש הסכם־שכר בבנק־לאומי ל־1988. עובדי הבנק יקבלו במסגרת ההסכם תוספת שכר בשיעור 3 אחוזים רטרואקטיבית מינואר השנה וכן יקבלו מייד בונוס בגובה משכורת חודשית.

נוסף לכך יקבלו עובדי הבנק תוספת ותק בשיעור של כ־0.4 אחוז לשנה ועירכון לתוספות השכר הנילוות.

בתחילת המו"מ דרשו העובדים תוספות שכר גבוהות יותר ולאחרונה דרשו תוספת בגובה שקיבלו עובדי "בנק דיסקונט", 8 אחוזים. לאור זאת, בהנהלת הבנק רואים בסיפוק את תוצאות המשא ומתן. מנגד טוענים ראשי הוועד, כי עם פתיחת הדיונים על השכר סרבה הנהלת הבנק לתת תוספת באחוזים לשכר העובדים, כך שיש בהסכם הישג לעובדי הבנק.

עובדי המעבדות משביתים הבדיקות ב־4 בתי חולים

רונית מורגנשטרן

עובדי המעבדות בשירות המדינה, ממשיכים בסידרת השיבושים שהחלו בתחילת השבוע.

מהיום ועד סוף־השבוע, יושבתו המעבדות לבד מבדיקות חירום בבתי החולים הממשלתיים שבצפון הארץ.

מדובר בבתי החולים זיו בצפת, פוריה בטבריה, ממשלתי בנהריה, רוטשילד ורמב"ם בחיפה.

למרות השיבושים הנמשכים של עובדי המעבדות בשירות המדינה, לא חורשו, לדבריהם המגעים עם נציבות המדינה ומשרד הבריאות.

בהסתדרות המיקרוביולוגים סבורים, כי לא יהיה מנוס, מהרחבת השיבושים בשבוע הבא גם על בתי החולים במרכז הארץ.

שמואל שמואלי (עין־המפרץ)

תערוכת צילום

„נופים ואנשים סביב"

התערוכה תוצג

בגלריה שבבית הקיבוץ הארצי

(תל־אביב, רח' ליאונרדו דה־וינצ'י)

נ־5 עד 29.12 בימי א' עד ה' בשעות 8 עד 18.00

הפתיחה תתקיים ב־7.12 ב־17.00

המעוניינים מוזמנים

תדהמה מהתאבדותו של השופט לשעבר דב איתן

השופט בן ה־53, שהצטרף לא מכבר לצוות הסנגורים של ג'ון דמיאניוק – קפץ אל מותו מהקומה ה־15 של „מגדלי העיר" בירושלים ● התפרסם בשעתו כאשר חתם בעת מלחמת־לבנון על עצומת „יש גבול" ופרש א"כ מכס המשפט

בצלאל עמיקם, טוביה בסקינד

התאבדותו של השופט לשעבר, דב איתן, היכה בתדהמה את חוג מכריו הרבים בירושלים. השופט בדימוס, בן 53, התאבד אתמול בבוקר בקפיצה מהקומה החמש־עשרה של „מגדלי העיר" בירושלים.

בראשית השבוע הבא עמד איתן להופיע בצוות הפרקליטים המגינים על ג'ון איבן דמיאניוק בערעורו על פסק־הדין בו הורשע ואשר לפי העבירות בהן נאשם נגזר עליו עונש מוות. איתן החליט להצטרף לסנגוריה רק לאחר ההרשעה. את צעדו המפתיע הסביר באמרו כי כל אדם זכאי להגנה המשפטית הטובה ביותר. הוא אף הדגיש כי לאחר שעיין בכתב ההרשעה מצא אפשרות לכסס את הגשת הערעור.

דב איתן שהיה בן 53 במותו הוא בוגר בית הספר גאולה בתל־אביב. לאחר שירותו בצה"ל למד משפטים באוניברסיטה העברית ובשנת 1962 קיבל רשיון לעריכת דין. תחילה עסק בעריכת דין כעצמאי. אולם ב־1967 בחר להצטרף למערכת המשפט. תחילה כיהן כבית משפט השלום באילת ולאחר מכן היה סגן מנהל בתי המשפט. משנת 1970 מונה דב איתן לשופט ראשי של בית משפט השלום. ב־1974 מונה כרשם בבית המשפט המחוזי בירושלים ומ־1978 היה שופט מחוזי בבירה.

חתם על עצומת „יש גבול"

בנובמבר 1983 פרש השופט דב איתן מכהונתו כשופט בית המשפט המחוזי בירושלים. איתן פרש לאחר שפורסם, כי הוא חתם על עצומת תנועת „יש גבול" למען הנסיגה מלבנון. איתן חתם על העצומה בעת הפגנה בכיכר מלכי ישראל בת"א. איתן שכיהן באותו זמן גם כשופט צבאי בדרגת סגן אלוף במילואים חתם על העצומה והדבר פורסם אחרי כמה שבועות בעתונות. לביתו של איתן ולבית המשפט המחוזי הגיעו שיחות טלפון וכהם איומים על חייו.

מאז היה לפרקליט פרטי, ולאחרונה הפתיע הציבור בהחלטתו להצטרף לסנגורים המגינים על ג'ון דמיאניוק.

אתמול סמוך לשעה 8.30 בבוקר עזב עו"ד דב איתן את משרדו שברחוב קינג ג'ורג'. השופט לשעבר עשה דרכו ל„מגדל העיר" הסמוך למשרדו.

טביעת אצבעות

בדרכו פגש עו"ד אחר, יועץ משפטי במינהל מקרקעי ישראל, והחליף עימו מספר מילות נימוסין. איתן המשיך בדרכו, הגיע למלון „מגדל העיר", חלף על פני פקידת הקבלה ועלה במעלית לקומה ה־15. כעבור שניות ספורות קפץ אל מותו דרך החלון ונחת, מרוסק איברים, ברחבת החנויות שבכניסה. איש לא הבחין ב„קפיצת המוות" של השופט המנוח, אך חוקרי המשטרה מצאו על ארון החלון את טביעות אצבעותיו וכן טביעת כף רגל. הראשונים שהבחינו בגופה המרוסקת היתה בעלת החנות הסמוכה ששמעה לפתע קול חבטה עז.

השאיר מכתב הסבר

מחיפוש ראשוני על גופו של המתאבד נמצאה תעודת זהות. אך עקב עוצמת הנפילה לא ניתן היה לזהות בבירור את פניו של איתן. ורק לאחר שהושוו טביעות אצבעותיו של המתאבד עם הטביעות שהיו מצויות בידי המשטרה הוברר כי המתאבד הוא אכן דב איתן. השופט השאיר אחריו מכתב הסבר למעשהו הטראגי.

(ראה גם על היום)

הגיע זמן שהאדם

(המשך מעמוד ראשון)

החופשי יזרוק במדינתו ויאמר לעולם החרדי האורתודוקסי — כמוכם כמונו. האלוף במיל. מאיר זורע הצטרף לקריאת חבריו הלוחמים. „אני פונה לרה"מ: אל תבחר שרים מקרב המשתמטים" קרא.

גם האלוף במיל. אורי אור הפנה קריאה דומה ואף הוסיף פניה אישית אל ראשי התורה: „אני פונה אליכם מעל במה זו" אמר, „שבו ודונו בסוגייה הנ"ל. היא חשובה יותר מסוגיית הרכב הקואליציה". עוד אמר אורי אור כי על החרדים לקבל החלטה האם הם רוצים לרשת את הציונות או להיות חלק ממנה.

„הגיע הזמן לבדוק את עצמנו מחדש. אין כל הצדקה לאי־הנשיאה בנטל של בחורי הישיבות החרדיים" אמר ח"כ רפול בפני קהל רבבות וזכה למחיאות כפיים סוערות.

פעם ראשונה

במהלך ההפגנה גילה הקהל קשב רב והגיב במחיאות כפיים סוערות, בקריאות ושריקות הזדהות עם דברי האלופים. מאות כרזות מחאה הונפו אל־על. זו היתה הפעם הראשונה שהרכב כה נכבד של קציני צה"ל, בדרגות כה רמות יצאו עם בשורת ההתנגדות למשתמטים הדתיים אל הציבור הרחב. אלפי אנשים חתמו במקום על עצומה שתישלח אל ראש־הממשלה ואל השרים הנוגעים בדבר, וזה ביטוי למחאה נגד ההשתמטות.

צעירים וסטודנטים

בין ההמונים בלטו במיוחד קבוצות גדולות של צעירים — סטודנטים, חברי תנועות־נוער ותיכוניסטים שבנפשם הדבר.

ההכרעה

(המשך מעמוד ראשון)

מתכוונים להטיל היום את כל כובד משקלם כדי לשכנע את הלשכה לתת להם מנדט לנהל משא ומתן עם הליכוד. נודע, כי במשך יום אתמול הופעלו לחצים ושכנועים של ראשי המפלגה. על חברים בלשכה לתמוך בפתיחת מו"מ עם הליכוד על הרכבת ממשלה רחבה.

יהיו מתנגדים רבים

המתנגדים, ובראשם החכ"ים עוזי ברעם, חיים רמון, נאוה ארד, יוסי ביילין, אמיר פרץ, חגי מרום, רענן כהן ואחרים ניהלו אף הם מסעי שכנוע בקרב חברי הלשכה. היום צפוי דיון ארוך וקשה אך ההערכה היא, כי הרוב בלשכה יתן לראשי המפלגה מנדט לנהל מו"מ קואליציוני עם הליכוד, וידרוש להביא את סיכומו לאישור הלשכה. גם החוגים "האופוזיציוניים" העריכו אמש, כי ספק רב אם יצליחו לגייס רוב נגד ההצעה לפתוח במשא ומתן עם הליכוד אך לדעתם יהיו מתנגדים רבים לכל.

הבוקר דיון בתקם

הבוקר מתכנס מרכז התק"ם כדי לקבוע עמדה באותו עניין.

עוד נודע כי יצחק בן אהרון עשוי להגיש הצעה משלו, כי גם אם המפלגה תלך לממשלה עם שמיר התק"ם לא ישלח את נציגיו לממשלה זאת.

סופית: נבחרת הגברים של ישראל בשחמט צברה 33 נקודות

עומר חרותי(סלוניקי)

נבחרת הגברים של ישראל צברה סופית 33 נקודות בסך הכל ונמצאת כרגע במקומות 9־7 ביחד עם נבחרות הפיליפינים ודנמרק אך המצב עשוי להשתנות במידה מסויימת לאחר סיום המשחקים הבלתי גמורים. נבחרת הנשים של ישראל צברה סופית 22.5 נקודות ונמצאת כרגע במקומות 16־14 ביחד עם נבחרות מערב גרמניה ודנמרק אך המצב עשוי להשתנות לאחר סיום המשחקים הבלתי גמורים.

להלן פירוט תוצאות נבחרת הגברים מהיום: גרינפלד הפסיד לאנדרסון, ריבליס ניצח את ודברג, מנור ושנידלר סיימו בתיקו עם הלרס והקטור. בנבחרת הנשים סיימו קריסטול וגלאו בתיקו ופודרו־נסקוב ניצחה. במשחקי הנבחרות לגברים מובילה ברית המועצות עם 39.5 נקודות ומשחק לא גמור של קרפוב נגד פטצ'ניק הצ'כי. במקומות השני שלישי, הרחק מאחורי הרוסים, אנגליה והולנד, כאשר לכל אחת 34 נקודות ואחריהן ארצות הברית והונגריה עם 34.5 נקודות לכל אחת. לאחר מכן נבחרת יוגוסלביה עם 33 נקודות.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR":
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר תרדים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

היום מתחיל יצוא ההדרים מעזה

פנחס ענברי

היום אמור להתחיל היצוא הישיר של הדרים מן השטחים לאירופה. לנמל אשדוד אמורה להגיע ספינת מכולות, כדי לטעון 1000 טון של פרי־הדר ברצועת עזה, על־פי הפרוטוכול שחתמה ישראל עם תושבי השטחים. שגריר השוק המשותף בקאהיר, הגיע במיוחד לרצועת־עזה, כדי לעמוד מקרוב על תהליך השיווק.

„נ.י. טיימס": שולץ שגה משגה חמור

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — בעקבות גל הביקורת הנמשך על החלטת מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ לא להתיר את כניסתו של מנהיג אש"ף יאסר ערפאת לארה"ב, כדי לנאום לפני עצרת האו"ם, התייצב אתמול הנשיא רייגן שוב מאחורי שולץ. דובר הבית הלבן מרלין פיצווטר אמר, כי הנשיא רייגן מודע לתגובה על ההחלטה בארצות אחרות, לרבות בנות בריתה של ארה"ב, אך הוא נשאר נחוש באמונתו שמזכיר המדינה קיבל את ההחלטה הנכונה.

פיצווטר, שהתבקש לפרט את נסיבות קבלת ההחלטה, מסר כי ההחלטה התקבלה על־ידי מזכיר המדינה, שנועץ ביועץ לבטחון לאומי קולין פאואל ושניהם שוחחו על כך עם הנשיא רייגן, שהסכים להחלטה, ואז ניתן לה פומבי. פיצווטר אמר, שההחלטה הובאה לפני רייגן לאחר שהתקבלה על־ידי שולץ. עם זאת, רייגן היה יכול שלא להסכים לה, אך הוא הסכים.

כל העתונים הגדולים בארה"ב יצאו אתמול במאמרי מערכת המבקרים את החלטת שולץ כלא נבונה וכפוגעת בחופש הדיבור. ה„ניו־יורק טיימס" כתב ששולץ „שגה מאוד" בהחלטתו זו, שאינה מעודדת את הדיפלומטיה ומעבירה את משקל הדיון מאי־יכולתו של אש"ף להגיד דברים ברורים על שלום עם ישראל, לאי־נכונותה של ארה"ב להקשיב. כן מהווה החלטת שולץ פגיעה באו"ם. ה„וושינגטון פוסט" כתב, כי ההחלטה איננה נכונה: שולץ קיבל אותה בניגוד לחוות הדעת של רוב עוזריו ודבר לא היה נגרע מעמדת ארה"ב נגד הטרור אילו ערפאת היה מקבל אשרת־כניסה לארה"ב. רק ה„ניו יורק פוסט" הצדיק את החלטת שולץ.

בעקבות הביקורת חל מיפנה בעמדת פקידים במחלקת המדינה, המרגישים עתה, כי ההחלטה התקבלה על־ידי שולץ אישית. בשל אי־הפופולאריות של ההחלטה מעוניינים פקידים בכירים שונים שלא להיות מזוהים עמה. דובר הבית הלבן מסר, כי שולץ הודיע על ההחלטה לנשיא המיועד ג'ורג' בוש.

פועלים לאפשר לרינה בר־טל לרוץ ברעננה

דורית גפן

מזכ"ל מפלגת העבודה ומזכ"ל נעמ"ת הפעילו לחץ לעכב את כל ההליכים נגד רינה בר־טל, שהחליטה לרוץ ברשימה עצמאית לבחירות לעיריית רעננה. זאת לאחר שהמוסר לביקורת של מפלגת העבודה החליט להוציא אותה מחוץ לשורות המפלגה. הנושא כולו יובא לדיון בלשכת המפלגה מתוך מגמה לתת לרינה בר־טל ולרשימתה לרוץ לבחירות ברעננה בברכת המפלגה במקביל לרשימת מועמדי המפלגה. רינה בר־טל היא האישה היחידה בארץ המועמדת לרשות עיר.

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 7 10 20 21 29 30 והמספר הנוסף 31.

שיחה קשה צפויה לטמיר בשובו מבריה"מ

מוטי בסוק

מנכ"ל משרד החוץ אברשה טמיר, אמור לשוב ארצה, מברית־המועצות ביום חמישי. צפוייה לו שיחה קשה עם שר החוץ שמעון פרס. במשרד החוץ בירושלים כועסים מאוד על נסיעתו של טמיר לבריה"מ. את עיקר חיצי הזעם סופג, ייתכן שלא בצדק, מנהל לשכת המנכ"ל חד סולטן. מקורביו של שר החוץ העריכו אתמול כי אם יישאר פרס במשרד בארבע השנים הקרובות לא יהיה טמיר מנכ"לו. הורגש, כי ההבטחות של פרס והמערך ליחזר ולעזר וייצמן היו תקפות לתקופת הכנסת ה־11.

טמיר: היה סיכום

בשיחה ל"קול ישראל" ממוסקבה, טען טמיר כי סיכם על הנסיעה לבריה"מ עם פרס עוד לפני מספר חודשים. הוא לא יכול לנקוב בתאריך המדוייק של הביקור, כיוון שלא היה לו תאריך עד סמוך לעלייתו למטוס. טמיר טען כי "מי שהיה צריך לדעת על הנסיעה ידע". הוא הביע תקווה כי אי ההבנה עם פרס תוסלה בעקבות הראיון ברדיו.

בתגובה לדברים אלו חזר שמעון פרס והדגיש, בזעם, באוזני מקורביו כי לא ידע דבר וחצי דבר על הנסיעה.

להכניסו להקפאה

תביעה לפטר את מנכ"ל משרד החוץ, אבקשה טמיר, השמיעו אתמול חברי הכנסת שרה דורון ועובדיה עלי (ליכוד). השניים הפנו תביעה זו לשר החוץ, שמעון פרס. ח"כ דורון ציינה במכתבה: "יש להכניס להקפאה ציבורית עמוקה את המנכ"ל מיד כאשר יחזור מן הכפור". ח"כ עלי בינה את התנהגות טמיר כבריונות פוליטית.

מסך ראשון — גיורא מנור

חיי כלב

גוגול כתב, יוהאן טאוב עיבד, עיצב וביים, וישראל בידרמן מציג את סיפורו של מחבר "הרביזור", "הנפשות המתות", "האדרת", שגם הפעם מעמיד במרכז פקיד עלוב, המחדד עטים באחד מאותם משרדים מאובקים בבירוקראטיה הצארית. כל זאת בהצגתו של תיאטרון "הבימה", "מיומנו של מטורף". אלא שאת כל המידע עלינו לשאוב מהזיותיו של מי שכבר יצא מדעתו, יצור משונה, שחי בזירת־איגרוף מוקפת גדר דוקרנית ובפינותיה ארבעה זרקורים — בעצם מין מחנה־ריכוז.

הפקיד שדעתו נטרפה מרוב שאיפות מדוכאות למעמד ואהבה עוקב אחרי כלבת בתו של המנהל, הנראה בעיניו כמעט מלך. ועל כן הפקיד ממליך את עצמו ל"מלך ספרד". כל זה יכול היה להיות מרתק — עוד תעודה על הנפש הרוסית המפורסמת בתסבוכה — "אילו לא נגררו הבמאי והשחקן לציוריות בימתית צבעונית מדי, לשימוש מופרז בקולות משונים, לפעלולים מודרים, שאינם שייכים לסיפור האינטרוברטי, בעצם, ובמקום שכל האמצעים המשחקיים הללו יקרבו אותנו, הצופים, אל הפקיד היוצא מדעתו, הם יוצרים מעין חומה החוצצת בין השחקן לבינינו. והתוצאה כובד, תחושה של טרחנות, ה"פאזל" של גוגול אינו מצטרף לתמונה, ההולכת ונשלמת. יכולתו התנועתית המצויינת של ישראל בידרמן אינו מנוצלת למטרה כלשהי, ורק הסמרטוטים שהוא לובש ופושט יש בהם מהפיוט־שבשגעון. הטירוף ראוותני ותיאטרלי, ולכן בלתי משכנע. קשה לחוש אמפאתיה לנפש המתה המעונה הזאת.

ביקורת חצות

חצי הגמר בתחרות הנבל

איזבל מורטי הצרפתיה שסיימה את קונצרט הערב של שלב חצי הגמר בתחרות הנבל היא ההימור שלי לזכיה. היא זו שלקחה על עצמה את המשימות הוירטואוזיות והמעניינות ביותר לרסיטל שלה ועמדה בהם בכבוד רב כמו אמנית של ממש.

לוסי ארבל וויקפורד, האנגליה בת ה־16, הרשימה ביותר בשליטתה הטכנית בכלי בבטחון רב והופעה מרשימה. לרסיטל שלה בחרה ביצירות קליטות המצלצלות היטב בנבל ואינן דורשות עומק רב וטוב שכך משום שבתחום זה עוד זמנה בידה. איכזבה ויקטוריה דרייק מארה"ב בבחירת הרפרטואר ובביצועים בלתי מרוייקים ועגומים.

"מבוא ואלגרו" מאת רוול היתה היצירה המשותפת לכולן. הרכיביה הישראלית (יגאל טונה, דפאל מרקוס, זאב שטיינברג וסשה קגנובסקי) עם אביגיל ארנהיים בקלרינט ואראלה תלמי בחליל הגישו ביצוע רגיש ומעורן תוך שיתוף פעולה עם הנגניות. לטעמי דווקא האנגליה הצעירה השתלבה בצוות המנגנים בצורה הטובה ביותר. ברגעים אלה ממש מחליט חבר השופטים על הזוכות העולות לשלב הגמר, שיתקיים ביום ה' בהיכל התרבות.

אליזה לור־שריף

ביתנו שרוי באבל
במות חברתנו היקרה
בשקה גולדווסר
הלויה היום, יום ד' 30.11.88 בשעה 15.00
בקיבוץ המעפיל
המשפחה
ובית המעפיל

הננו מודיעים בצער
על מותו של חברנו
בנימין שמעוני
ההלויה תתקיים ביום ד' 30.11.88
בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ מעברות

שמיר: יש סימנים לנכונות ערבית למו"מ ישיר לשלום

ראש הממשלה סירב לפרט בנושא זה בפגישתו עם ועדת העורכים לרגל הכ"ט בנובמבר ● אמר כי הוא תומך בממשלה רחבה "כיוון שהיא טובה יותר לישראל בשעה זו" ● פרק שלם בנאומו הוקדש להתקפה על התקשורת

מוטי בסוק

יש היום סימנים למוכנות ערבית למו"מ ישיר לשלום — אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק שמיר, במפגש השנתי עם ועדת העורכים של העיתונים היומיים לרגל הכ"ט בנובמבר בבית סוקולוב בתל־אביב.

שמיר סירב לפרט בנושא זה, בטענה שדיבורים רק יזיקו, ואלה שהסכימו למו"מ ישיר לשלום עלולים לחזור בהם.

לדבריו, למדינה הפלשתינית של אש"ף מטרה אחת, והיא השמדת ישראל. בנושא זה קיימת הסכמה מלאה בין הליכוד למערך.

החלטתו של שולץ, בגיבויו של הנשיא רייגן, שלא להתיר לערפאת לנאום באו"ם, היתה אמיצה מאוד, אמר שמיר. היא קרן אור בעלטה שהחלה לכסות את הזירה הבנלאומית. "זה היה צעד נועז שבלם את מצעד הניצחון והצהלה של ארגוני הטרור. ארגונים שאיחוו את עיני העולם כולו בהצגת מתינות, בעוד הם ממשיכים לדגול בהשמדת ישראל". במקום אחר אמר שמיר כי החלטת שולץ היתה נס חנוכה נוסף המסמל את נצחון האמת והצדק.

שמיר הדגיש, כי הוא תומך בהקמת ממשלה רחבה, למרות שהיה יכול להקים עד סוף השבוע ממשלה צרה עם החרדים. ממשלה רחבה, על סמך נסיון ארבע השנים האחרונות, איננה ממשלה נוחה. להיפך. קל יותר לתפקד בממשלה צרה שבה רה"מ הוא בעל בית אמיתי. הליכוד החליט על ממשלה רחבה כיוון שהיא טובה יותר לישראל בשעה זו. המצב הבנלאומי, בעיית השלום, המצב הבטחוני והכלכלי, האבטלה הגוברת, מחייבים הקמת ממשלה רחבה. גם הציבור רוצה בממשלה כזו, למרות שרק לפני חודש, עד לבחירות, כולם התנגדו לשידור חוזר של השותפות ליכוד־מערך.

שמיר העריך, כי בממשלה צרה יופנו רוב המאמצים למלחמת ההישרדות. לדעתו יוכלו מפלגות קטנות להיות חברות גם בממשלה רחבה.

הסכמי קמפ־דיוויד הם, לדבריו, המתכון הריאלי והיעיל היחיד לשלום. הם גם לא סותרים את מצע המערך. אש"ף מכוסס כלל כולו על אידיאולוגיה ופילוסופיה של השמדת ישראל. כל התרגיל של המועצה הלאומית הפלשתינית היה מיועד לממשל האמריקני ולדעת הקהל בארה"ב. ההחלטה של שולץ חיסלה את המזימה. עכשיו ערפאת יכול לדבר בז'נווה. ממילא הוא לא השיג את מטרתו. דיבורים בז'נווה הם כמו דיבורים באלג'יר.

ישראל צריכה לחזק את הקשר עם יהדות ארה"ב "המסתובבת עכשיו ברחובות ירושלים בנושא מיהו יהודי". לדעת רה"מ יש כאן אי־הבנה בסיסית והפרזה מרובה. השינוי בחוק הוא בעיקרו טכני ולא מהותי. עבור רוב אורחי ישראל מדובר כאן בעניין אדמיניסטרטיבי של רישום אוכלוסין. אין שום כוונה להוציא איזה שהוא יהודי מכלל ישראל. הוא עצמו מאמין בגיור כהלכה, אבל יחד עם זאת יימשך המאמץ למצוא פתרון שיהיה מוסכם על כל הזרמים.

קטע שלם בנאומו הקדיש שמיר להתקפה על התקשורת. היא איננה מדייקת בעובדות. אין זה פלא כי השומע והקורא אינם מאמינים לאינפורמציה שהם מקבלים. התקשורת חייבת לדייק ולהיות אחראית. העיתונות בארץ איננה נחשבת למהימנה ביחס לעיתונות העולמית.

בתשובה לשאלות עיתונאים סירב שמיר לגנות את ההתקפות הבוטות של הוועד המנהל של רשות השידור על עיתונאי הטלוויזיה והרדיו.

בתשובה לשאלה אחרת, בנושא גיוס בני הישיבות לצה"ל, אמר רה"מ, כי קיבל את ההסדרים הנוכחים כירושה וכי אנחנו נמצאים במציאות הזו כבר 40 שנה.

משלחת כלכלית מהונגריה העושה עתה בארץ ביקרה אתמול במפעל רמדיה – תעשיה פרמצבטית. מזון לתינוקות בראשון לציון. בתמונה: חברי המשלחת מקבלים הסברים על מוצרי רמדיה (צילום: יפפא/ישראל סימיונסקי)

יום הכ"ט בנובמבר בשטחים – שביתה כללית ו־21 פצועים

הרמטכ"ל: היה זה אחד הימים השקטים בשטחים ● כרוזים של החזית העממית מביעים אי־אמון בג'ורג' חבש

אבי בניהו, מנחם ענברי, עירן טאוס, עתי"ם

„יום הכ"ט בנובמבר השנה היה אחד הימים השקטים בשטחים, בעיקר אם אנו מדברים יחסית ליום זה בשנים האחרונות" — אמר אמש ל„על־המשמר" הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון.

הרמטכ"ל העריך, כי יש סיכוי שבקרוב תבוא רגיעה לשטחים. „אינני מתכוון שתהיה רגיעה מוחלטת ולא יהיו יידויי אבנים, אולם אני מקווה שתהיה ירידה בהיקפים", ציין שומרון.

כרוב ערי הגדה המערבית ובמזרח־ירושלים היתה אתמול שביתה כמעט מלאה בהיענות לקריאת תנועת ההתנגדות האיסלאמית חמאס, אשר לראשונה זכתה לשיתוף פעולה מלא מצד החזית העממית, ותנועות הסירוב הפלשתיניות, כמו נאמני אחמד ג'יבריל.

בשכם הופצו אתמול כרוזים של החזית העממית בהם הבעת אי־אמון במנהיג התנועה ג'ורג' חבש, בגלל השתתפותו בדיוני האסיפה הלאומית. בכרוזים נאמר, כי הלוחמים בשטח מכירים טוב יותר את המצב בפלשתין מן המנהיגים שבחוץ. בכרוזים הובע סירוב מוחלט לקבל את החלטות המועצה הלאומית.

אתמול נרשם מספר פצועים גדול בגדה המערבית. בקסבה של שכם וברחובי העיר העתיקה היו אתמול התנגשויות קשות בין צה"ל לבין תושבים מפגינים.

מבתי־החולים אל איתיחאד ואל־אינג'ילי בשכם נמסר על 12 פצועים משכם עצמה. מהם 2 פצועי מכות והשאר בירי כדורים חיים. מקורות צבאיים מסרו על 2 פצועים בקסבה בהתנגשויות אלימות.

המקורות הצבאיים מסרו עוד על שני פצועים בתקרית אלימה במחנה הפליטים בלאטה הסמוך לשכם.

מקורות פלסטיניים דיווחו על 3 פצועים במחנה, ביניהם נערה בת 13 שנפגעה קשה בעינה מירי חצצית.

מקורות צבאיים מסרו על 2 פצועים בכפר טמון בעת פעילות יזומה של צה"ל בכפר. מבתי החולים בשכם נמסר כי אחת מהן ילדה בת 10 שנפגעה ברגלה. בכפר ג'בעה הסמוך לשכם נמסר על 2 פצועים בהתנגשויות עם צה"ל, זאת ממקורות ערביים.

מקורות צבאיים מסרו, כי צה"ל בודק דבר פציעתו של תושב בכפר בית ליד באיזור טול כרם. מבית החולים בשכם נמסר על נער בן 15 פצוע מיריות שהועבר למקום.

מקורות פלשתיניים מסרו עוד על פצוע נוסף במחנה הפליטים אל פוואר שבאזור חברון. בקבוק תבערה הושלך אתמול על אוטובוס אגד שנסע לקרית ארבע, לא היו נפגעים.

שלושה מתושבי רצועת עזה נפצעו אתמול מירי חיילי צה"ל במהלך פיזור מתפרעים. אתמול היתה שביתה כללית ברצועה, לציון יום החלטת האו"ם על חלוקת ארץ־ישראל.

רבין: מסלול הקידום של חיילי "פרשת קלנדיה" לא ייפגע

אבי בניהו

"בנכם, יחד עם חבריו, חרג מנורמות ההתנהגות שאנו תובעים מלובשי המדים, וכיוון שכך ראו מפקדיו צורך להענישו משמעתית. כך מתחייב מהנורמות שבהן פועל צה"ל ומהחוק הצבאי" — כותב שר הביטחון, יצחק רבין, לאלברט ואילנה אבוטבול, הוריו של אחד מ־20 הצנחנים שנידונו לשבועיים מאסר בעקבות "פרשת קלנדיה".

שר־הביטחון מוסיף עם זאת, כי "אין פירוש הדבר שבנכם אינו ראוי לתפקידי פיקוד בצה"ל ומפקדיו יקבעו את מסלול קידומו בצה"ל על־פי כישוריו. אני יודע שבנכם וחבריו נמנים עם הטובים שבטובים, בהתנדבו לצנחנים וכראותו את השליחות שבשירות הצבאי".

שר־הביטחון יצחק רבין ענה להורי החייל על מכתב ששיגרו אליו בעניין ענישת בנם ופגיעה במסלול שירותו במפקד בצה"ל.

על־פי בקשת שר־הביטחון יפגש היום הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, עם הורי החיילים, כדי להבהיר להם את עמדת צה"ל בעניין זה.

במכתבו להורי החייל מדגיש יצחק רבין, כי הוא ער לעובדה שבשנה האחרונה עומדים חיילי צה"ל בפני קשיים שלא היו דומים להם בעבר, הנובעים מן המגע עם אוכלוסיה אזרחית בשטחים. "בפעילות זו נתבעים מחיילי צה"ל כוחות נפש גדולים, איפוק ושמירה על ערכים שמאפיינים את צה"ל לדורותיו וגאוותנו על־כך. כל חריגה מאלה היא לנו בבחינת תמרור אזהרה לעתיד".

יצחק רבין שלח עותקים ממכתבו לראש־הממשלה ולרמטכ"ל.

בצה"ל הוחלט, כי מסלול הקידום של הצנחנים המעורבים בפרשה לא ייפגע ומי שירצה בכך יוכל להצטרף לקורס מ"כים בעתיד.

הורי הצנחנים, שהתכנסו אמש בלשכת ראש עיריית הרצליה, קיבלו בסיפוק את מכתבו של שר־הביטחון, יצחק רבין, וההזמנה של הרמטכ"ל להפגש איתם היום.

ח"כ שבח וייס — מועמד המערך לסגן יו"ר הכנסת

יורם בר

מליאת הכנסת אישרה אתמול את הרכבה של ועדת הכספים הזמנית של הכנסת.

קדמו לאישור חילוקי דיעות בין הליכוד למערך על ההסכם שהושג ביניהן שלשום. בליכוד טענו, כי ההסכם על חלוקת הייצוג בין הליכוד למערך אינו כולל את יושב ראש הוועדה (אריאל ויינשטיין־ליכוד), ואילו במערך טענו שהסיכום כולל אותו. הוועדה המסדרת התפזרה ללא סיכום, אך בישיבת המערך שנערכה לאחר מכן קיבלו חברי המערך את גירסת הליכוד והנושא הגיע לאישור המליאה.

סיעת המערך אישרה גם את הצבתו של ח"כ שבח וייס כמועמדה לכהונת סגן יושב ראש הכנסת.

מטרת הקמתה החפוזה של ועדת הכספים הזמנית היא להביא לאישור מהיר של התיקון לחוק מימון המפלגות. זאת הסיבה מדוע ויתר המערך לליכוד בוויכוח על הרכב הוועדה הזמנית, וזאת גם הסיבה מדוע צורפו להרכב הזמני חברים מטעם המערך שאין כל כוונה למנותם כחברים קבועים בוועדה, כמו למשל, חברי הכנסת אדרי, וייס וליבאי.

פרס למשלחות מארה"ב: נתנגד לשינוי הסטטוס־קוו

מוטי בסוק

שר־החוץ שמעון פרס נפגש אתמול עם חמש משלחות של יהודי ארה"ב שבאו להשפיע עליו בנושא מיהו יהודי. פרס הבטיח לכל המשלחות, כי המערך יתנגד לשינוי הסטטוס־קוו בנושא הדת.

הפגישה המרכזית בנושא מיהו יהודי היתה עם המשלחת הרשמית של יהדות ארה"ב. כ־50 איש, ראשי 24 ארגונים, כולל של רבנים אורתודוכסים, ביקשו להשמיע ולשמוע את פרס בנושא הקרוב ללבם.

בין האורחים הנרי זיגמן, מאמריקן ג'ואיש קונגרס, סיימור רייך, נשיא בני־ברית, וכרמלה קלמנסון, נשיאת הדסה.

האורחים הדגישו, כי הוויכוח על מיהו יהודי הוא על פניה של החברה בארץ ואופיו של הקשר שלה עם התפוצות. אם החוק יעבור בכנסת יבינו יהודי ארה"ב, כי ישראל אינה מכירה עוד בזרמים הרפורמיים והקונסרבטיביים. מציאות כזו תהיה הרסנית ליחסי ישראל עם הגולה.

פרס הרגיש בדברי תשובתו, כי הפעם אינו יכול להבטיח ליהדות ארה"ב רוב נגד מיהו יהודי. הסיעות הדתיות עלו בכנסת מ־12 ח"כים ל־18 וששת הח"כים הנוספים משמעותיים מאד. הסיפורים שהליכוד מפיץ, כי הוא ויתר לדתיים בגלל המערך, מצוצים מן האצבע. הליכוד הצביע בכנסת בקביעות בעד מיהו יהודי, בעוד שהמערך הצביע תמיד נגד.

נעצרו מפגינים שנשאו כרזות עם דגל פלשתין

טוביה בסקינד

ארבעה מחברי „די לכיבוש" גרשון בסקין, מיכאל („מיקדו") ורשבסקי, ידין עילם ויורי פינס — נעצרו אתמול על־ידי שוטרי משטרת ירושלים ושוחררו בערבות לאחר שנחקרו במשך שעתיים במגרש הרוסים.

הארבעה השתתפו בעצרת מחאה מטעמה של תנועת „די לכיבוש", שהתקיימה אתמול מול משרדי הסוכנות היהודית. המפגינים בחרו להביע את מחאתם ביום כ"ט בנובמבר, ביום בו החליטה העצרת הכללית של האומות המאוחדות על הקמת שתי מדינות עצמאיות בא"י, וקראו למימושה המלא של החלטה 181. המפגינים נשאו כרזות בגנות המשך הכיבוש והדיכוי בגדה המערבית וברצועת עזה.

ארבעת מפגינים שנעצרו נשאו כרזות עליהן צויירו דגלי ישראל ופלשתין. השוטרים עצרו את הארבעה בהסתמכם על סעיף 4 בחוק למניעת טרור, האוסר הזדהות עם ארגון עוין. אולם קיימת חוות דעת משפטית, שנוסחה על־ידי יהודית צור, ששימשה כעוזרת ליועץ המשפטי לממשלה, לפיה אין איסור בשימוש בסמל הכולל בתוכו את הדגל הישראלי לצידו של הדגל הפלשתיני. הארבעה ככל הנראה נעצרו כדי לבדוק אם חוות דעת זו תעמוד במבחן בית־המשפט אם וכאשר יובאו לדיון.

היערכות לפתיחת שנת הלימודים בגדה מחר

עירן טאוס

בגדה המערבית נערכים לפתיחת שנת הלימודים בבתי־הספר במהלך חודש דצמבר. בשלב ראשון ייפתחו בתי־הספר היסודיים ב־1 בדצמבר, ואחריהן בהדרגה בתי־הספר התיכוניים. מוסדות ההשכלה הגבוהה לא ייפתחו בשלב זה.

בימים האחרונים נערכו פגישות בין אנשי חינוך בגדה המערבית ומנהלי בתי הספר לבין ראשי המינהל האזרחי כדי לפעול במשותף לפתיחה תקינה של שנת הלימודים. אנשי חינוך בגדה, פנו במקביל לגורמים במינהל האזרחי ובמערכת הבטחון בבקשה לשחרר תלמידים המצויים במעצר תוך הבטחה לדאוג לפתיחה תקינה ושקטה של שנת הלימודים.

צה"ל מפנה בימים אלה את בתי הספר היסודיים שנתפסו על ידו, אם כי הוא עדיין משתמש בכמה בתי ספר תיכוניים ברחבי הגדה המערבית. מן המינהל האזרחי נמסר כי ייעשה מאמץ לטפל במהירות האפשרית בכל נזק שנגרם לבתי הספר עקב השימוש בהם שעשה בהם צה"ל.

במערכת הבטחון מייחסים חשיבות רבה לפתיחת בתי הספר, עקב החשש מפני הפיכתם המחודשת למוקדי התארגנות ותסיסה.

מקורות במערכת הבטחון מסרו כי מערכת החינוך ערוכה ומוכנה לפתיחת הלימודים וכי ניכרת נכונות בכל הצדדים לפתיחה מסודרת. עוד מסרו המקורות כי יעשה כל מאמץ למנוע החדרת תוכניות לימודים עצמאיות בעלות גוון לאומי־פלשתיני למערכת החינוך מבלי שאושרו על־ידי המינהל האזרחי.

המועצה הבינ"ל למען יהודי בריה"מ מתכנסת היום בי־ם

יוסף גלילי

המועצה הבינלאומית למען יהודי ברית־המועצות, "המתכנסת הבוקר בירושלים בראשותו של שמחה דיניץ, תדון בנושא העלייה, הפשרת ממדי הנשירה, יחסי ישראל־בריה"מ נוכח מדיניות הגלסנוסט של גורבאצ'וב ובנושאים אחרים.

במועצה משתתפים, בין היתר, נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב, מוריס אברם, יו"ר הפדרציות היהודיות בארה"ב, שושנה קרדין, וכן נציגי ארגונים יהודיים ברחבי העולם ואסירי ציון לשעבר שעלו לישראל.

ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס ירצו במועצה. חברי המועצה יהיו אורחיו של נשיא המדינה

המשכים

שמיר דחה איומי פרץ

(המשך מעמוד ראשון)

אשר כל מה שהן רוצות זה להעלות את המחיר שלהן כלפי הליכוד.

השר שחל התבטא באותה רוח ואמר, כי לא ייתכן שהמערך ינהל שיחות עם המפלגות הדתיות קודם שניתנה תשובה לליכוד. מקורביו של שמעון פרס הבהירו אמש, כי הפגישה עם השר פרץ באה כהענות לפנייתו והוגדרה כשיחה פרטית ולא כמשא ומתן קואליציוני.

שמיר דוחה תכתיב פרץ

רה"מ שמיר דחה אתמול את התכתיב של מנהיג ש"ס הרב פרץ, שתבע לקבל משמיר עוד אמש הסכם קואליציוני חתום. השר פרץ פנה אתמול לפנה"צ וביקש להיפגש בדחיפות עם שמיר. בפגישתם הביע פרץ בצורה נרגשת את חששות מפלגתו, כי ההתחייבויות של הליכוד עליהם כבר הוסכם במהלך המו"מ לא יקויימו מאחר שהליכוד הולך למו"מ עם המערך להקמת ממשלה רחבה. הרב פרץ דרש בתוקף, כי ההסכם עם ש"ס ייחתם עוד באותו יום. שמיר השיב לו, כי הדבר לא ייתכן וכי אין הוא יכול להענות לבקשתו. פרץ המאוכזב השאיר על שולחן שמיר מכתב עם כל הדרישות של ש"ס אותן כבר קיבל הליכוד ואמר, כי אם המסמך לא ייחתם עד אותו ערב, תראה עצמה ש"ס משוחררת ממחוייבותה כלפי הליכוד.

גם אגו"י מאיימת

גם אגודת ישראל חוששת, כי שמיר יתנער ממחויבותו החתומה בעניין תיקון חוק השבות (מיהו יהודי) שגרה איומים לפיהם היא עשויה לפנות למערך ולהקים עימו בלוק חוסם שיאפשר לפרס לתבוע רוטציה בממשלה רחבה, ובתמורה תבקש אגו"י מהמערך לתת חופש הצבעה לחבריו בכנסת בנושא תיקון החוק מיהו יהודי.

בעוד מועצת גדולי התורה מתכנסת בבני־ברק יזמו נציגי ש"ס פגישה עם שמעון פרס שנועדה לחזק את האיום שלהם כלפי הליכוד. נודע, כי בשיחות שהיו למקורבי שמיר עם ראשי המערך הובהר להם, כי אין כל כוונה לנהל מו"מ עם המפלגות הדתיות.

שמיר: להמתין להחלטה

בישיבת צוות המו"מ של הליכוד דיווח שמיר לשרים על ההתפתחויות שהיו אתמול ועמד על כך שיש להמתין להחלטת לשכת מפלגת העבודה היום, ואסור לחתום לפני־כן עם אף אחד מן השותפים הקטנים. שמיר אמר, כי אין להיגרר לעצבנות מיותרת. לדבריו כל ההתחייבויות שניתנו לשותפים, יקויימו. הוא הרגיש, כי ביקש מפרס ורבין לנהל משא ומתן מהיר וללא שהיות והוסיף, כי המפלגות הדתיות יוזמנו גם כן. שמיר חזר פעמים אחדות על־כך שאין להיות עצבני ויש לנהוג בקור רוח.

יעמוד בהתחייבויות

אמש לאחר התכנסות צוות המו"מ של הליכוד טלפן שמיר לשר פרץ והרגיע אותו באומרו, כי אין לו מה לדאוג ומה לחשוש, כי הוא מתכוון לעמוד בהתחייבויותיו. שמיר הדגיש, כי אם תוקם ממשלה רחבה עם המערך, כל שינוי בהתחייבויות ייעשה בתיאום והסכמה תוך כדי התדיינות עם השותפות האחרות.

כנס מנהיגים יהודיים לציון 500 שנה לגירוש ספרד

שע"ה

כנס מנהיגים יהודיים שיוקדש לדיון על פעילות הקהילות היהודיות בעולם לציון 500 שנה לגירוש יהודי ספרד, יתקיים היום בירושלים.

הכנס ידון בתוכניות אירועים לזכר אחד המאורעות הטרגיים בהיסטוריה היהודית, גירוש יהודי ספרד בשנת 1429, שהיא גם שנת גילוי יבשת אמריקה, אירוע שיזכה לציון רחב ביבשת זו ובמספר מדינות באירופה, במיוחד ספרד. כמו־כן ידון הכנס בחלקם של היהודים בגילוי יבשת אמריקה ובפריחתה משך מאות שנים.

הכנס מתקיים במלון הילטון ירושלים וייפתח בארוחת צהריים, בה ינאם יו"ר הוועדה הבינלאומית, יצחק נבון, סגן ראש הממשלה ושר־החינוך והתרבות. הדיונים יסתיימו בסביבות השעה 18.30.

אתמול אחה"צ הוסר הלוט מ־11 שלטי זיכרון שהוצבו באתרי פעולה מרכזיים של אירגון ההגנה מתקופת המנדט הבריטי, ברחבי תל־אביב. בטקסים שנערכו מטעם עיריית ת"א ואירגון חברי ההגנה בעיר, נטלו חלק מן הוותיקים שנותרו והיו פעילים באותה תקופה לפני 40־50 שנה. בתמונה: המשורר חיים גורי בהסרת הלוט משלט ברחוב הירקון בת"א (צילום: י.פ.פ.א)

יוותרו על הפנייה לאו"ם אם "יפתרו בעיות האזרחים הערבים"

קאסם זייד

ועדת המעקב הערבית העליונה מוכנה לבטל את החלטתה האחרונה ולא לשלוח מסמך לאו"ם המפרט את בעיותיהם של האזרחים הערביים. הוועדה מתנה זאת בהתחייבות מוסמכת של הממשלה לפתור את כל הבעיות של האזרחים הערביים. זאת גילה אתמול יו"ר הוועדה איברהים נימר חוסיין, בתגובה לפניותיהם של גורמים ממשלתיים והסתדרותיים אליו לבטל את ההחלטה מהכוונה לשגר תזכיר לאו"ם. נימר חוסיין אמר שהפנייה לאו"ם לא נועדה כדי לגנות את המדינה ומוסדותיה, אלא היא נסיון להפעיל לחץ על הממשלה ועל מעצבי המדיניות שישנו שינוי יסודי את מדיניות הקיפוח והמונהגת כלפי האוכלוסיה הערבית בכל התחומים.

"אם מצב הקיפוח יימשך, לא נהסס להגיע לכל גורם בעולם ולבקש את סיועו כדי לפתור את בעיותינו והחלטות ומתריעות פעם אחת ולתמיד" הבהיר חוסיין. לכתבנו נודע שהשבוע אמורה להשלים ועדת הניסוח שליד ועדת המעקב את הכנתו של המסמך והיא תביא אותו לאישור מליאת ועדת המעקב. עוד נודע שועדת המעקב אמורה לקיים בימים הקרובים מסיבת עתונאים כדי להביא את הנוסח המלא של המסמך לידיעת נציגי התקשורת הישראלית והעולמית.

החוק לעידוד השקעות באזורי פיתוח אושר בקריאה ראשונה

ח"כ אורון בנאום בכורה: המצב הכלכלי והחברתי החמור הוא פרי באושים של המדיניות הכלכלית של ממשלת האחדות הלאומית

בצלאל עמיקם

החוק החדש, המזכה בהטבות הקמת מפעלים חדשים והרחבת מפעלים קיימים אשר עומדים בקריטריונים של מרכז ההשקעות, הוגש אתמול לכנסת לקריאה ראשונה.

ההשקעות המאושרות מרוכזות ברובן באזורי הפיתוח, המענקים להשקעות באזורי פיתוח ניתנים כיום בשיעורים גבוהים ומהווים תמריץ משמעותי להשקעות. לעומת זאת, במרכז הארץ היה נהוג לתת מענק בגובה של כ־3 אחוזים מההשקעה בלבד להשקעות במפעל מאושר. מענק זה לא שימש תמריץ משמעותי לביצוע ההשקעות וגרם לסרבול ההליכים ולבירוקרטיה מיותרת ועל כן יבוטל.

ח"כ שמעון שיטרית, שזו לו הופעתו הראשונה בכנסת, היה ראשון הדוברים. הוא הרגיש, כי הוא רואה את עצמו בראש ובראשונה כנציג הציבור וכמשרתו. הנואם עמד על התהליך הכאוב של סגירת מפעלים ובעקבותיו פיטורי עובדים רבים וציין, כי שיעור האבטלה בארץ עומד היום על רמה של 7 אחוזים, כאשר באזורי פיתוח השיעור גבוה יותר ועומד על 10 אחוזים. שיטרית התריע על ההתפתחויות השליליות המסתמנות באזורי פיתוח והביע תקווה כי השקעות ההון יזכו לעידוד.

נאום בכורה נשא ח"כ חדש נוסף, חיים אורון ממפ"ם. אורון (ג'ומס) אמר כי במהותו זהו חוק שיסודו טכני, אך יש לקבל אותו כהוראת שעה. הוא סבור שיש מקום לחקיקת חוק חדש ומקיף לעידוד ההשקעות שייצור הבחנה ברורה בין מפעלים במרכז הארץ לבין השקעה בתעשייה על בסיס מדיניות לאומית של פיזור אוכלוסיה ועידוד השקעות הון בגליל ובנגב.

ח"כ אורון רואה במצב הכלכלי והחברתי החמור של שנת 1988 פרי באושים של המדיניות הכלכלית של ממשלת האחדות הלאומית, והאשמה אינה מוטלת על שר האוצר בלבד.

"המדיניות הכלכלית התחילה לפני שלוש שנים וחצי ואין להפריד בין המדיניות הכלכלית בשנה הראשונה של ממשלת האחדות לשנים שבאו אחריה. הריבית המשתוללת היא הביטוי התמור והקיצוני ביותר של המדיניות הזו והמשבר מקיף את כל האזורים וכל הסקטורים בארץ", אמר ח"כ אורון.

השפעת המלחמה על חיי הנשים — בכנס הבינ"ל של נשים יהודיות

[illegible]

סידורי ביטחון קפדניים בעליון לקראת הדיון בערעור דמיאניוק

הדיון שיתקיים בפני הרכב של חמישה שופטים ייפתח ביום שני הקרוב ויימשך חודש ימים ברציפות

בצלאל עמיקם

ערעורו של ג'ון דמיאניוק על גזר־דין המוות שהוטל עליו בית־המשפט המחוזי בירושלים בחודש אפריל יישמע החל מיום שני הקרוב בבית־המשפט העליון בירושלים.

הדיון בערעור בבית־המשפט העליון יתקיים בפני הרכב של חמישה שופטים והם: הנשיא מאיר שמגר, המשנה לנשיא מנחם אלון והשופטים אהרון ברק, אברהם הלימה ואליעזר גולדברג.

לקראת הדיון בערעור הושלמו סידורי ביטחון קפדניים שאינם זכורים במסדרונות בית־המשפט העליון. הדיון ייערך באולם מספר 1 ומאחר וצפוי קהל רב, ייאלצו אלה הרוצים לחזות במהלך המשפט לצפות בו על מסך הטלוויזיה שיותקן באולם בית־משפט השלום.

באולם המשפטים עצמו יהיו מקומות שמורים לעיתונאים זרים וישראלים. כן יישמר קומץ מקומות ישיבה לקהל. ג'ון דמיאניוק יובא מדי יום מבית־הכלא איילון ויוחזק בתא המעצר של בית־המשפט. במהלך הדיון ישב המערער בתא הנאשמים.

הדיון בערעור אמור להימשך ברציפות חודש ימים, ממזכירות בית המשפט העליון נמסר, כי הוא יתועד במלואו ויועבר בשידור ישיר ברדיו (רשת א') ובטלוויזיה (הערוץ השני).

רשות השידור נפרדה מנקדימון רוגל

בישיבת ... בצער, נפרדו אתמול ... רשות השידור ... והסמנכ"לים ... מנקדימון רוגל ... [illegible]

אלוף מרדכי מצפה לחשבון נפש ביום השנה לאינתיפאדה

אבי בניהו

"לאחר הבחירות בישראל ובארצות־הברית, לאחר כינוס המועצה הפלשתינית ולאחר שנעבור את יום השנה לאינתיפאדה, יצטרכו תושבי השטחים לעשות חשבון נפש ולהעריך מה השיגו באינתיפאדה עד כה ומה הם יכולים להשיג בעתיד".

דברים אלה אמר אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, בפגישה עם הכתבים הצבאיים במסגרת סיור בדרום.

אלוף יצחק מרדכי אמר, כי "הבעיה בשטחים היא אחת המורכבות והמסובכות שידענו ואנו עדיין מצווים לעשות הבחנה בקו הדק שבין אסור ומותר".

בהתייחסו לחריגים בחטיבת "גבעתי" שתחת פיקודו אמר אלוף פיקוד הדרום, כי כל הפקודות ברורות ומוגדרות מהיום הראשון וכי נערכו הדגמות בכל הרמות.

"כמו בכל תחום אחר, יימצאו גם היום חיילים שיטענו שלא הבינו. ברוב המקרים הצבא נותן גיבוי לחייליו, אולם אם מישהו חושב שגיבוי משמעו העלמת עין מחריגות, הוא טועה. מי שרוצה צבא ערכי ומוסרי, צבא שמאמין בדרכו, צריך לאפשר למערכת המשפטית לבדוק מקרים חריגים ולנקוט אמצעים נגדם, כדי שנוכל להבחין בין אסור למותר", אמר אלוף יצחק מרדכי.

אלוף פיקוד הדרום ציין עוד, כי כדורי הפלסטיק בהם משתמש צה"ל הוכיחו את עצמם כנשק יעיל ומרתיע.

צה"ל שוקל הקמת יחידת גדנ"ע במגזר הבדואי

אבי בניהו

צה"ל שוקל הקמתה של יחידת גדנ"ע במגזר הבדואי כדי לקרב את בני־הנוער הבדואים אל צה"ל ולעודדם להתנדב לשירות ביטחון.

צה"ל ופיקוד הדרום משקיעים בעת האחרונה מאמצים רבים כדי לקרב אוכלוסיה של 105 אלף בדואים לצה"ל ולהגביר את הזדהותם עם מדינת־ישראל. על־פי נתוני צה"ל מתנדבים כיום לשירות בצה"ל כ־25 אחוז מהנערים הבדואים בגילאי גיוס.

בכוונת צה"ל ופיקוד הדרום לערוך לבני־הנוער בדואים סיורים בצבא וביחידותיו ולהציג בפניהם את יחידות המיעוטים ויחידות צה"ל בשיגרה ובאימונים.

בני־הנוער הבדואים מגלים עניין בשירות הצבאי וכי רבים מבני השבטים והכפרים פונים אל מסלולי פיקוד בצה"ל ומצטרפים לקורס מ"כים ולקורס קצינים.

בפגישה עם כתבים צבאיים השבוע אמר אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, כי "יש לנו עניין לאומי גם בתחום זה. אישית אני חושב, כי שילוב בני המיעוטים בצה"ל יטפח בהם מוטיבים חיוביים. האלטרנטיבה לשילובם בצה"ל ובמדינה היא מסוכנת".

סניף מפ"ם בת־ים

ביום ה', 15.12.88, בשעה 19.00
תתקיים מועצת הסניף

על סדר היום:
בחירת מועמדים למועצת עיריית בת־ים

חברים המעוניינים יכולים להגיש מועמדותם עד יום א', 11.12.88, למזכירות הסניף, שד' העצמאות 152 בת־ים, טלפונים: 03-869680-584380

גורבאצ'וב נענה לביקורת: יאפשר לסובייט העליון את זכות הווטו על החלטות הנשיא

הצעה זו היא בין 88 שינויים מרחיקי לכת שמציעה ההנהגה ● ביקורת נרחבת נגד ריכוז סמכויות בידי הנשיאות שהופצו קודם לכן בטיוטה, הביאו להחלטה ● יוגדל ייצוגן של הרפובליקות הקטנות באחד מבתי הפרלמנט המורכב משני מוסדות נבחרים ● סגן הנשיא: סמכויות הנשיא להכריז על מצב חירום ולשגר חיילים לאיזורי מתיחות יופעלו באורח זמני ובהתייעצות עם ראשי הרפובליקות

איי.פי

נשיא ברית המועצות, מיכאל גורבצ'וב, הודיע אתמול במושב הסובייט העליון, כי גוף זה יהיה רשאי להטיל וטו על החלטותיו, לאחר שיאושרו ההצעות המתוקנות לשינוי מרחיק לכת של המערכת המדינית הסובייטית.

בנאום שהשמיע עם פתיחת המושב שדיוניו יימשכו שלושה ימים, אמר הנשיא כי ההצעה בעניין זכות הוטו נכללה בין שמונים ושמונה שינויים מרחיקי לכת שמציעה ההנהגה הסובייטית. במסגרת שינוי המערכת המדינית בברית המועצות, עומדים לחוקק חוק בחירות חדש ולהכניס תיקונים בחוקה.

עוד אמר גורבאצ'וב, כי השינויים סוכמו בעקבות קבלת למעלה מ־250 אלף הערות מהציבור על ההצעות שפורסמו ברבים.

הטיוטה המקורית של החוקה שפורסמה לפני חמישה שבועות, נתקלה בביקורת ציבורית נרחבת. בין הטענות שהושמעו היו, שהשינויים ירכזו כוח רב מדי במוסד הנשיאות ודבר זה אינו רצוי במדינה, שבה שלט במשך עשרות בשנים רודן עריץ.

גורבאצ'וב הבטיח שבהצעות יוכנסו תיקונים נוספים, שמטרתם להבטיח המשך ההנהגה הקולקטיבית בברית המועצות, שבה סמכויות השלטון מרוכזות בידי חברי הפוליטביורו של המפלגה הקומוניסטית. את החלטות הגוף הקומוניסטי העליון מבצעת באורח רשמי נשיאות הסובייט העליון.

התחשבות ברפובליקות הקטנות

במסגרת השינויים המוצעים התחשבה ההנהגה הסובייטית בתלונות שהתקבלו מרפובליקות קטנות, וביניהן אסטוניה, לטוויה וגרוזיה, על ידי הגדלת הייצוג של הרפובליקות באחד מבין הבתים של הפרלמנט המורכב משני מוסדות נבחרים.

סגן נשיא ברית המועצות, אנטולי לוקיאנוב, אמר במסיבת עיתונאים, שאותו חלק מהחוקה, שבו כלולים סעיפים המאפשרים לנשיאות להכריז על מצב חירום ולשגר חיילים לשמירת הסדר, תוקן בצורה כזו שתבטיח כי פעולות מעין אלה יישאו אופי זמני בלבד, ושיתייעצו לפני ביצוען עם ראשי הרפובליקות השונות.

נשיא לטוויה, דרש עם זאת, שהצעת הרפורמות לא תידון לפי שעה, כדי שהמוסדות יוכלו לשקול את ההסתייגויות שהושמעו על ידי חברי הפרלמנט הלטווי.

2,250 בקונגרס צירי העם

נודע כי הקונגרס של צירי העם, שמהווה יחד עם הסובייט העליון את הגוף המחוקק במדינה, יכלול 2250 חברים — מהם יבחרו שליש על יסוד החלוקה הגיאוגרפית של המדינות השונות, שליש מהטריטוריות של הלאומים השונים ושליש מבין חברי ארגונים חברתיים או פוליטיים, כגון המפלגה הקומוניסטית, איגודים מקצועיים יצרניים וגופים אחרים. מתוך גוף רחב זה יבחר הסובייט העליון, שבו נציגות מצומצמת יותר, שתנהל את עיקר פעולת החקיקה של המדינה.

בין השאר קרא גורבאצ'וב לבחירה ישירה של צירי הסובייט העליון, ולא באמצעות הקונגרס. עוד טען שיש לאפשר לרפובליקות להילחם נגד הקמת בתי חרושת מזהמים בפקודת משרדים היושבים במוסקבה.

נשיא ליטא, ויטאוטאס אסטראוסקאס, קרא לזימון אסיפה חוקתית, שתנסח חוקה סובייטית חדשה. הוא מציע שחוקה זו תפקיד בידי הממשל המרכזי את הטיפול בבעיות בעלי עניין לאומי, ואילו שאר הנושאים יטופלו על ידי הרפובליקות השונות בעצמן

גורבאצ'וב כשליח ציבור

צבי גורן

ההודעה על הכנסת תיקונים בהצעת החוקה החדשה של ברית המועצות מראה בעליל, ולראשונה מאז עלייתו לשלטון, כי מיכאיל גורבצ'וב איננו יושב על כסאו כקודמיו, אלא הוא רואה עצמו שליח ציבור.

כתגובה ראשונה אפשר לומר כי בהיענותו לביקורת, שנמתחה בחודש האחרון על הצעותיו המקוריות, מראה גורבצ'וב שהוא יודע להאזין למבקריו, ולאמץ רעיונותיהם. בתנאי, כמובן, שהם משרתים את שתי המטרות השלובות שהציב לעצמו, ולברית המועצות: פרסטרויקה ודמוקרטיזציה. מנקודת מבטו, כפי שהובהרה אתמול, בלי דמוקרטיה אין פרסטרויקה. זאת התשובה שלו לחששות של הניצים במערב, שטענו כי הפרסטרויקה היא רק מסווה להתעצמות של משטר שלא יוותר על אופיו הלוחמני והטוטאליטרי. ההחלטה כי הנשיא יהיה כפוף לביקורת של הסובייט העליון ולווטו שלו, היא תשובה מעשית וישירה לחששות של חתן פרס נובל ד"ר אנדריי סאחארוב. לא רק שלו עצמו אין כוונה לעמוד מעל לחוק, מבהיר גורבצ'וב, אלא שגם מי שיכהן במשרת הנשיא אחריו יהיה כפוף לפיקוח פרלמנטרי וחוקתי.

אולם חשובה לא פחות היא החלטתו של גורבצ'וב שהסובייט העליון ייבחר ישירות, ולא באמצעות הקונגרס, ואף יוגדל הייצוג של הרפובליקות בו. זאת תשובתו הישירה להתמרדות הבאלטית, בנסיון להרגיע את הרוחות שם. בכך הוא גם מנסה לחזק את מעמדן של ליטא, לאטביה ואסטוניה, שהיו ראשונות לתמוך בפרסטרויקה. כך גם צריך לפרש את החלטתו להגביל את סמכויות החירום של נשיאות הסובייט העליון לתקופות זמן קצובות, ובכפוף להתייעצות עם ראשי הרפובליקות. זהו צעד חשוב להחזרת האמון בינו לבין הרפובליקות שהחלו חוששות כי החוקה החדשה רק תפגע במעמדן האוטונומי, במקום לחזקו כמובטח.

רבע מליון תגובות מכל רחבי ברית המועצות נאספו בקרמלין בחמשת השבועות שעברו. מעטים הם המנהיגים בעולם החופשי שנהגו במחאה שהצטברה על שולחנם כפי שעשה זאת גורבצ'וב. זאת הבטחה ללא תקדים לעולם המקווה לסדר וערכים חדשים, שיתפסו את מקום האיבה ומאזן האימה. אך לא פחות חשובה היא הבשורה לעמיה של ברית המועצות עצמה: לראשונה מאז המהפכה, ובוודאי מאז מות לנין, עומד בראשה מנהיג היכול לטעון כי הוא פועל למענם, ובשמם.

בלייבור מאשימים את ת'אצר בהטלת וטו על ביקור המלכה במוסקווה

איי.פי

צירי מפלגת הלייבור בפרלמנט הבריטי השמיעו קריאות גנאי לעבר ראש הממשלה מרגרט תאצ'ר, והאשימו אותה כי הטילה וטו על ביקורה המתוכנן של המלכה אליזבת השניה במוסקווה.

צירי האופוזיציה האשימו את מרגרט תאצ'ר, ש"שכחה מי המלכה האמיתית במדינה".

העיתונות הבריטית עסקה לאחרונה בהרחבה בידיעות לפיהן עומד מנהיג בריה"מ מיכאל גורבצ'וב, להזמין את המלכה לבקר בארצו, כאשר ייפגש עימה. העיתונים מציינים שמרגרט תאצ'ר מתנגדת לביקור מעין זה, מאחר שהוא היה מעלה לרעתה את יוקרתה של מוסקווה.

סקר דעת קהל שנערך על ידי חברת "הריס" ושפורסם השבוע בשבועון "אובסרבר" מגלה, ש־81 אחוז מאזרחי בריטניה סבורים שעל המלכה לבקר במוסקווה, על אף העובדה שעם פרוץ המהפכה הבולשביקית נרצחו בני משפחת הצאר, ממקורבי המשפחה המלכותית הבריטית על ידי שליטיה החדשים של רוסיה.

לאחרונה השמיעה המלכה כמה הערות, המצביעות על יחסה הביקורתי כלפי ראש ממשלת בריטניה ועל השפעת המדיניות הכלכלית שלה על אורחות העם בממלכה.

לאחר שהמפלגה הלאומית הסקוטית, החותרת לעצמאות סקוטלנד, זכתה לנצחון מזהיר בבחירות שנערכו ברובע הפועלים של גלאסגו נמסר, שהמלכה אמרה למנהיג מפלגת הלייבור, ניל קינוק, שהיא יכולה להבין מה הסיבה לכך. היא הוסיפה ואמרה שהמצביעים באותו אזור של פועלים הם "חסרי כל".

גנרל איטלקי מואשם בשיבוש חקירה בקשר להפלת מטוס המיוחסת ל"מוסד"

אהרון ניר (איטליה), רויטר

ונציה. - גנראל בדימוס בחיל־האויר האיטלקי נעצר בחשד בשיבוש החקירה של פרשה, בה מואשמים סוכנים ישראלים, כי חיבלו ב־1973 במטוס איטלקי, וגרמו למותם של כל ארבעת האנשים שהיו בו — על כך מסר אתמול שופט איטלקי.

הגנראל, פיירו פיצ'ו, ראש המטה האוירי הצפוני בעת ההתרסקות, הואשם בסירוב להשיב על שאלות. גם גנראל שני ופקיד בכיר לשעבר במשרד ההגנה האיטלקי נעצרו לחקירה, אך שוחררו.

המטוס הצבאי מדגם "דקוטה סי־47" עלה באש והתרסק בנובמבר 73' בקרבת ונציה, זמן קצר לאחר שאנשי השירות החשאי האיטלקי הפעילו אותו כדי להטיס 5 מחבלים פלשתינים ללוב. מחבלים אלה נעצרו קודם לכן ברומא שעה שעמדו להפעיל טיל נגד מטוס חברת התעופה הישראלית "אל־על".

יצויין, כי גנראל א.ויויאני, ראש המודיעין הצבאי האיטלקי לשעבר, כעת בגמלאות, כתב ספר על הפרשה, שאת הפקודה להפלת המטוס נתן ראש המוסד בשנת 73' והיא הוצאה לפועל על ידי הנציג הישראלי של המוסד באיטליה. הגנראל ויויאני, שספרו פורסם תחת השם "השירותים החשאיים האיטלקיים בשנים 1915־1985" לא הזכיר את שמותיהם של ראש המוסד וסוכנו דאז ברומא.

היועץ־המשפטי של ממשלת איטליה סבור שהשירות החשאי הצבאי האיטלקי, היה מעוניין בכך שנפילת המטוס תיחשב כסתם מקרה אסון, ושלא יוודע ברבים דבר החבלה מצד ישראל ולכן נסגר התיק בחיפזון.

הנהג הטביע משאית עם רבע טון הרואין

רויטר

אנקרה. משלוח גדול של הרואין מוברח, שמשקלו 226 ק"ג — הגדול ביותר שנתגלה בתורכיה השנה, נמצא בתוך משאית שהוטבעה באגם מאחורי סכר, ליד העיר ואן, בקרבת גבול איראן־תורכיה — מסרו אתמול מקורות רשמיים.

ההרואין, ששווי־הרחוב שלו הוא 14 מיליון דולר, נתגלה במקומות מסתור חשאיים בתוך המשאית, לאחר שנמשתה מן המים. חוקרי המשטרה מניחים, כי נהג המשאית נמלט לאחר שהשקיע את הרכב הכבד בתוך האגם, כאשר התברר לו שהמשטרה עוקבת אחריו. בעל המכונית נעצר בעיר ואן, 70 ק"מ מהגבול עם איראן.

בשנה שעברה נתפסו בתורכיה 1,300 ק"ג הרואין, פי שלושה משנתפס ב־1986.

שערי מטבע חוץ בבנק הפועלים — 29.11.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7067	1.7280	1.7163
דולר אמריקני	1	1.55	1.62	1.5732	1.5928	1.5818
מרק גרמני	1	0.89	0.93	0.9067	0.9180	0.9125
לירה שטרלינג	1	2.85	2.99	2.9017	2.9379	2.9149
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2658	2.2691	0.2672
ין יפני	100	1.27	1.33	1.2916	1.3077	1.2981
גילדן הולנדי	1	0.79	0.83	0.8041	0.8141	0.8092
פרנק שוויצרי	1	1.07	1.12	1.0874	1.1009	1.0919
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2609	0.2642	0.2623
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2421	0.2451	0.2434
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2357	0.2387	0.2367
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3838	0.3886	0.3859
דולר קנדי	1	1.29	1.35	1.3159	1.3323	1.3233
דולר אוסטרלי	1	1.33	1.43	1.3761	1.3932	1.3857
ראנד דר' אפריקאי	1	0.41	0.56	0.6781	0.6866	0.6826
פרנק בלגי	10	0.42	0.45	0.4334	0.4389	0.4355
שילינג אוסטרי	10	1.27	1.39	1.2906	1.3067	1.2971
לירה איטלקית	1.000	1.20	1.28	1.2262	1.2414	1.2315

ישראל היא המדינה היחידה התומכת בשולץ

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — ישראל היא המדינה היחידה התומכת בהחלטת מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ למנוע אשרת כניסה לארה"ב ממנהיג אש"ף יאסר ערפאת. ראש הממשלה יצחק שמיר שיגר אתמול לשולץ איגרת תודה בעניין זה. האיגרת נמסרה לשולץ על־ידי שגריר ישראל בארה"ב משה ארד, בעת טקס ההשבעה של השגריר החדש של ארה"ב בישראל וויליאם בראון, שנערך אתמול אחר־הצהריים במחלקת המדינה.

דובר ארמני בכיר מאשים: שלטונות אזרבייג'אן מגרשים בגלוי ארמנים

רויטר, ט"ס

שלטונות אזרבייג'אן מגרשים בגלוי ארמנים משטחם, בנוסף לאלפי הארמנים שכבר נמלטו ביוזמתם בעקבות האלימות האתנית — בהאשמה זו יצא אתמול דובר ארמני בכיר.

עצרות המונים המשיכו להיערך אתמול, תוך התעלמות מן העוצר שהוטל על ידי השלטונות.

הסובייט העליון בישיבתו מיום ג' דן בתסיסה האתנית, כאשר מעמד האשים נשיא אזרבייג'אן את ראשי הרפובליקה הארמנית, כי הם מלבים תסיסה בין בני שני העמים. דובר סוכנות הידיעות הארמנית אמר, כי עד כה נמלטו כ־7,000 פליטים ארמנים מאזרבייג'אן, וקיים חשש שיברחו עד 200 אלף ארמנים מרפובליקה זו. הדובר פנה לשלטונות הסובייטים שידאגו למזון עבור אותם פליטים ששוכנו בבתי־מלון, אכסניות ובתים פרטיים.

בבאקו, הממשלה הסובייטית "איזבסטיה" גילה אתמול, כי מפגינים באזרבייג'אן הפגינו, תוך הנפת דגלים מוסלמים ירוקים והצגת תמונות של איטולה חומייני.

אמפעל

הנכם מוזמנים ליום עיון ארצי

רכזי ועדות השכלה / כוח אדם / צעירים / חברה ומזכירים

ביום ראשון 4.12.88 בבית חומה, אמפעל

בתכנית:
09.15 — התכנסות והרשמה
09.30 — מידע כללי על הקורסים באמפעל.
10.30 — מפגש בקבוצות עם רכזי סמינרים. כיבוד קל.
11.45 — דיון בנושא: "משמעות ההשכלה הכללית והאידיאות בקיבוץ היום" ברשותות: עמיקם אושט, מוקי צור בהנחיית: יונתן בירן
13.15 — פיזור.

א.א. גומאיטום
אלמלם
א.א. גומאיטום
אבי אלמלם
איטום גגות
בגומי נוזלי - גומאיטום
בידיעות למיזוג ובאספלטים
ביפ-א-קול: 382611/1385
קרית מוצקין, ת.ד. 467, טל' 04-751112

על היום

30.11.88

להיעצר על סף המדרון

על לשכת מפלגת העבודה, המתכנסת היום כדי להחליט אם להצטרף לממשלה רחבה, לזכור, כי הסכמתה להצטרף לממשלת שמיר בתנאים המוצעים, פירושה התקפלות רעיונית ומדינית בפני מדיניות הליכוד

מארק גפן

לשכת מפלגת העבודה וסיעתה בכנסת נתכנסות היום לקבלת החלטה, העלולה לחרוץ את גורלה הפוליטי של מפלגה זאת. אם יימצא רוב, אשר יאשר את ההמלצה לנהל מו"מ עם הליכוד, על הצטרפות לממשלה רחבה, תהיה זאת יריקה בפניהם של מאות אלפי הבוחרים, שהאמינו בקיום אלטרנטיבה אידיאולוגית, פוליטית ושלטונית. בוחרים רבים של העבודה יחושו עצמם נבגדים ומרומים, וספק אם מפלגת העבודה תוכל בבחירות הבאות לשוב ולבקש מהציבור שייתן אמון בסיסמאותיה, שהיא עצמה הפנתה להן עורף.

אמנם נכון, גם אני שומע פה ושם כמיהה לאותה "ממשלה רחבה", שמקורה באווירת הדכאון, ביאוש ובעיקר בפחד מפני הממשלה הכמעט מורכבת של הליכוד, עם הימין הקיצוני והמפלגות החרדיות. כמיהה לממשלה רחבה, לא כאל דבר מושלם, אלא כרע במיעוטו. וכך אומרים אנשים אלה: באופוזיציה אולי נצעק ונצייח לממשלה, אך היא זו אשר תשלוט, כאשר הליכוד יהיה נתון ללחצים כפולים: אלה של התחיה, צומת ומולדת מזה, ושל הדתיים לסוגיהם מזה. די לנו לקבוע את רשימת התביעות של שותפי הליכוד כדי להיבהל מן הצפוי למדינה, אומרים הם.

במצב זה, כך טוענים תומכי ההצטרפות לממשלה רחבה, חובה להציב בלם להתדרדרות הנוראה. אפילו לא נצליח לקדם את רעיונותינו, כמו קידום תהליך השלום, הרי רק מי שדוגל בסיסמה הקומוניסטית הישנה, כי ככל שיותר גרוע, כן ייטב, יתמוך בעמידה מן הצד, כלומר באופוזיציה.

אינני מבטל לחלוטין את הרצון לעשות משהו, כדי למנוע את התמונות האפוקליפטיות של העתיד הקרוב, תחת ממשלתו של שמיר, הנשענת על שותפיו בימין הקיצוני ובקרב החרדים. אבל הצטרפותה של העבודה לממשלה זאת היא ההיפך מעשייה. האמנם שמעון פרס שכח כבר מה אירע על ממשלת האחדות, שבה העבודה נמצאה לפחות במצב של שוויון. האם ראשי העבודה אינם מבינים, כי על־פי המוצע להם יצטרכו לתת יד למדיניות הליכוד?

מה תועיל מפלגת העבודה כשותפה נחותה של הליכוד בממשלה: יצחק רבין אכן יכהן כשר הביטחון, ויעשה את מלאכתו בשטחים לשביעות רצונו של שמיר. אבל שמעון פרס, אם אכן יכהן כשר החוץ, לא יוכל לעשות דבר כדי לחלץ את המדינה מן המילכוד של האינתיפאדה באמצעות תהליך מדיני.

על המחליטים היום בלשכת העבודה לזכור, כי הסכמתם להצטרף לממשלת שמיר בתנאים המוצעים, פירושה התקפלותה הרעיונית והמדינית של מפלגתם בפני מדיניות הליכוד. עליהם להיעצר על סף המדרון, הם עצמם אולי יפלו בנינוחות לתוך כורסאות השרים הנחשקות, אך מפלגתם תרסק בנפילה זאת את עצמותיה.

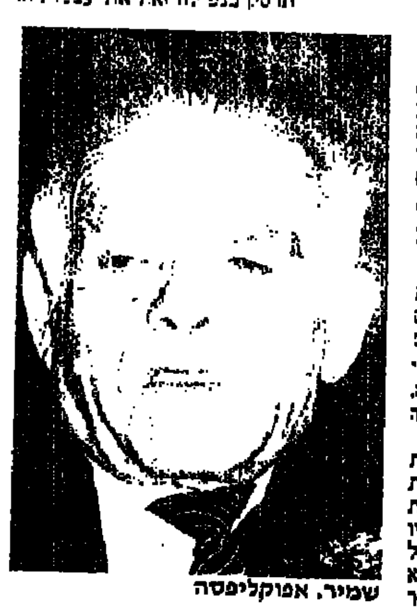

שמיר. אפוקליפסה

על הפרץ

ומה הלאה?

מקרה אחד מאלפים. הדו"ח הוגש, הכנסת דנה, ועכשיו מה?

(צילום: נאיר פרטוש)

יש דרכים לפתרון

„הגיעה העת שבישראל ישקיעו בתשתית תחבורתית כלל־ארצית" — אומר היועץ המדעי לשעבר של המינהל לבטיחות בדרכים, הבוחן את מסקנות הוועדה הפרלמנטרית

„אם חיים קורפו יהיה שר התחבורה הבא שום דבר לא ישתנה. הוא לא מוכן להודות במחדליו. העובדה שהוקמה ועדה פרלמנטרית למניעת התאונות קובעת, שיש מחדלים בנושא התחבורה, אחרת לא היה צורך בה" — אומר מי שהיה היועץ המדעי של המינהל לבטיחות בדרכים וחוקר תכנון, ד"ר משה בקר.

„הוועדה המליצה על תוכנית חירום לשלוש שנים שבמסגרתה יוטל מס על הדלק, ממנו יופנה לשיפור התשתית והכוונה להגיע בהדרגה למצב, בו יופנו 20 אחוז מההכנסות לפיתוח תשתית."

ד"ר בקר סבור, כי תוכנית חירום רב־לאומית היא הכרחית, אך לדעתו, הנהג משלם די והותר, ואין כל הצדקה לגבות ממנו מס נוסף. לד"ר בקר רעיון אחר. לדעתו, על הממשלה לקבוע כקו תחתון את ההכנסות מרכב שהיו השנה. „בשנים הבאות ההכנסות מרכב יעלו בגלל הגידול בצי הרכב ואת ההפרש יש להעביר בשלמותו להשקעות". עוד הוא אומר, כי „אם יופנו לבסוף 20 אחוז מההכנסות להשקעה בתחבורה לא יהיה צורך באגרה המיוחדת על הדלק ממילא."

„הוועדה גורסת כי יש להנהיג כבישי אגרה ולשנות את המדדים לבדיקת כדאיות ההשקעה בפרוייקטים חדשים".

„אני נגד הנהגת כבישי אגרה", אומר ד"ר משה בקר, „בארץ הדרכים קצרות ובכניסות וביציאות ייווצרו פקקים, בהם יפסידו

בקר. כיסוי שוטף בתקשורת

הנהגים את הזמן שהרוויחו בדרך". לדעת בקר מה שיותר חשוב הוא שחלק ניכר מהכנסות כבישי האגרה, לא ילך להשקעה בתשתית אלא לתשלום שכר לעובדים ולציוד מינהלתי לגביית כספים. „לדעתי הדבר ירתיע את הנהג הישראלי ואז שכרנו יצא בהפסדנו". לעומת זאת גורס בקר כי יש לברך על ההחלטה לשנות את אמות המידה לבדיקת כדאיות השקעה בכבישים. הוא סבור, כי יש לקחת בחשבון לצורך השקעה את נזקי התאונות ואת נזקי עיכובי התנועה שהגיעו אשתקד לכמיליארד דולר.

„הוועדה קבעה כי יש לקצר את תהליך אישורי סלילת כבישים ולהגיש תוכנית תחבורה כללית טווח יבשתית".

„מחלף גן־שמואל (צומת „קוקה־קולה") הוא הדוגמה הטובה ביותר מדוע המלצתה זו של הוועדה חיונית ליישום. עד היום התעכבו העבודות במקום כיוון ש„רמפה" אחת של הגשר היתה צריכה לעבור בשטח שיפוט בני־ברק והעיריה התנגדה לחילול שבת. דברים כאלה עולים לא רק כסף אלא לעיתים גם בחיים", אומר ד"ר בקר. לדבריו הגיעה העת שבישראל ישקיעו בתשתית תחבורתית כלל־ארצית. „במשרד התחבורה קיימות מיספר תוכניות. יש לבדוק אותן, לבחור את הטובה, לערכן אותה ולהתחיל מיד בעבודות", אומר בקר. לדבריו, יש במשרד תוכנית לסלילת כבישים מהירים ומערכת מסילתית מנהריה עד באר־שבע, דרך אשקלון, עם שלוחות לירושלים ועפולה.

ד"ר בקר אומר שהוא נגד נסיונות כפיה כלשהם על הנהג, כמו יום שבתון כתחליף להשקעה. „כל הנסיונות האלה נדונו לכשלון. אם תנהיג יום שבתון הרכב יבצע את אותם הק"מ, אבל ביום המחרת."

„הוועדה סבורה כי יש להטיל על הרשויות המקומיות גם אחריות אכיפה".

בקר סבור, כי יש להקים משטרת תנועה ארצית ולהשאיר את הפיקוח העירוני בגוש חיפה־קריות, גוש דן וגוש ירושלים בידי משטרה עירונית שתהיה בפיקוח מקצועי של המשטרה הארצית ובמימון הרשויות המקומיות.

„הוועדה המליצה לארגן מחדש את נושא לימוד הנהיגה, את ההדרכה בבתי ספר ואת נושא ההדרכה במקביל לפעולות תקשורתיות."

„לימודי הנהיגה כיום עולים ממון רב. זהו אחד הגורמים לשחיתויות שיש בנושא. התלמיד גם אינו מקבל תמורה לכספו. זמן רב מהשיעור מבוזבז בפקקי תנועה והגיע הזמן לשנות את השיטה", אומר בקר ומוסיף, „כבר מזמן צריך היה ללמד את נושא התחבורה בבתי הספר העל־תיכוניים כמקצוע חובה, המחייב תעודת בגרות. צריך להקים קרן מיוחדת, ממנה יהנו בסיום הלימודים כל התלמידים שיוציאו רישיונות נהיגה דרך בתי הספר".

עם „דור־המדבר" רואה בקר בעיות אחרות. לצורך כך הוא מקבל את קביעת הוועדה שיש לשלב במלאכה את כלי התקשורת. „אפשר להכין סדרות טלוויזיה אטרקטיביות שאנשים ירצו לצפות בהן ואשר נושאן נהיגה נכונה. כיום יכולים לעבור קורס נהיגה מונעת רק 40 אלף נהגים בשנה, ומספר מקבלי רישיונות הנהיגה גדול יותר, כך שבהיקף המערכת הנוכחי אין סיכוי ללמד את כל הנהגים ללא הסתייעות בכלי התקשורת."

„הוועדה ממליצה להטיל חובת דיווח על רופאים ואורחים על נהגים שלוקים בבעיות בריאות".

בקר סבור כי אין לעשות זאת. „אני חרד מהתוצאות. יווצר מצב שרישיון הנהיגה יהיה יקר מדי לאנשים רבים. הם יוותרו על טיפול נפשי מחשש שהרופא המטפל ידווח לרשויות והרישיון ילקח מהם.

„הוועדה ממליצה להרחיב את סמכויות בתי־המשפט לפסילת רישיון ולהגיש תכנית אופרטיבית לשיטה יעילה ואירגון מחדש של המערכת."

„אין בעיה לשים מעקב על כל שופט תחבורה ותוך שלושה ימים לאסוף די ראיות שיביאו לפסילת רישיונו של השופט או כל קצין משטרה וגם של חברי הוועדה. פסילת רישיון איננה הדרך הנכונה לטיפול בבעיה, לדעת ד"ר בקר. „גם היום יש כבר לבית־המשפט לתעבורה סמכויות שהן מעל ומעבר למה שצריך כדי לכפל כעבריינים". בקר מציע להשתמש בדרכים חינוכיות אחרות כדי להזהיר את הציבור. לדעתו יש ל־דווח מהתקשורת לתת כיסוי שוטף ויעיל של מה שנעשה בתחום המשפט התעבורתי, דבר שאינו נעשה. על המתרחש בין כותלי בתי המשפט לתעבורה ועל הצורך בארגון אומר בקר: „באמת הגיע הזמן".

יואב אביב

דו"ח תאונה

חפש את האשם

יואב אביב

רק 15 ח"כים ושני שרים שאכפת להם, נשארו שלשום באולם המליאה, לדיון במסקנות ועדת החקירה הפרלמנטרית לתאונות הדרכים. על שולחנם של הח"כים הונח דו"ח שנכתב על־ידי יו"ר הוועדה, ח"כ מיכה חריש וממלא־מקומו, ח"כ אוריאל לין. על פני 58 עמודים מובאות המלצות, הצעות, מסקנות ונתונים.

עוד דו"ח שייגנז במגירות, שיתמסמס בהכתובות ויוזכר בתאונת הדרכים הבאה שתעלה לכותרות?

מאז קום המדינה נספו כ־15 אלף איש בתאונות־דרכים, פי־שניים ממספר הלוחמים שנפלו במערכות ישראל. הנתון הזה אמור היה להדליק נורה אדומה ולתת לתחבורה עדיפות, שתתבטא בתקציב דומה לזה של משרד הבטחון. אבל נראה שדבר לא ישתנה בעתיד הקרוב. השופט דב לויז, ימשיך להתריע: „הנהג אשם, יש להגביר את האכיפה ולהחמיר בענישה". שר התחבורה, חיים קורפו, ימשיך להתנגד עוד זמן רב להתקנת תקנות וחקיקת חוקים, העשויים לשפר את הבטיחות בדרכים — כפי שהתנגד שנים רבות לחוק חגורת הבטיחות, שהוריד את מספר הנפגעים — וימשיך לקבל הכרעות חשובות על־פי קנה־מידה פוליטי.

בתי־המשפט ימשיכו להיות כלי־שרת בידי המשטרה ולהטיל עונשים בלתי יעילים, שמעולם לא הרתיעו את הנהגים. המשטרה תמשיך להשקיע כוחות ומשאבים, באכיפת חוקים על עבירות, שאינן באמת משמשות גורמים לתאונות.

תיק התחבורה היה, מאז ומתמיד, תיק נוסף, סתמי, בממשלות ישראל; מעולם לא נחשב תיק „בכיר", שהמיועדים לשרים נלחמים בעבורו. בעיית התחבורה בישראל אינה בעיה מקומית, או בעיה שטחית. מה שאירע לתחבורה הוא תולדה של הזנחה במשך שנים רבות. כל פתרון לכך הוא יקר, מורכב ומסובך. מי שסבור, שאפשר לפתור את הבעיה בהחלטה אחת חפוזה, שוב ישלם מס־שפתיים, ויביא להמשך הקטל בדרכים.

המלחמה על החיים בכבישים חייבת להיות נתונה לשליטתו של גוף מרכזי אחד. במצב הדברים הנוכחי, יש לנתק גוף זה מכל משרד ממשלתי. על הגוף שיוקם מוטל לפעול מכוח צו־חירום, לתקופה של חמש שנים לפחות.

את המערכה בכבישים יש להתחיל כבר בגן הילדים. המכונית הפכה חלק דומיננטי בחיינו, ואין חולק על כך, שאנו מבלים שעות רבות ביממה במחיצת מכוניות — אם בנסיעה, ואם תוך כדי הליכה. יש לקבוע מיידית, כי אין להמשיך עוד בלימוד הנהיגה המקובל בישראל, ולאמץ שיטה, שבה ילמד הנהג לנהוג, ולא רק לעבור את המבחן המעשי, ה„טסט".

לימוד נהיגה אינו שונה ואינו פחות חשוב ממתמטיקה, היסטוריה או כימיה. בתי־הספר לנהיגה מלמדים את התלמיד דברים, שבחלק מן המדינות המערביות ויתרו עליהם מלכתחילה, וסמכו על האינטליגנציה האנושית: כיצד לשלב מהלכים; כיצד לאותת; להסתכל במראה בהגזמה, כדי שהבוחן יבחין בכך; הדבר החשוב ביותר, שאותו מלמדים בהצלחה מעטה, הוא כיצד להשתלב בתנועה, כשכל התנאים בשטח אופטימליים.

תאונות אינן מתרחשות בדרך־כלל, כאשר התנאים אופטימליים. תנאים אופטימליים לנהג אחד — אינם כאלה, בהכרח, לנהג אחר. תאונות מתרחשות, כאשר משהו בתנאים משתבש. אז דורשים מן הנהג להתמודד, לראשונה בחייו, עם מצב־חירום אמיתי בכביש, כאשר סביב לו מכוניות רבות. כך עליו ללמוד לשוב לכביש, לאחר שסטה מסיבה כלשהי לשוליים, וכן לדעת שאין לבלום בסיבוב.

עלות רכישת רשיון־נהיגה בישראל יכולה להספיק גם להוצאת רשיון־טיסה ואין כל מניעה לחייב את בתי־הספר לנהיגה לממן אחזקתם של משטחי לימוד נהיגה בהם ילמד הנהג כיצד לפעול בשעת חירום. השיטה הקיימת פשטה את הרגל ודי להביט בתיקי השוחד עבי הכרס, המצויים כעת בהליכי חקירות משטרתיות, בהם מעורבים בוחנים ממשרדי הרישוי ומורים לנהיגה.

במלחמה בתאונות הדרכים מוצא כסף רב שלעתים קרובות, כסף זה מבוזבז בלי להשיג את המטרה. על בעיות התחבורה שלנו ממונים עשרות גופים ומשרדים ודי אם נביט בראש הפירמידה המזכיר בצורה חשודה דווקא את בסיסה.

משרד התחבורה אמור למעשה להמריץ את שיפור התשתית, אבל האמצעים לביצוע נמצאים למרבית האירוניה דווקא בידיו של משרד הבינוי והשיכון. מע"צ מקבלת את הוראותיה ותקציביה ממשרד זה. להזכירכם, היא האחראית על סלילה ושיפור כבישים בינעירוניים.

משרד נוסף שיש לו נגיעה ישירה לכבישים הוא משרד הביטחון, שמטעמים של ביטחון המדינה משקיע הון עתק בסלילת דרכים חדשות. אלא שבשנים האחרונות, ובאופן הטבעי ביותר, השקיע המשרד בעיקר בדרכים שמעבר לקו הירוק...

על הדרכים בתחום הערים ויישובים אחרים אחראיות הרשויות המקומיות. כאן אין כל פיקוח, על תקציבי פיתוח הדרכים, על הנעשה בהם ועל השקעות אחרות הבאות ממימון עירוני. בעיריית ירושלים לדוגמא, עד השנה, לא היה תקציב להעסקת קבלן לסימון שנתי של הכבישים. השנה, לראשונה, הוחלט לחתום על חוזה רב־שנתי לסימון הכבישים בתחומי העיר, במטרה לנסות ולהביא לחסכון כספי ובמטרה להביא למצב תחזוקה שוטף ברמה סבירה.

חוץ מההשקעות הכבדות נלחמים עוד גופים רבים בפירסומים ובקריאות

הנהג הישראלי אינו גרוע, ובמקרים רבים אף עולה על עמיתיו בעולם. את האצבע המאשימה יש להפנות קודם כל לפוליטיקאים

לאוחזים בהגה, המצטיירים כאשמים העיקריים בתאונות, ביניהם: המועצה הלאומית למניעת תאונות, המינהל לבטיחות בדרכים, חברות הביטוח, משרד החינוך ואחרים.

נראה שהגיע הזמן לאחד גופים אלה, שצברו עם השנים שומנים ולהופכם למחלקות בגוף מרכזי אחד. גוף זה חייב להיות מורכב בראש וראשונה מאנשי מקצוע בתחום התחבורה ולא מפוליטיקאים וגם הקצאת המשאבים בו חייבת להתבצע במנותק משיקולים פוליטיים.

בדו"ח הביקורת האחרון של מבקר המדינה נמתחה ביקורת חריפה על משרד התחבורה באשר לריבוי הגופים העוסקים בתאונות ובאשר לדרך ניהולו של מינהל הבטיחות בדרכים. המבקר קבע כי החילופים התכופים שנעשו בראשות המינהל והכרסום בסמכויותיו השפיעו לרעה על תיפקודו. כך עברו על כס הניהול בשנים האחרונות שמות כעמירב, בן־יהושע ושנלר. בן־יהושע לדוגמא היה איש מקצוע, שעזב את תפקידו, כיוון שטען כי שר התחבורה רוקן אותו מתוכן. איש מקצוע אחר שפרש היה ד"ר משה בקר, מהוגי תוכנית הכבישים האדומים.

מבקר המדינה גילה בדו"ח הביקורת שלו, להפתעת הכל, כי לא די בדרישה למשאבים אלא קיים גם צורך להשקיע אותם ביעילות. הסתבר שבקופת המינהל קיים עודף של מיליוני דולרים שלא הוצאו כלל.

באירופה עמלים כיום על הכנת תוכנית מיתאר כלל אירופית, בה ישולבו וירושתו כל כבישי היבשה והנהגים יוכלו במהלך נסיעתם לקבל עידכונים דרך לוויינים באשר למצב הדרכים. השווייצרים הוגים רעיון של סלילת מינהרה מתחת למדינתם, על מנת לאפשר מעבר רכב, ללא עיכובים מיותרים בתוך תחומי המדינה.

כבישי אירופה המערבית מצויינים וטוב יעשה שר התחבורה, חיים קורפו, אם ירד לעם הבלגי ויראה באילו תנאים נוהגים שם. בבלגיה, כל הכבישים המהירים הינם בעלי שלושה מסלולים בכל כיוון. אם במהלך נסיעת לילה, תעברו לקטע דרך בלתי מואר, דעו שעברתם את הגבול. בבלגיה כל הכבישים המהירים מוארים.

כדי להגיע לרמה כזאת, יש להשקיע סכומי עתק וקשה להאמין שגם בישראל יקום מישהו בעל חזון כזה בחמישים השנים הבאות. בישראל לא רק שלא משקיעים בתשתית חדשה, אלא שגם לא מצליחים בתיקצוב הנוכחי אף לשמור על אחזקה שוטפת של הקיים והתוצאה מצב הכבישים מדרדר משנה לשנה, בזמן שחל גידול מהיר במצבת כלי הרכב.

צפיפות כלי הרכב בישראל היא מהגבוהות בעולם, חישוב פשוט כ־830 אלף כלי רכב קיימים על 4000 ק"מ כביש, מלמד כי על כל ק"מ כביש נעות כ־208 מכוניות.

בשנים האחרונות הכספים המושקעים בכבישים אינם מספיקים לכסוי הנזק השוטף שנגרם לדרכים. נזק הנאמד ביותר מ־20 מיליוני דולרים בשנה, אותם יש להשקיע, על מנת לשמור על הכבישים ברמתם הנוכחית.

אורך כבישי המדינה גדל בחמש השנים האחרונות בלא יותר מ־200 ק"מ ואין כל סיבה אומרים המומחים, שבמצב כזה לא יעלה מספרן של תאונות הדרכים. אשתקד נרשמו בישראל 15 אלף תאונות דרכים. לנתון זה יש להוסיף תאונות שעניינן נזק בלבד שאינן מגיעות בדרך־כלל לידיעת המשטרה. מכאן שמספר התאונות האמיתי גדול בהרבה. תוצאות התאונות היה רישומם של 25 אלף נפגעים, מתוכם 4000 פצועים קשה וכ־500 הרוגים.

הנזק הכספי שנגרם למשק הישראלי כתוצאה מהתאונות שנרשמו, מוערך בכ־400 מיליון דולר. אם נכלול בו גם עיכובי תנועה נגיע להערכת נזקים של כמיליארד דולר.

קשה במצב העניינים הנוכחי לטעון בכל הזדמנות כי האשמה היא בנהגים. בציבור רווחת הדעה כי הנהג הישראלי הוא נהג גרוע. הנהג הישראלי אינו נהג גרוע ובמקרים רבים הוא אף עולה על עמיתיו בעולם. תנאי הנהיגה של הישראלי קשים לאין־שיעור מאלה של הנהג הגרמני, האיטלקי, הצרפתי או האמריקני. כשהתנאים קשים — יש תאונות.

יחד עם זאת, יהיה נכון לומר, שהנהג הישראלי פחות מתחשב בדרך עמיתו האירופאי. אבל, שוב, לחוסר התחשבות זה יש מספר סיבות. הנהג הישראלי אינו זוכה לחינוך מוטורי. הוא חי גם כך בסיר לחץ והכבישים רק מגבירים את עצבנותו.

כשמדברים על תשתית טעות לחשוב שמדברים רק על כבישים. אין מדינה בעולם שהצליחה לפתור את כל בעיות התחבורה שלה ואין ספק גם שאף מדינה לא תצליח לעשות זאת. מרכזי ערי העולם תוכננו לפני מאות שנים, כשאף אחד לא חלם על כמויות הרכב הנוכחיות, אלא שבמדינות הנאורות בעולם מחפשים כיום פתרונות שלא יפגעו בחירות הפרט ויאפשרו ניהול חיים תקינים.

עומס התנועה בערים, בעיקר בשעות הבוקר והערב, גורם לתאונות רבות ובעיקר לתאונות שרשרת. אין אומנם כל אפשרות לסלול מספיק כבישים שיאפשרו העברת כל מסת המכוניות בו זמנית, אך לעומת זאת יש מספר דרכים אותן מביאים האחראים על התחבורה במדינות רבות בעולם ואותן צריך גם להביא בפני הנהג הישראלי.

הדרך הראשונה היא הקמת מערכת רכבות מהירה. רכבות תת־קרקעיות מסוגלות להסיע הרבה נוסעים ובזמן קצר, במחיר זול, במהירות, בבטיחות ובנוחות. אלטרנטיבה זאת למכונית עשויה לעניין פועלים רבים היוצאים בבוקר לעבודה במכוניתם, אך היא אינה מוצעת לנהגים בישראל של שלהי שנות ה־80. קשה גם להאמין שרכבת הפרברים המרוכזת, תפעל בראשית שנות ה־90.

חניון ה„חנה וסע", המצוי בצפון תל־אביב, מלא עד אפס מקום, עובדה המלמדת כי חלק מלחץ התנועה בתוך העיר תל־אביב נחסך. אילו היה נבנה חניון כזה בצפונית להרצליה לנהגים היתה ניתנת אפשרות להגיע משם למרכז תל־אביב במהירות. כך, מאות מכוניות נוספות לא היו נכנסות מדי בוקר לתל־אביב.

בעולם נהוג במקרים רבים לאפשר לעובדים שעות עבודה גמישות וכך גם שעות לימוד. דהיינו לא כל האזרחים צריכים להתחיל לעבוד ב־8 בבוקר, וכמובן שהם גם לא צריכים להגיע חמש דקות לפני „לדפוק שעון". מדוע לא לשקול פרישת תחילת שעות העבודה והלימוד בין השעות 6 ועד 10 בבוקר ובכך להקל את הלחץ והעומס? בישראל גם הנתיבים הבינעירוניים עשויים להיסתם בקרוב בשעות מסויימות. כבר היום ישנן שעות, בהן הופך הכביש שבין חיפה לתל־אביב, בקטעים שמדרום לחדרה, לכביש איטי להחריד, מצב המאפיין גם לעתים קרובות את שקורה בכניסה וביציאה מהכרך הגדול ועד צפונה לכפר־שמריהו.

אין כל מניעה לסלול כבישים פרטיים שישמשו כבישי אגרה בשני תנאים. הראשון הוא, שאגרה לא תשולם על כבישים שכבר נסללו אלא על דרכים מהירות שייסללו בעתיד על ידי משקיעים פרטיים, והשני, שמחיר האגרה לא יהיה שוד לאור יום. נהגי ישראל נסחטים מדי שנה ומעבירים לקופת האוצר כמיליארד וחצי דולרים. אין כל סיבה הגיונית ומוסרית להטיל עליהם מיסים נוספים.

(סוף בעמוד 11)

"הגעתי למסקנה שמוטב לפרוש"

השופט דב איתן, שמת אתמול, נודע כאינטלקטואל ולוחם אמיץ לחיזוק שלטון החוק בישראל. בראיון ל"על המשמר", בראשית השנה, סיפר על תמיכתו ב"יש גבול", שגרמה להתפטרותו מתפקידו

אילן שיינפלד

מותו הפתאומי של השופט דב איתן, היכה בתדהמה את מקורביו. דב, בעלה של המשוררת מרים איתן (מן המשתתפות הקבועות ב"ימים לספרות" של "על המשמר", ואחת הדמויות הספרותיות הבולטות בירושלים), היה איש־ספר נאמן, אינטלקטואל מורה ואיש־שיחה מרתק. בית הזוג איתן היה מקום אירוח ידוע למשוררים ולסופרים, שקראו מיצירותיהם בטרם נדפסו.

דב איתן נולד בתל־אביב בשנת 1935. למד באוניברסיטה העברית בירושלים, במסגרת העתודה האקדמית. בצבא שירת כקצין בשירות חובה. במשך חמש שנים היה עורך־דין עצמאי, אחר־כך התמנה לשופט שלום, לשופט שלום ראשי ולמשך שלוש שנים — לסגן מנהל בתי־המשפט. אחר תקופות כהונה אלה התמנה לרשם בית־המשפט המחוזי בירושלים, והחל משנת 1977 היה לשופט מחוזי בבית המשפט המחוזי בירושלים.

דב איתן נודע כרודף צדק מושבע, שהגיב במחאה נמרצת על כל מעשה עוולה ועיוות־דין. תכונה יסודית זו היא שהביאה אותו, בשנת 1983, לחתום על עצומה של 'יש גבול'. מעשהו גרם להתפטרותו ממשרתו כשופט בבית־המשפט המחוזי בירושלים. בראיון שערך עימו כתבנו, פנחס ענברי, לגליון ראש־השנה האחרון של 'על המשמר', בנושא שמירת החוק בשטחים, סיפר דב איתן על הרקע למעשהו: "חתמתי על עצומה של 'יש גבול' בהפגנת הארבע־מאות אלף בכיכר מלכי ישראל, בעניין סאברה ושתילה. כשחתמתי על העצומה לא ידעתי שיש תנועת 'יש גבול'. לגבי זאת היתה פשוט עצומה, שהיה כתוב עליה למעלה 'יש גבול'. קיבלתי את זה כפשוטו, לא כשם של תנועה. מי שיקרא היום את נוסח העצומה ההיא יגיד שהיא יותר מדי חלבית. אני חושב שהיום רוב הציבור תומך בשתי ידיים במה שכתוב בעצומה הזאת נגד מלחמת לבנון. אז אולי טענו, ששופט לא היה צריך לחתום על כך, למרות שחתמתי לא כשופט, אלא כקצין במילואים. אז הגעתי למסקנה שמוטב לי לפרוש לגימלאות, והיתה הסכמה עם המדינה שאפרוש לגימלאות. מאז אני עורך־דין עצמאי."

פרישתו־מאונס של דב איתן ממשרתו כשופט קשתה עליו. הדבר ניכר עליו בכל שיחה עימו. תמיד שב ועסק במצב החוק במדינת ישראל ובשטחים הכבושים. הוא ביקש להשפיע על המצב, ומשלא היה יכול עוד לעשות כן, הביע דברים מלאי־ייאוש לגבי המצב הפוליטי והחברתי בארץ. בראיון המוזכר לעיל אמר, בין השאר: "אין ספק, קיימת סכנה שנורמות התנהגות שקיימות בשטחים תעבורנה גם לישראל. חשש זה מובן מאליו. אבל לא זה מה שצריך להדאיג אותנו. זו גישה אנוכיסטית. האם אנחנו צריכים להתנהג יפה בשטחים, כדי שחס־וחלילה זה לא יפגע בנו, ביהודים? לא זה מה שמדאיג אותי. אותי מדאיג המצב בשטחים בגלל עצם המצב ובגלל עצם שלילת הזכויות מתושבי השטחים. אני מסכים אתך שזה עובר ויעבור גם אלינו."

זכורני, בשיחה שקיימנו, דובי, מרים ואני, בבית־האמנים בירושלים, לפני כשלושה חודשים, שב והעלה אבחנותיו אלה, ביתר שאת. הוא סיפר אז בחמת־זעם סיפורים מן המתרחש בשטחים הכבושים, בתחום המשפט, ושב והדגיש, כי אין לנו לצפות אלא להחמרה במעמדה המעורער של מערכת המשפט, גם בישראל־גופא. דובי, שלולא היה שופט ניתן לומר עליו, כי היה מדמויות השמאל הבולטות בירושלים, לא זכה לראות בחיזוק מעמדו של שלטון החוק בישראל.

אתמול מצא מותו בנפילה מבניין רב־קומות בירושלים, ולדעת המשטרה, אין להוציא מכלל אפשרות שדב איתן שם קץ לחייו. הותיר אחריו אשה ושתי בנות, והרבה חברים וידידים מתחום המשפט ומתחום הספרות, העומדים המומים ונדאבים מול עובדת מותו.

איתן. רודף צדק

צְבָא הַשָּׁמַיִם

צְבָא הַשָּׁמַיִם עָרוּךְ לַמְּשִׂימָה.
יְשִׁיבוֹת יְשִׁיבוֹת בְּהֶתְאֵם לָרְשִׁימָה.
וּמוֹסְרִים הַמְּקוֹרוֹת שֶׁהוּא כָּךְ מַגִּיס:
בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה כָּל אַבְרֵךְ הוּא טַיָּס,
וּכְשֶׁהוּא מְשַׁנֵּן דַּף גְּמָרָא, הוּא פִּיּוֹן,
וּכְשֶׁהוּא בַּתּוֹרָה — הוּא חָזָק בַּשִּׁרְיוֹן,
וְעֵת שֶׁיִּצְלֹל אֶל נִבְכֵי הָרַמְבַּ"ם,
הוּא בְּעֶצֶם צוֹלֵל בְּשֵׁרוּת חֵיל הַיָּם.
וּכְשֶׁהוּא מִתְפַּלְפֵּל בְּמַסֶּכֶת גִּטִּין
הוּא חָכָם, הוּא בְּעֶצֶם בְּחֵיל מוֹדִיעִין.

וְכָל עֵת יַהֲפֹךְ עוֹד עַמּוּד בַּמִּשְׁנָה,
הוּא בְּעֶצֶם מוֹבִיל אֵיזֶה טוּר מְמֻגָּע,
וְעֵת מְבָרְכִין מִסָּבִיב לַשֻּׁלְחָן,
הוּא בַּיַּעַר דָּבָק, הוּא צַנְחָן, הוּא תּוֹתְחָן.

כִּי צְבָא הַשָּׁמַיִם — צְבָא נֶהְדָּר,
עָשִׁיר בִּגְיָסוֹת מְאֻמָּן וּמְסֻדָּר,
עָטוּר בְּמִצְווֹת וּמְצֻיָּד בִּבְרָכָה,
רַק הַזְּמַן וְהַדָּם הֵם שֶׁלִּי וְשֶׁלְּךָ.

קובי לוריא

ערוץ ראשון / דורית גפן

גם גברים בוכים

תמונה של מפעל סגור היא מראה לא נעים. מראה קשה. מכאיב עוד יותר הוא מראה פועלים הניצבים לפתע נפחדים וחסרי בטחון למול המחר

אין זה שיגרתי לראות גבר בוכה. לא כל שכן בחברה שוביניסטית למדי, הרואה בדמעות חולשה. אבל בליל שבת ראינו גברים בוכים. גברים שבן־יום נשברו, כי איבדו את מקום עבודתם לאחר שנים של עבודה, ולפתע כל עולמם התערער.

מפוטרי „ליגת" בשער המפעל (תצלום: בוניה)

קשה לראות אנשים בוכים, אך רבים מאלה שפוטרו מעבודתם, ביניהם גם נשים רבות, אינם זוכים לסיקור של הטלוויזיה או של הרדיו, ואפילו לא של העתונות הכתובה. הם היו אלמונים ונותרו אלמונים גם בעת המשבר הפוקד אותם. הטרגדיה הפרטית שלהם היא במקרה הטוב כרוניקה קצרה בעתון, המספרת על עוד מפעל שנאלץ לפטר חלק מעובדיו, או מפעל אחר שנסגר ועובדיו נותרו מחוסרי עבודה. מספרים יבשים, שמאחורי כל אחד מהם סיפור קשה ומכאיב.

עמוס כרמלי הביא לנו תמונה של מפעל סגור. זהו מראה לא נעים. מראה קשה. מכאיב עוד יותר הוא מראה פועלים — שכל בטחונם, כל ההערכה העצמית שהיתה להם, בהיותם מפרנסים בעמל ובכבוד — הניצבים לפתע נפחדים וחסרי בטחון למול המחר.

אלה תמונות אשר לפי התחזיות עוד יחזרו על עצמם, ובעיקר במקומות בהם, בדרך כלל, אין עבודות חלופיות. באזורים מסויימים, כמו חיפה והצפון, וכן בדרום הארץ יש תחושה כי אין מדובר במשבר חולף אלא במפולת של מפעלים, אשר נפילתם היא אסון פרטי לאלפי עובדים.

ערכה חיונית לח"כים

החרוזים של רפול כבר זכו לפירסום בהזדמנויות שונות. במקרה של רפול אפשר לומר, אמור לי מהו חרוזו ואומר לך מיהו. בתוכנית "סופסוף" בליל שבת היה רפול אחד הכוכבים, שזומנו להתראיין אצל גבי גזית. חבל שאי אפשר להפעיל מונה־מילים, כמו מונה שניות בתוכנית הספורט. נדמה לי, כי אם היו סופרים את המלים שאמר רפול באותה שיחה סופר־לאקונית מצדו, וסופר פטפטנית מצדו של גזית, היה מסתבר, כי בקושי הוציא מפיו כמה עשרות מלים, ומשפטים שלמים של ממש עוד הרבה פחות. 'כן' ו'לא' היו התשובות היותר משמעותיות אצלו. אבל העיקר היה, כאמור, התמשיר המחורז, שהכין רפול במיוחד לתוכנית, על פתיחת הכנסת. מה נאמר, טרפרפים, סוסי עץ ושמן זית הם הצד היותר חזק של רפול.

הכנסת היתה מיוצגת היטב ב"סופסוף". לא נפריז אם נאמר, כי שני הח"כים החדשים, רובי ריבלין ואמיר פרץ, לא הקפיצו את הרמה של רפול. כמו שני תלמידים מנושמעים, ואין היום רבים כאלה — תשאלו את המורים — הם מילאו אחר הוראותיו באינפנטיליות הראויה, והכי מצחיק שזה היה צריך להצחיק. ערכת הח"כ, שהציג חיים רמון, היא כנראה מאותם אמצעים שאכזורים להשתמש בהם, אך שוכחים. רמון כנראה מעריך מאד את עמיתיו בכנסת כאשר הוא מניח מראש, כי הם סובלים מבחילה, או זקוקים לאמצעי טשטוש, כדי להצביע כפי שהם מצביעים. רבים מהם עושים זאת בחדווה.

אבל כל הכעונות נעלמו כלא היו, ואיך אפשר שלא, לקבל את הגששים במערכון אקוטאלי — צ'ופר כזה יכול להשכיח מייד גם כמה קטעים מאד לא מוצלחים, כמו אלה שהוזכרנו. הופעה כזאת אכן מענגת את השבת.

הצד החזק של רפול

אידישקייט

נו, אז יש לאידיש פריחה חדשה. מי היה מאמין שילדים, צברים בני צברים, ילמדו בבית ספר ממלכתי אידיש. לא שתינוקות של בית רבן אינם לומדים אידיש. דווקא כן. אבל אלה שייכים לחרדים, ובחדר לומדים באידיש. לינה צ'פלין הביאה לנו ב"מבט שני" את "הרנסאנס" בזעיר אנפין, שיש עתה במקומותינו לאידיש. אני עצמי מאד אוהבת את השפה. למדתי אותה מפי סבתי, שלא טרחה ללמוד עברית, ודיברה אתנו אידיש, כאילו היינו צריכים לדעת אותה עם חלב אמנו. גם ההורים דיברו ביניהם אידיש, בעיקר כדי שהילדים לא יבינו. אבל מאז, רק לעתים נדירות יש הזדמנות של ממש לשבור קצת את השיניים ולגלגל מחדש את השפה הזאת. והנה, מספרת לנו צ'פלין, כי ישנם ישראלים, ביניהם צברים, הלומדים ומשמרים את השפה. קשה להאמין, שלפתע תהיה לשפה זו תקומה של ממש, אבל עס איז א מחייה צו הערען קלעינע צבר'לאך רעדען מאמע לשון אזוי שעיין, ממש מחיה נפשות.

צבי כספי

ממשק מתוסכל לאפשרות הבראה

"צמיחה כלכלית, מבט לשנות התשעים" הוא ספר שחיבריו הפרופסורים אסף רזין ואפרים צדקה מאוניברסיטת תל־אביב והכלכלן אמנון נויבך, בעזרת המודל הכלכלי שפותח על־ידי ד"ר יעקב שיינין מחברת מודלים כלכליים בע"מ. הספר יצא לאחרונה בהוצאת ספריית מעריב, ובמימון המכון הישראלי הבינלאומי (מי יודע מה זה).

אני ממהר לכתוב על הספר, כיוון שיש בו חידוש מעניין. בפעם הראשונה קבוצת מקצוענים פרטית נטלה על עצמה משימה, והנפיקה הצעה לתוכנית כלכלית לאומית לארבע השנים הבאות. מספרי סיפורים אומרים, כי היוזמה להכנת התוכנית הכלכלית באה מקרב הצוות של שמעון פרס (אמנון נויבך היה יועצו), למקרה שהמערך ינצח בבחירות, ופרס, כראש־ממשלה, יוכל לנווט בהתאם לתוכנית זו את ממשלתו. כיוון ששמיר יהיה ראש־ממשלה, אם לא יתרחשו תהפוכות — הרי אנו יודעים מה כבר אפשר להפיק בתחום הכלכלי מממשלה שהליכוד מוליך אותה.

לעלייה בתפוקה, אם ההשקעות יעלו בשיעור של 10% לשנה, לעומת תרחיש אלטרנטיבי — מקץ 4 או 5 שנים יהיה אור בקצה המנהרה. כאן מציגה התוכנית הכלכלית של מחברי הספר סיכוי צנוע, שתוצאתו גדולה.

יעדי התוכנית הם: להעלות את המשק על תוואי של צמיחה של 3.5% לנפש לשנה ו־5% בתל"ג השנתי; לכוון את הצמיחה ליצירת שינוי במבנה המשק — בצמצום של הגרעון במאזן התשלומים והרחבה מתונה של החוב החיצוני. כלומר, החוב החיצוני אמנם יגדל, אבל בו־זמנית יגדל יותר הצבר ההון במשק, ואיתו מלאי ההון הלאומי. זו חזרה למודל של שנת ה־60, שבו גדל אמנם החוב, אבל ההשקעות ומלאי ההון גדלו ממנו; להבטיח שתהליך הצמיחה יביא בחשבון את היבטים החברתיים ויקיים תעסוקה מלאה וחלוקה צודקת, ככל האפשר, של תוספת המקורות שתביא הצמיחה.

מוצגות כאן שלוש אלטרנטיבות: 1. תרחיש ההמשך — תחזית המשך המגמות הנוכחיות במשק. 2. התוכנית הכלכלית — האלטרנטיבה הנראית למחברים כסבירה, בתנאים הפוליטיים הישראליים. 3. התוכנית המירבית — אלטרנטיבה נועזת יותר, בכיוון של הקצאת משאבים לצמיחה.

דאגה לאיזונים חברתיים

אמצעי המדיניות הדרושים, כדי להשיג את הגשמת האלטרנטיבה של התוכנית הכלכלית, מחייבים, לטענת המחברים, מספר צעדים כמו: ריסון תקציבי הצריכה הציבורית המקומית. שיעור הגידול המוצע הוא רק 2.1% לשנה, היינו: כ־0.4% מעל גידול האוכלוסיה. סך ההוצאה המקומית לביטחון תישמר ברמה דומה להוצאה ב־1988. תשלומי ההעברה (ביטוח לאומי, סובסידיות וכו') יוגבלו לשיעור גידול האוכלוסיה, וחלק ממימון השירותים בבריאות ובחינוך יועבר למשתמשים, אשר יש ביכולתם לשאת בעול. ההשקעות הציבוריות בתחבורה יגדלו מאוד, במהלך ארבע שנות התוכנית, כדי להסיר צווארי בקבוק ועל־ידי כך להגדיל הפריון. שער החליפין יעמוד על רמתו משנת 1985, היינו: פיחות ריאלי מיידי של 6%, ועוד אחוזים מותאמים בהמשך; הורדת הריבית לטווח ארוך — מ־9% ל־7%; התאמות בהסכמי השכר ותוספת היוקר; חשיפת המשק לתחרות בינלאומית, כדי לייעל את התעשייה והשירותים: רפורמה במיסים, הטבות לחיסכון הפרטי, הנהגת מס־הכנסה שלילי, כדי לפצות את העניים על מיסים, שיוטלו על הצריכה; מדיניות מוניטרית מאוזנת, ועוד.

כל הצעדים הללו מפורטים בספר: ברוב המיקרים, במידה לא מעטה של שכנוע, כיון כאן נסיון להניח לכוחות השוק לייעל את המערכת. עם דאגה ומספיקה או הסה לאיזונים חברתיים.

אם משווים את תרחיש ההמשך לתוכנית הכלכלית, נראה שבתום ארבע שנים מתחוללים שיפורים — לא גדולים מאוד, אבל בהחלט משמעותיים. הגרעון השנתי ב־1992, בתרחיש ההמשך, עומד על 5.3 מיליארד דולר, ובתוכנית הכלכלית — על 4.1 מיליארד דולר. החוב החיצוני, בראשונה, יעמוד על 25.7 מיליארד דולר, היינו: כ־74% מהתל"ג, ובשנייה — על 23.1 מיליארד דולר, היינו: כ־62% מהתל"ג.

בעיות ניתנות לפתרון

התוכנית המירבית קצת נועזת יותר. על פיה יעבירו מקורות נוספים מצריכה ציבורית לשימושים אחרים. העברות צנועות אלה מולידות שיפורים משמעותיים. כאן מדובר על הקפאת ההוצאה הציבורית לנפש וההוצאה המקומית לביטחון, על הורדת הריבית לטווח ארוך — מ־7% שבתוכנית הכלכלית, ל־6.5% בשנה. קצב הפיתוח הריאלי של הסקל יואץ ב־0.5% לשנה. נטל המיסים ירד מכ־[illegible] מהתל"ג, בשנת 1988, לכ־19% בשנת 1992, ועוד שינויים קלים. התוצאה תהיה גרעון שנתי של 3.8 מיליארד דולר בשנת 1992, היינו: כ־10% מהתל"ג בלבד, לעומת כ־13% בתוכנית הכלכלית. החוב החיצוני יעמוד על 22.5 מיליארד דולר, היינו: כ־60% מהתל"ג, לעומת 62% בתוכנית הכלכלית.

אני מציין נתונים אלה, כדי להבליט כיצד שיפורים בשיעור מצומצם על מכלול של משתנים מולידים שיפורים כלכליים משמעותיים. כל אלה הם הוכחה לכך, שהבעיות הכלכליות של ישראל אינן בלתי פתירות. זו רק שאלה של מדיניות נכונה. ללא זעזועים, ללא מהפכות מכאיבות במיוחד, אפשר להוליך את המשק לשיפור, בכל אופן מן הקריטריונים הכלכליים והחברתיים החשובים. את זאת מראה הספר, שכדאי לכל מתעניין ילמד אותו.

השאלה הגדולה הראשונה הנשארת פתוחה היא: האם באמת צמצום ההוצאה הציבורית ועידוד החיסכון הפרטי יביאו, בהכרח, השקעה בסקטור היצרני והשירותי היצוא. כלומר, האם אפשר יהיה להסתפק במדיניות כזאת, ולא להזיק לעידוד נוסף להשקעות בסקטור המט"חי. השאלה הגדולה השנייה היא: האם תחל מדיניות זאת, לפני או אחרי ההתמוטטות של המגזרים המט"חיים שנרדקו על־ידי ממשלת האחדות הלאומית אל סף התהום.

השפעת המדיניות הכלכלית בהשוואה לתרחיש ההמשך

	תרחיש ההמשך				התוכנית הכלכלית*				התוכנית המירבית			
	1989	1990	1991	1992	1989	1990	1991	1992	1989	1990	1991	1992
מיליארדי דולרים של 1988:												
תוצר לאומי	31.3	32.3	33.4	34.5	32.0	33.6	35.2	37.0	32.0	33.6	35.3	37.1
% שינוי	3.2	3.3	3.3	3.2	5.6	4.9	4.9	4.9	5.7	5.0	5.0	5.0
מזה: תוצר הסקטור העסקי	23.5	24.4	25.3	26.3	24.2	25.6	27.0	28.6	24.2	25.7	27.2	28.8
% שינוי	3.8	3.9	3.8	3.8	6.8	5.8	5.7	5.7	7.0	6.1	6.0	5.9
הוצאה לצריכה פרטית	21.1	21.9	22.7	23.6	21.2	22.2	23.2	24.3	21.2	22.2	23.3	24.4
% שינוי	3.3	3.9	3.7	3.6	3.7	4.6	4.6	4.6	3.8	4.8	4.7	4.7
הוצאה לצריכה ציבורית**	8.3	8.5	8.7	8.8	8.3	8.5	8.7	8.8	8.2	8.3	8.4	8.5
% שינוי	2.2	1.9	1.9	1.9	2.2	1.9	1.9	1.9	1.0	1.0	1.0	1.0
השקעה בנכסים קבועים	6.3	6.6	6.8	7.1	6.9	7.3	7.8	8.3	7.0	7.4	7.9	8.4
% שינוי	3.4	3.9	3.9	3.8	12.6	6.2	6.3	6.3	13.5	6.6	6.6	6.5
יצוא סחורות ושירותים	13.6	14.2	14.8	15.4	13.8	14.4	15.1	15.7	13.8	14.5	15.1	15.8
% שינוי	4.7	4.6	4.4	4.2	6.4	4.7	4.5	4.3	4.7	4.6	4.4	4.2
יבוא סחורות ושירותים**	16.9	17.7	18.5	19.2	17.1	17.6	18.2	18.8	17.1	17.6	18.2	18.7
% שינוי	4.0	4.5	4.3	4.4	4.7	3.4	3.3	3.3	4.8	3.2	3.0	3.0
מיליארדי דולרים שוטפים:												
גרעון אזרחי	4.1	4.5	4.9	5.3	3.9	4.0	4.1	4.1	3.9	3.9	3.9	3.8
חוב חיצוני נטו	21.3	22.6	24.1	26.7	21.1	21.9	22.6	23.1	21.1	21.8	22.3	22.5

* התוכנית נערכה באמצעות המודל המקרו־כלכלי של חברת מודלים כלכליים בע"מ.
** ללא ייבוא ביטחוני.

היום אפשר להתייחס לתוכנית זו בבחינת ספר חשוב, מבטיח ומעודד לכל מי שחרד לכלכלה הישראלית. מדוע מבטיח ומעודד — משום שזה שנים רבות נשאלת שאלה כבדה, בנוסח הבא: מכל מדינות המערב יש רק מדינה אחת, שכלכלתה לא התאוששה מאז משבר הנפט של שנות ה־70. כל עיון והשוואה בינינו למדינות מערב אחרות מצביע על התופעה הזאת. מכאן אפשר היה להסיק, כי כנראה משהו שבולם וחוסם את המשק הישראלי. תופעה זו זורעת ייאוש.

סיכוי צנוע, תוצאה גדולה

יש החושבים, שלישראל אין למעשה סיכוי ליישר את גבנוניה הכלכליים ולצעוד בכיוון של הבראה ועצמאות כלכלית. כאן מופיעה התוכנית הכלכלית הנדונה, ומציגה תהליך איטי והדרגתי, שבתוואי שלו אפשר להתחיל בהבראת המשק. התרחיש (סצינריו) הזה מופיע כאלטרנטיבה לתוכניות הכלכליות הממשלתיות, שבמהלך השנים אפיינו אותן תהפוכות, קפיצות ושינויי כיוון פתאומיים. אלה היו תמיד תוצאה של מחדל מתמשך, עד לסף המשבר.

המחברים מציגים תהליך כלכלי, שמוכיח כי טיפול נכון באחוזים השוליים מוליד תוצאה חיובית. אם מעלים או מורידים כ־1%, לאורך שנים, פרמטר אחד ושני ושלישי, אם מקבעים את הצריכה הציבורית או שמעלים אותה פחות מאשר את עלות התפוקה, אם השכר ייצמד לעלייה בתפוקה...

מיתון תעשייתי ב־1988

לעומת שלוש שנים קודמות, התאפיינה שנת 1988 בירידת הייצור התעשייתי. נתוני "השנתון הסטטיסטי לישראל 1988" מראים, כי בשנת 1985 היה גידול של 3 אחוזים בייצור התעשייתי. בשנת 1986 היה גידול של 4 אחוזים. מספר העובדים בתעשייה היה 319 אלף, כש־95 אחוז מהם שכירים. הייצור ב־1988 ירד לרמת 1986, או אף מתחת מזה.

מספר המפעלים התעשייתיים בשנת 1987 היה 10,741, לפי החלוקה הבאה: 10,164 בסקטור הפרטי, 548 מפעלים בסקטור ההסתדרותי ו־29 מפעלים בסקטור הציבורי. במפעלים התעשייתיים בסקטור הפרטי מועסקים יותר מ־219 אלף. בסקטור ההסתדרותי מועסקים 59 אלף, בסקטור הציבורי — כ־41 אלף איש.

המספר הגדול ביותר של מפעלים הוא בתעשיית המתכת — 2,191 מפעלים. במקום השני, ההלבשה — כ־1,560 מפעלים. במקום השלישי תעשיית העץ ומוצריו — כ־1,500 מפעלים.

מבחינת שיעור המועסקים, צועדים בראש מפעלי המזון והמשקאות הקלים — 53 אלף עובדים: עלייה ב־10 אחוזים, לעומת 1986. במקום השני מבחינת המועסקים — 535 מפעלי ציוד חשמל ואלקטרוניקה, שהעסיקו 44 אלף עובדים: ירידה של 3 אחוזים לעומת 1986. לגבי תעשייה זו, יש לציין נתון מעניין: מספר העובדים בשנת 1985 היה 37 אלף, בשנת 1986 עלה מספר העובדים בתעשיות החשמל והאלקטרוניקה ל־45 אלף, היינו: גידול כ־18 אחוז. במקום השלישי מצויים מפעלי המתכת, שהעסיקו בשנת 1987 יותר מ־42 אלף עובדים — ירידה בשיעור של 5 אחוזים, לעומת השנה הקודמת.

הפדיון התעשייתי לשנת 1987 הסתכם ב־33.5 מיליארד ש"ח, לעומת כ־27 מיליארד ש"ח ב־1986. תעשיית המזון והמשקאות מובילים בפדיון, שהסתכם ב־7 מיליארד ש"ח. במקום השני ציוד חשמלי ואלקטרוניקה — כ־5 מיליארד ש"ח. מתכת — כ־3.5 מיליארד ש"ח.

היצוא התעשייתי הסתכם, בשנת 1987, ביותר מ־7.7 מיליארד דולר. במקום הראשון, יצוא היהלומים המעובדים — יותר מ־2 מיליארד דולר. במקום השני, ציוד חשמלי ואלקטרוניקה — יותר מ־1 מיליארד דולר. במקום השלישי, מוצרי מתכת — 555 מיליון דולר.

השכר החודשי הממוצע בתעשייה היה בשנת 1987 יותר מ־1,600 ש"ח. זאת, כאשר השכר הממוצע הגבוה ביותר בתעשיית האלקטרוניקה — כ־2,500 ש"ח, והנמוך ביותר בתעשיית ההלבשה — כ־1,000 ש"ח בחודש.

חיים מרגלית

הכלכלה הבינלאומית

כשלון המדיניות השמרנית

הכיוון הפתרון הכלכלי השמרני יכולים להפיק את הלקחים מעשר שנות שלטון תאצ'ר. ממשלת תאצ'ר יצרה את שיעור האבטלה הגדול ביותר באירופה, שהגיע עד כדי 13 אחוז מכוח העבודה. היא יצרה את האבטלה, במגמה לשבור את הספירלה של עליות השכר של שנות ה־70, ולהחזיר על־ידי כך את כושר התחרות של המשק הבריטי. היא הצליחה, אמנם, ביצירת אבטלה גבוהה, אך גם זו לא הורידה את השכר של כלל המועסקים. באיזורי האבטלה נוצר, אמנם, היצע של כוח־עבודה זול, שלא מצא תעסוקה גם במחיר נמוך של 500 לישי"ט לחודש. אך, באיזורי הדרום, שבהם לא פגעה מכת האבטלה, השכר המשיך להיות גבוה למדי. כך, רק בשנה האחרונה עלה השכר ב־9.5 אחוזים.

גם במאזן התשלומים השוטף, ההצלחה אינה מאירה פנים לתאצ'ר. החל מאמצע 1987, מאזן התשלומים הפך גרעוני, ובחודש אוקטובר הגיע הגרעון במאזן התשלומים השוטף ל־2.4 מיליארד שטרלינג.

לשם מניעת התמוטטות החברה הגרעון, נאלץ בנק אוף אינגלנד להעלות את שיעור הריבית הבסיסית, שהגיע ל־11 אחוז בנובמבר. הריבית למשכנתאות עלתה ל־14 אחוזים. העלאת הריבית גורמת למיתון, בעוד שעליית השכר יוצרת לחצים אינפלציוניים, שהגיעו כבר לרמה של 6.4 אחוז. למעשה, היה על הממשלה להנהיג פיחות בשטרלינג, אך המבנה של בריטניה עדיין מבוססת על שטרלינג חזק, הנתמך על־ידי שיעורי ריבית גבוהים. כך פועלת ממשלת בריטניה, בראשות תאצ'ר, לטובת בעל ההון הפיננסי, ופוגעת ברווחיות התעשייה והסקטור העסקי בכלל. במיוחד נפגע ענף הבנייה משיעורי הריבית הגבוהים, ושוק הנדל"ן קרוב להתמוטטות.

כל המשתנים של המדיניות הכלכלית השמרנית הופעלו כבר, בשלב זה או אחר, במדיניות הישראלית. הם הופעלו על־פי מרשמים רפואיים שמרניים, שנלקחו ללא בחינה מחודשת מארה"ב. התוכנית מעולם נבדקה לאור הצרכים והאינטרסים של הכלכלה הישראלית.

פרס או נסים

קביעת דפוס המדיניות מקבלת חשיבות־משנה ערב הקמת הממשלה החדשה. עתה כבר ברור למדי, כי הממשלה שתקום תהיה מבוססת על קואליציה רחבה של הליכוד והמערך. הליכוד הציע לערוך בחירה בין תיק האוצר לבין תיק החוץ. לכן, שר האוצר הבא יהיה פרס או נסים. אם להסתמך על העדפותיו של פרס, קרוב לוודאי שהוא יבחר בתפקיד שר החוץ. אם לקחת בחשבון את האינטרסים של מצביעי מפלגת העבודה ואת האינטרסים המיוצגים בכינוס המפלגה, הם יעדיפו את משרד האוצר על פני משרד החוץ.

אולם, השאלה הבסיסית אינה מי יכהן כשר האוצר, נסים או פרס. השאלה הבסיסית היא איזו מדיניות תיושם. לכן, על מרכז מפלגת העבודה לשים לב, לא רק לחלוקת התיקים, אלא לקווי היסוד של הממשלה.

לשם כך, יש לבחון את סדר העדיפויות התקציביות. התקציב הישראלי מחולק לשלושה חלקים גדולים: ביטחון, שירותים סוציאליים־אזרחיים, והחזר חובות וריבית. הנטל הכבד ביותר של התקציב הוא הביטחון. הוצאות הביטחון המקומיות תלויות, במידה זו או אחרת, גם באינתיפאדה, אך בעיקר בגודל הצבא. פרס, יותר מנסים, יתקשה להתמודד עם תביעות מערכת הביטחון, מסיבות שונות. מערכת הביטחון תתבע הגדלת תקציבים, והחמרת המצב הפוליטי־ביטחוני תשמש רקע לכך. בלי קיצוץ משמעותי בתחום זה קשה לתאר איזון התקציב. אך, קיצוץ משמעותי תלוי ומותנה בהתפתחויות מדיניות, או בהחלטות לטווח הארוך בתחום סדר העדיפויות, הפיתוח והייצור.

אין ספק, כי במרכז מפלגת העבודה חייבים לבחון היטב את העיקרי ההתנהלויות, כולל תשתית בשטחים. כל הוצאה כזו היא נטל כלכלי, שיהיה על חשבון יעדים אחרים במשק. לחצים אדירים יופעלו על צמצום שירותים ותשלומי רווחה. אם פרס יהיה המבצע של קיצוץ שירותי הבריאות, הרווחה, הקצבאות, החינוך וההשכלה הגבוהה — עשוייה מפלגת העבודה לשלם מחיר פוליטי כבד.

באשר לפרעון החוב והריבית הממשלתית, יהיה צורך לבחון את מיסוי תשלומי הריבית, או דחיית פרעון הריבית. האפשרות הראשונה, על־פי המלצות ועדת ששינסקי, קוסמת יותר. האפשרות השנייה היא דחיית תשלום, שתשפיע על מחזור החוב.

הבעיה העיקרית היא בתחום המיסוי. ההשקפה השמרנית, שבאה לידי ביטוי ברפורמה במיסוי של נסים, גרמה לאובדן הכנסות. אין ספק, כי הממשלה הבאה תעלה מסים, ובעניין זה יש מספר אלטרנטיבות: העלאת מע"מ; העלאת מע"מ, תוך קיצוץ נוסף במס הכנסה; העלאת מע"מ וגם שיעורי מס־ההכנסה; העלאת מס־הכנסה בלבד.

אחדים מכלכלני הממשלה מדברים על העלאת מע"מ של 5־7 אחוזים, תוך כדי הקטנה נוספת במיסוי ההכנסה, תוך עיקור המע"מ מתשלום תוספת היוקר. הצעה זו תפגע בשכבות החלשות יותר. לכן, על מפלגת העבודה להבהיר היטב את מדיניות המסוי.

לבסוף, על מפלגת העבודה לברר היטב — בין אם תפקיד שר האוצר יוטל על פרס או על נסים — מה מתכוונת הממשלה לעשות למען הצמיחה, כולל שיקום הסקטור התעשייתי והחקלאי. יש להבהיר, טרם חתימת ההסכם, את כמות המשאבים שיוקצאו לכך, את שיעורי הריבית, ובראש ובראשונה את מקור הכסף. ללא הבהרה חד־משמעית כזו, העסק לא יפעל ולא יתבצע, מפעלים ומשקים ימשיכו להתמוטט והמשק יגלוש למיתון ולאבטלה. יש לסכם נושא זה לפני החתימה על ההסכם הקואליציוני. לאחר מכן המערך יהיה כבול, ולא יוכל להאבק נגד המדיניות. מכאן חשיבות הלימוד של הסעיפים הקטנים בהסכם הקואליציוני העתידי.

צבי טימור

איך לצאת ממשבר החובות

הארגון לשיתוף־פעולה כלכלי ופיתוח הוציא בפאריס ספר, הדן במשבר החובות ב־16 באוקטובר 1973, בהשוואה למשבר־החובות העולמי, שהתפתח בתוצאה ממפולת־השערים בוול סטריט, באוקטובר 1929. השוואה מעוררת את השאלה, האם יסתיים משבר־החובות מ־73, בדומה למשבר ההיבית מ־1929?

ארצות נפט שהתאגדו באופ"ק החלו להעלות את מחירי הנפט באוקטובר 1973. מחיר של חבית נפט סעודית קלה הועלה מ־3 דולר, ב־1 באוקטובר 73, ל־5.12 דולר ב־16 באוקטובר 73.

כתוצאה מהעלאת מחיר זו בלבד עלתה ההכנסה השנתית של שש ארצות המפרץ מ־[illegible] מיליארד דולר, בשנת 1972, ל־60 מיליארד דולר ב־1974. אם היו מחלקים את ההכנסה אבו דאבי בין כל תושביה, היה כל אחד מהם מקבל יותר מ־40 אלף דולר לשנה. זאת היתה [illegible] בחלוקת העושר בעולם. העושר של המדינות המתועשות, הצורכות נפט [illegible] ארצות המייצאות.

התייקרות הנפט הגדולה והמהירה פגעה, בעיקר, במדינות המתפתחות של העולם השלישי, שנאלצו לקנות נפט במחירים הגבוהים. כהן פגעה גם התייקרות דשנים ומוצרים אחרים, שהנפט הוא אחד מגורמי הייצור שלהם. התייקרות הדלק הגדילה את הוצאות ההובלה של כל סחורות היצוא והיבוא. [illegible] ארצות העולם השלישי הגיעו עד סף [illegible]. אולם, במהרה התברר שמדינות [illegible] אינן מסוגלות לנצל את הכנסותיהן לצורכי פיתוח כלכלי. לפיכך, החלו ארצות הנפט להשקיע חלק ניכר מעודפי הכסף בבנקים מערביים. הבנקים הילוו חלק גדול מכספים אלה לארצות העולם השלישי. כך התחיל המיחזור המפורסם של [illegible].

הבנקים המערביים, שהילוו כספים לארצות העולם השלישי, עודדו אותן להקים מפעלי תעשייה, שמכירת מוצריהם בחו"ל תאפשר [illegible] החובות למלווים. בנקים אלה הרוויחו גם ממכירת מכונות וסוגי ציוד שונים לארצות העולם השלישי. לכן, יכלו להרשות לעצמם להלוות לארצות העולם השלישי, אף בשיעורי ריבית נמוכים יחסית. בפועל, הירבו ממשלות העולם השלישי ללוות כספים לרכישת תותחים, טנקים ומטוסים ממדינות המערב. הדבר הגדיל עוד יותר את חובות החוץ שלהן. תהליך זה נמשך עד פריצת משבר החובות הראשון במקסיקו, ב־1982. לאחר מכן, הבנקים צמצמו מאוד את האשראי לעולם השלישי, ושיעורי הריבית עלו.

בניגוד למלחמות קודמות, לא הביאה מלחמת עיראק־איראן להתייקרות הזהב. שתי המדינות מכרו כמויות גדולות של זהב, שצברו מאז 1973. גם מחיר הנפט ירד, לאחר שכבר נמכר ב־30 דולר ויותר לחבית.

שיעור הגידול השנתי הממוצע בסחר העולמי, שהיה 7 אחוזים לפני 1973, ירד בחצי, ל־3.5 אחוזים במשך העשור. תנאי הסחר של ארצות המתפתחות, הצורכות נפט חוץ, הורעו ב־33 אחוז ויותר, בתקופה שבין 1974 ו־1981.

מדו"ח הבנק העולמי אפשר ללמוד, שאין כל סיכוי שהארצות המתפתחות העניות יוכלו לסלק את חובות החוץ שלהן.

קרן־המטבע הבין לאומית קבעה, שכל חובות החוץ של 96 ארצות מתפתחות הסתכמו ב־74.7 מיליארד דולר ב־1970. ב־1973 הם עלו ל־126.4 מיליארד דולר. בראשית 1988 שתי מדינות היו חייבות, כל אחת בנפרד, יותר ממאה מיליארד דולר. חובות החוץ של ברזיל הסתכמו, בתחילת 1988, ב־115 מיליארד דולר, ושל מקסיקו — ב־105 מיליארד דולר. חובות החוץ של כל ארצות העולם השלישי כבר עלו בהרבה על טריליון דולר.

רבים מוטרדים מן השאלה, האם ברזיל, בעלת נטל החובות הגדול, לא תעשה מה שעשתה ב־1931. במצב שנוצר אז הפסיקו ברזיל, צ'ילה וקולומביה לשלם חובות חוץ, תוך הנהגת פיקוח חמור על מטבעות־חוץ והטלת מכסים גדולים יחסית על סחורות יבוא. כמו כן החלה מדיניות של תיעוש על החלפת יבוא, בברזיל וברוב מדינות אמריקה הלטינית.

התוצאות היו מפתיעות. יבוא המכונות וחלקי ציוד שונים מארה"ב וממדינות עשירות אחרות גדל מאוד. מכך נהנו היצרנים והיצואנים בארה"ב ובמדינות עשירות אחרות. כלכלת אמריקה הלטינית התאוששה והתפתחה במהירות מפתיעה ורמת החיים השתפרה.

השנים 1932־1937 כבר נרשמו בתולדות אמריקה הלטינית כשנות השיפור הכלכלי הגדול. היצוא עלה ב־39 אחוז ותנאי הסחר השתפרו ב־25 אחוזים. היבוא עלה ב־94 אחוז, כתוצאה משמיטת הפרעון של ריבית וחובות חוץ קודמים. התוצר המקומי העולמי של אמריקה הלטינית גדל ב־39 אחוז. כך הרה, שהפסקת התשלומים של ריבית וחובות חוץ למדינות עשירות נהגו לא רק ארצות אמריקה הלטינית, אלא גם התעשיות בארצות המפותחות. אך, הסקטור הפיננסי בארצות המפותחות כבל מכך.

קרן המטבע הבינלאומית כבר לקחה בחשבון אפשרות של מוצא כזה. גם כיום, קיימת אפשרות של ברית בין הממשלות של ארצות עניות לבין העסקיים במדינות העשירות, שמעוניינים בביטול חובות החוץ הקיימות, המכבידות על הארצות העניות ועל המשק העולמי.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

הציבור ממשיך לברוח מפקדונות שקליים

בשבוע שעבר נמשכה הירידה בהיקף פקדונות הפח"ק. הם הסתכמו ב־2.08 מיליארד ש"ח, לעומת 2.3 מיליארד ש"ח בשבוע הקודם. בשלושת השבועות שבין ה־2 ל־23 בנובמבר מכר הציבור פקדונות פח"ק בהיקף של 1.25 מיליארד ש"ח. במקביל, לא חל גידול בפקדונות הפק"מ, ואילו האשראי המשיך לגדול. מכאן ניתן להסיק, שתמורות הפקדונות שנמכרו שימשו לרכישות מוגברות של מט"ח, או שעברו מן המערכת השקלית הלא־צמודה להשקעות צמודות, כמו אגרות־חוב או תוכניות־חיסכון.

בשבוע שעבר גדל האשראי בשקלים ב־120 מיליון ש"ח, והגיע ל־16.9 מיליארד ש"ח. הגידול מתחילת נובמבר מגיע לכ־400 מיליון ש"ח. בתקופה זו לא היו שינויים מהותיים בפקדונות הפק"מ, ובשבוע שעבר הם הסתכמו ב־4.55 מיליארד ש"ח. במקביל, חל גידול בפקדונות הצמודים למט"ח. בפת"מ פיקדון חלה עלייה של 110 מיליון דולר, ל־1.58 מיליארד דולר, ואילו בפק"מ עו"ש נוספו פקדונות בהיקף של כ־50 מיליון דולר.

בשיעורי הריביות במערכת הבנקאית אין בשלב זה שינוי, והבנקים ממשיכים לשלם ריבית גבוהה על פקדונות שקליים. גורמים בנקאיים מעריכים, כי במכרז שיערך ביום חמישי בבנק ישראל עבור הבנקים, בהיקף של 1.2 מיליארד ש"ח, עשויה להיות ירידה בשיעור הריבית, אולם רמתה תישאר גבוהה.

מהבנק הבינלאומי נמסר אתמול, כי בסיכום חודש נובמבר מתברר, כי שיעורי הריבית הגבוהים ביותר התקבלו בהפקדות ב"פק"מ משופר" של הבינלאומי. פיקדון לתקופה של חודש, שהופקד בתחילת נובמבר בתוכנית זו, נהנה מריבית של 21 אחוז לשנה. פיקדון ל־3 חודשים צבר בנובמבר ריבית שנתית של 25.7 אחוז ופיקדון לחצי שנה צבר בתקופה זו 28.4 אחוז, בחישוב שנתי. הסכום המינימלי להפקדה ב"פק"מ משופר" הוא 2,500 ש"ח.

אודי נחשון

מעבר לשבוע עבודה מקוצר בשירות המדינה

החל מ־1 בינואר הקרוב יעבדו כל עובדי המדינה חמישה ימים בשבוע — על כך מסר נציב שירות המדינה, מאיר גבאי, לחברי הממשלה. לדבריו, 88 אחוז מכלל המועסקים במשק עובדים עתה חמישה ימים בשבוע, כאשר בשירותים הפיננסיים, העסקים והאישיים ובענפי תעשייה אחדים 50 אחוז מן המועסקים עובדים בהיקף זה.

גבאי הזכיר, כי לפני יותר משנה הסמיכה הממשלה את שר האוצר ונציגיו לנהל מו"מ על שבוע עבודה בן חמישה ימים, בתנאי ש"לא יחול גידול בעלות השירותים, יישמר מספר שעות העבודה השבועיות ויימשכו השירותים, שניתנו לציבור בימי שישי".

כדי לבצע את המעבר לשבוע עבודה מקוצר הוקם צוות משותף למעסיקים ולהסתדרות שקבע, כי החל מ־1 בינואר 1989 יבוטלו "שעות הקיץ". שבוע העבודה יועמד בינואר על 43.5 שעות. באפריל 1989 תורד שעת עבודה שבועית. החל מתאריך זה, עד סוף 1990, שבוע העבודה יסתכם ב־42.5 שעות. בקבוצות עבודה, העובדות עתה פחות ממכסה זו, לא יחול שום שינוי ולא יורדו שעות עבודה. יום העבודה "המקוצר" יתחיל ב־1 באפריל 1989, בשעה 07.30 בבוקר, ויסתיים בשעה 4 אחר־הצהריים.

גבאי מסר עוד, כי בסדרה מגזרים יוקמו צוותים משותפים "לעובדים ולמעסיקים", שיטפלו במעבר עובדיהם לשבוע עבודה מקוצר. המיגזרים הם: חינוך, בריאות, ומוסדות של משרד העבודה והרווחה. הכוונה היא למוסדות סעד לנזקקים.

נציב שירות המדינה הדגיש, כי הוסכם בין ההסתדרות והמעסיקים, כי שבוע העבודה המקוצר יהיה בימים ראשון עד חמישי, ועד בכלל. היום הפנוי יהיה בדרך כלל, יום שישי. לפיכך, מתאפשרים לדעתו, [illegible] שבוע עבודה: מוסדות שפועלים חמישה ימים בשבוע יאפשרו לעובדיהם סוף שבוע ארוך ושישי־שבת. במוסדות הנזקקים לעבוד בהיקף מלא, 6 ימים בשבוע, יינתן "היום הפנוי" ביום ראשון, בגיזרת האפשר, או ביום אחר באותו שבוע. במוסדות תרבות ושירותי פנאי, בהם יהפוך יום שישי ליום עבודה עמוס, בגלל היותו פנוי לגבי רוב העובדים, ייקבע יום שבתון באמצע השבוע, בתיאום בין ההנהלה והעובדים.

נציב שירות המדינה הטעים, כי מיום החלת שבוע עבודה מקוצר אסור יהיה להעסיק עובדים ביום שישי, או בכל יום אחר, שייקבע כפנוי. העובדים, שיעבדו בימים הפנויים, לא יקבלו שעות נוספות, או כל תשלום אחר. גבאי אמר, כי "על הסגל הבכיר, ובראשם המנכ"לים, לתת דוגמה אישית ולהימנע מהעסקת עובדים בלשכותיהם, אלא במקרים חיוניים במיוחד".

לדברי גבאי, נציבות שירות המדינה הזמינה סקר על העדפות הציבור ביחס לשעות קבלת קהל במשרדי הממשלה. מהסקר עולה, שרוב הציבור מעדיף כי משרדי הממשלה יתנו שירותים לאוכלוסייה לאחר גמר שעות העבודה. כלומר, אחרי שעה 4 אחר־הצהריים ובימי שישי. במסקנה מהסקר קבעה נציבות המדינה, כי משרדי ממשלה שיהיו סגורים בימי שישי, יקיימו קבלת קהל בין השעות 4 אחר־הצהריים עד שעה 6.30 בערב, בהלך מימי השבוע. בימי שישי לא יינתנו שירותים בתחומים עסקים וקבלת נציגי מוסדות, שירותי תחבורה ושירותים נלווים להם. שירותי פנאי ונופש יפעלו בימי שישי בהיקף מלא.

נציב שירות המדינה מסר בסקירתו לממשלה, כי עם המעבר לשבוע עבודה מקוצר יוקטנו בקיצית מכסות החופשה השנתית של עובדי המדינה.

חיים מרגלית

ניסויים בוולקני

■ חוקרים ממרכז וולקני בבית דגן ערכו ניסויים מוצלחים בגידול זון — צמח מספוא איכותי, שבשנים האחרונות הופסק גידולו. הוכח, כי הזון עשוי להמיר חלק גדול מכנת המזון המרוכז של פרות עתירות תנובה ולמחוק יבוא גרגירים, בסדר גודל של כ־350 אלף טונות, עמחירם מאמיר מדי שנה.

בניסויים נמצא, כי אפשר להאכיס את הפרות בזון, כדי 60 אחוז ממנת המזון הכללית. הרכב זה של המנה הגדיל את תנובת החלב בשני ליטר בממוצע לחולבת ביום, העלה את אחוז השומן בחלב מ־3 ל־3 וחצי, והפחית את עלות מנת המזון היומית מ־8 ל־5 ש"ח.

הגדלת חלקו של המזון המיוצר בארץ, עד 60 אחוז ממנת הפרה, תביא להרחבת שטחי המספוא עד 400 אלף דונם, כפול משטחי המספוא הזרועים היום.

הניסויים נערכו על־ידי ד"ר י. לשם וד"ר ש. אמיר, ממרכז וולקני, בשיתוף י. הה־מלאך מתחנת הנסיונות רמת הנגב וחוקרים אחרים. בעקבות ההצלחה כבר נזרעו בנגב מעל אלפיים דונם זון. הכנסת הזון למורע אינה כרוכה בהשקעות נוספות בפיתוח הענף, כגון ציוד קצירה. יתרון חשוב נוסף של הזון הוא האפשרות להשקותו במי ביוב ובמים מליחים, שאינם ראויים לגידולי מאכל. קיימת אפשרות, שענף המספוא יתרחב בעתיד, ויהווה תחליף חלקי לענף הכותנה, הנמצא במצוקה.

י.ג.

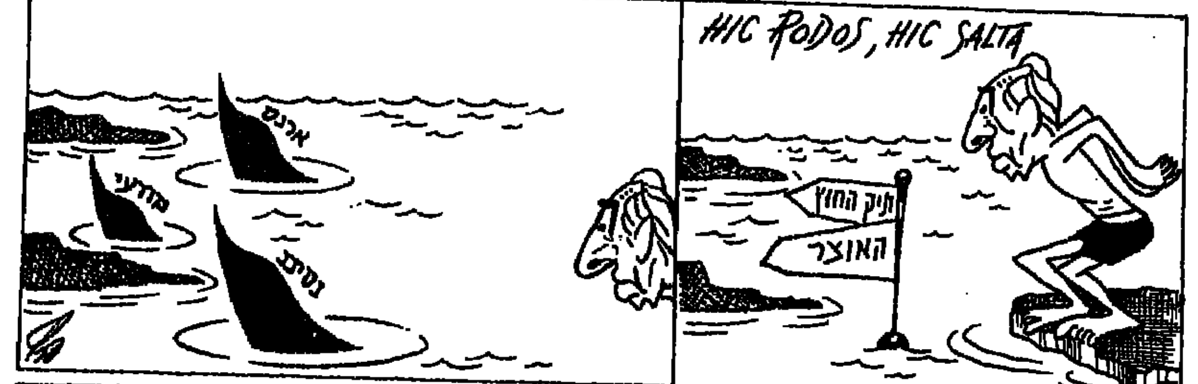

תיאטרון

עושים צחוק מהשיטה

25 שנה לסטודיו של ניסן נתיב

גיורא מנור

הרבה יותר משלושה נשלאו ממני, ואחת התעלומות, שאיני יודע את פתרונן היא העובדה, שמדי שנה מסיימים כ־20 עד 30 שחקנים את מקומות ההכשרה המצויים בארץ,(בית־צבי,הסטודיו של ניסן נתיב,סמינר הקיבוצים ואוניברסיטת תל־אביב), ועדיין אין למעשה אבטלה בקרב השחקנים אצלנו. בניגוד לארה"ב, למשל, מקום שם אחוז השחקנים המועסקים בטל בשישים בהמוני אלה המחפשים להם תעסוקה, ולו בסרטי־פירסומת.

לאן הם נעלמים,באיזה תיאטרונים הם פעילים? ולפעמים דווקא המוכשרים והמבטיחים שבין התלמידים בכיתה המסיימת אין שומעים עליהם, וכאלה שנראו כנפל ממש משתלבים בתיאטרונים הרפרטואריים. ביניצור, חידה.

אחד הספקים הראשיים של בשר־בימה טרי חוגג בימים אלה את יום־הולדתו ה־25, הסטודיו למשחק של ניסן נתיב.

חגיגה זוטא נערכה במסגרת הצגת בוגריו, העומדים לסיים השנה, שכתב וביים מיכאל גורביץ' — אחד מבוגרי הסטודיו והבמאים המצליחים שיצאו משעריו — שנערכה באולם "צוותא". בו נוהג הסטודיו להציג את הצגותיו הפומביות. ההצגה עוסקת, כפי שמתבקש בהזדמנות חגיגית כזו, בתיאטרון עצמו.

"סטניסלבסקי, סטניסלבסקי, סטניסלבסקי" היא מהתלה, אם תרצה פארסה על תיאטרון, שחקנים מוורים, הצגה כביכול ללא טקסט, שלא נערכו לה חזרות,והבמאי, שהבטיח להיות נוכח לפחות במופע עצמו, אינו מופיע...

ניכר היטב, שהמחבר מכיר את כל ה"שגעונות" והשגיונות של חיות־הבימה וגוריה. היסטריה,התאהבות, עצמית שאינה מונעת גם ביישנות מופרזות, אקסהיביציוניזם, צחוק שאי־אפשר לשלוט בו — הכל יש בפתיחה המשעשעת. כייחור מצאה חן בעיני רמות נשית בשחור, שניצבת תחילה בתנוחה קאטאטונית ממש, נראית כמתייפחת, אבל למעשה רק צוחקת אותו צחוק, שאנשי התיאטרון מכירים מהשעות הקטנות של ליל חזרה מאראתונית. בדמות מיוחדת זו יש כל המוזרויות הבימתיות. חבל שרמות מיוחדת ועמוסת־סמליות זו נשארת בשוליים ואינה ממלאה כל תפקיד דרמאטי־מבני עד סוף ההצגה.

אבל מיכאל גורביץ' מאוהב בפארסה. הצלחתו הגדולה עם תלמידי ניסן נתיב היתה הלא ההצגה "כולם היו בני חוץ מנעמי", שהפכה בשנת 1984 ללהיט פתאומי. אין ספק, שהוא בעל דמיון פרוע ופורה ביותר. וזה לעתים שמור לבעליו לרעתו.

גם הפעם, במחזה שכבר ביים, הוא עצמו לפני כמה שנים עם תלמידים (של אז) מהסטודיו של נתיב, הסיטואציות המסורבכות, המטורפות מתרבות כשפנים, עד שהדבר גולש מסירו, כמו המים של שולייה־הקוסם.

כשמופיע, אחרי ציפיה ממושכת "מנהל הסטודיו" — קאריקאטורה אכזרית של ניסן נתיב, שבשעתו ביצע בצורה מבריקה המצחיקן דורון צפריר ובגירסה הנוכחית מבצע אותה ארז שפריר כהגזמה מאולצת למדי — מברכים התלמידים את מורם במועל יד וקוראים בקול בשמו של ממציא "השיטה", סטניסלבסקי. ובמעשה סימלי זה מסתיימת הכוונה הסאטירית־הביקורתית על שיטת עבודה בתיאטרון, והיתר הוא פשוט שעשוע ובידור ליצני.

בכך אין כמובן כל רע. אלא שבשעתו חרט ניסן נתיב על דגלו את ההתנגדות לשיטות הפסיכולוגיזם הריאליסטי הסטניסלבסקאי. בעבודתו ובמורים שהוא מעסיק בסטודיו שלו, מורגשת ההשפעה של התיאטרון הצרפתי המסורתי, שאינו אמון דווקא על "השיטה".

כל אולפנא לשחקנים, והשיטה החביבה עליה. האם יש בכלל הבדל יסודי, ממשי, בין השיטות השונות? האם בכלל אפשר "ללמד" משחק?

אחרי הכרות רבת־שנים עם מורים ותלמידים בכל מקומות ההוראה בארץ, ותוך בדיקת רשימת השחקנים המצטיינים שצמחו מבית־מדרש שונים אלה, אין מנוס מהמסקנה, שהשיטה אינה חשובה כל־כך.

מה שקובע היא, בעצם, רק ההזדמנות להתנסות, שניתנת לתלמידים. אפילו טיב הבמאים־המורים אינו קובע. לפעמים, באופן אפיקורסי, אני חושב, שיש תועלת לא מבוטלת גם בעבודה של פרחי־שחקנים עם במאים גרועים או משוגעים. זה מוסיף תבלין של מציאותיות לתרגול, ומוטב שירגישו את שצפוי להם, כשהם עוד קטנים...

והחשוב מכל, היא היכולת לטעת בחניכים את אהבת התיאטרון, לא זו החולמנית, הלא־מציאותית של חובבים,אלא זו התובענית, והטובענית של אנשי מקצוע, ודומני,שניסן נתיב ידע תמיד להלהיב את תלמידיו.

ככלות הכל, סטודיו ממנו יצאו, שלא אוכל למנות כאן אלא את מקצתם, שחקנים כמשה אבגי, קובי אסף, מיכאל ווארשאביאק, רמי חזקיהו, יוסי ידלונקה, יעקב יעקובסון, שמעון כהן, רבקה נוימן, צבי פישזון, דורון צפריר, דן תורן ושלמה תרשיש, יכול לחגוג בשמחה את מחצית יובלו, ולהביט בבטחה לעתיד.

ניסן נתיב – אהבת תיאטרון תובענית

אירוע

הצהרת אהבה למשה'לה

קרן לזכרו של משה איש כסית

יוסי שיפמן

אם מצעד האמנים שהתנדבו להופעה לזכרו של משה'לה איש־כסית, מעיד על סוג האמנים הצעירים שיתמכו על הקרן החדשה, הרי שלשחקנים, חקיינים וזמרי פופ צעירים יהיה על מי לסמוך.

בהנחייתה של רבקה מיכאלי ובסיועו של אריק לביא, עלו על במת התיאטרון הקאמרי ביום ששי אחה"צ, הזמרים יפה ירקוני, יענקל'ה רוטבליט, רבקה זוהר, יפה ירקוני, דודי בן־זאב, אריאל זילבר, שלום חנוך, יצחק קלפטר ולהקת משינה, השחקנים טליה ספירא, מוני מושונוב, גידי גוב ותיקי דיין. כולם נענו להופיע במופע של "זוכרים אותך משה'לה" שהיה להצהרת אהבה גדולה למשה'לה. למשפחת כסית הגדולה ולתקופה שהסתיימה עם מותו של הבן גדול המסדים שידע להמשיך את דרכו של האב־מייסד מסורת התמיכה באמנים והלא הוא חצ'קל איש־כסית:

את הרגעים הנרגשים במיוחד סיפקו למופע שניים משלשת ילדיו של משה'לה, לי ותמר ששרו יחד שיר געגועים לאבא. "אבא, יש לי הרבה שאלה לשאול. עוד מעט ואהיה גדול... אני מתגעגע." שרו השניים, את מילותיו של לי הצעיר. שיר תמים שכבש בקלות את ליבם של מאות הצופים באולם התיאטרון. רגע מרגש אחר הביא השחקן שרגא הרפז שהגיע "לא מתוכנן" התבטא בקושי והתנצל בשמו של שמואליק קראוס שכנראה "לא עמד לו", להשתתף במופע. אורחת הפתעה נוספת היתה הזמרת הצעירה אורלי קסת, שזכתה באהדה מרובה של הקהל ואולי תהיה ראשונה לזכות המילגות ע"ש משה איש־כסית. ניחוחות אקטואליה סיפקו רבקה מיכאלי בחיקויים ומושונוב וגוב שהתאימו מערכון ותיק שלהם לרוח הזמן, המערכון מפגיש צנזור של מלים ואמן מופיע. הצנזור שומר כיון היתר על האיזון־הקדוש

— "אחרי שאתה אומר אמת אתה צריך להגיד.."

— "שקרן"

— "לא, מח"ל!"

— "אז אחרי פרס שמיר?"

— "..לא אחרי פרס, רבין, אחרי שמיר, דוד לוי."

— "ומה אחרי גנדי?"

— "אחרי גנדי כבר לא צריך להגיד כלום!"

קטעים מתוך סרטים שבהם השתתף משה איש־כסית פתחו וחתמו את המופע וסחטו צחוקים מרובים מן האולם.

את המופע יזמה הבינה והעמידה עיינה איילון, לשעבר גל"צ, שחזרה לא מזמן משהות ממושכת מאד בניו־יורק. הצלחתה בגיוס האמנים ובהפקה תשמש לה ללא ספק כרטיס ביקור. מחודש למפת האירועים בישראל, הצהרות על מחותה המדוייקת של הקרן החדשה לא נישאו בזמן המופע. אבל אלה עוד יבואו בהמשך, בעזרתה של העוצמה שכבר קמה.

קולנוע

במדינת הגמדים

"ווילו והנסיכה" — בקולנוע בן־יהודה בת"א

יעל ישראל

אגדות לא מתות, הן רק מתחלפות. וכל עוד יש תחלופה של מספיק צופים פריירים כנראה שלעולם לא תבוא אבטלה מאונס על אוכלי תחסר של הוליווד.

קחו מעט מ"שלגיה ושבעת הגמדים", הוסיפו קמצוץ מ"מסעות גוליבר" וטבלו ב"מקס הלוחם בדרכים" וב"מלחמת הכוכבים" ותקבלו את הנזיד המוין והשמנוני "ווילו והנסיכה" — עוד פרק בסדרת הפקות היוקרה של ג'ורג' לוקאס. את עבודת הבימוי נתן לוקאס לילד הפלא החדש של הוליווד, רון האוורד, שאומנם החל את דרכו בקולנוע בגיל 18 חודשים, אך התואר בא לו בעקבות הצלחתם הקופתית הגדולה של הסרטים שביים: "ספלאש" ו"קוקון" החביב והאנושי.

הווארד ולוקאס לוקחים אותנו למסע הרפתקאות רצוף פעלולים טכניים ומגוון של טכניקות אנימציה. מבחני בד למאות גמדים בחרו 225 אנשים קטני קומה להשתתף בסצינת הפתיחה. אי שם בארץ רחוקה, בעידן חשוך, חיה מלכה מרשעת (מוכר מאיזה שהוא מקום, לא?). האורקל שלה הוזה שתינוקת בעלת כוחות חזקים משלה עתידה להוולד ולרשת את מקומה. לתינוקת יהיה סימן מיוחד על זרועה, והמלכה מצווה על כל הנשים ההרות בפלך לבוא וללדת בארמונה. כשנולדת המלכה החדשה מרחמת עליה המיילדת ומגניבה אותה מחוץ לארמון, מניחה אותה על רפסודית, כמעשה משה בתיבה. הרפסודית עושה דרכה בזרם עד שהיא נעצרת בכפר פסטורלי בו גרים רק גמדים. ווילו (וורוויק דייוויס), גמד הקסם המפקפק בכוחות הקסם שלו, אוסף את התינוקת לביתו אך נדרש ע"י מועצת הכפר להביאה בחזרה למקום יישובם של בני הגזע הענק. המסע רצוף תלאות, אך ווילו קיבל את עזרתו של קוסם הכפר (אותו מגלם בילי ברטי, הגמד הכי מפורסם וותיק בקולנוע ההוליוודי, שהופיע גם כארץ ב"עוץ לי גוץ לי" של ג.ג.) ווילו נעזר גם בכוחו הפיזי הפלאי של מארמרטיגן (ואל קילמאר), לוחם חסון ותמקמק, מעין רובין הוד לעניים, החומד את יופיה של סורשה (ג'ואן וואלי, אשתו בחיים של קילמאר), ביתה הסירונית של המלכה הרעה.

מאחר שחג חנוכה ממשמש ובא, "ווילו והנסיכה" מוגדר כסרט לילדים, כדאי להזהיר להורים ורחמנים שלא כדאי לגרור לסרט צאצאים מתחת לגיל 7.

ואל קילמאר וג'ואן וואלי ב"ווילו והנסיכה". לילדים מעל גיל 7

דוד ארן

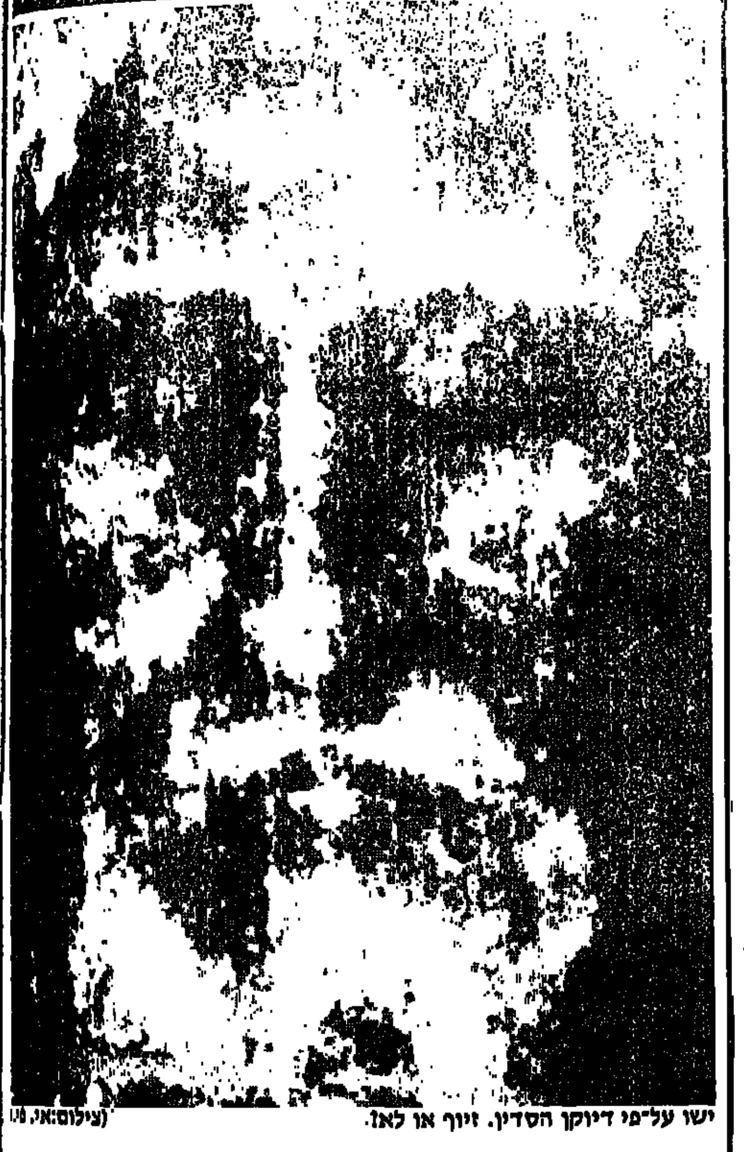
ישו על־פי דיוקן הסדין. זיוף או לא? (צילום: א.פ)

"תכריכי ישו" — זיוף מן המאה ה־14?

פרופסור מאוניברסיטת קיימבריג' באנגליה עורר מהומה בסוף אוגוסט, כאשר טען שמדענים הוכיחו כי "הסדין הקדוש של טורינו", תכריך עליו נוצרים רבים כתכריכיו של ישו הנוצרי, הוא זיוף מן המאה ה־14. טענותיו, שהתפרסמו בעיתון לונדוני עוררו תגובה נזעמת מצד המומחה האיטלקי הראשי לסדין, שקבל על "הדלפות שיטתיות לעיתונות" על בדיקות, האמורות להיות סודיות, באשר לאותנטיות הסדין.

הסדין מראה סימנים הנראים כטביעת גופתו של גבר מזוקן, שהיו בה אותם פצעים כמו לישו בעת הצליבה. עד כה נכשלו כל הנסיונות להסביר כיצד נוצרה ה"תמונה" וליישב את המחלוקת בת מאות השנים על מקורה.

"סבורני שבאשר לסדין: הוא אכן זיוף. אני מניח שיש אנשים שלעולם לא יאמינו בכך. נראה לי בלתי־סביר, כי הבדיקות הללו טעו בכ־1300 שנים", אמר המדען.

העיתון ציטט את דבריו אשר לפיהם הוכיחה בדיקה בפחמן רדיואקטיבי, כי פיסת הבד המצהיבה יוצרה מסביב לשנת 1350.

הבדיקות בפחמן רדיואקטיבי יכולות להראות, מתי נקצרה הפשתה שממנה הוכן בד זה (תוך אפשרות לטעות של מאות שנים מועטות). הבדיקות, שנערכו ב־1973 וב־1978 (בהסכמת הכנסייה) העלו (לפי הגירסה הרשמית), כי הסדין אינו בחזקת זיוף, ונמצאה בו אבקת פרחים של צמחים, שכמוהם צומחים רק בארץ ישראל...

"ידיעות"

רוטשילד, היטלר וקלארק גייבל...

...במוזיאון של מכוניות משומשות

קנת בהרינג, שהיה פעם סוכן מבירות של מכוניות משומשות, מחבק את מכונית ההיספאנו־סואיזה הישנה שלו, ומחייך כמו תלמיד בית־ספר המראה לסביבתו את האופניים הראשונים שקיבל.

"תמיד חלמתי שיהיו לי כמה מכוניות גדולות", אמר בהרינג, בעל עסקים מסביר פנים, העוסק כיום בעסקי מקרקעין. עתה, בהיותו בן־שישים ומיליונר כפול ומכופל, יש לו מכונית גדולה משלו, ועוד הרבה מכוניות גדולות נוספות.

ב־6 בספטמבר פתח לקהל את מוזיאון בהרינג, בניין מזכוכית וגרניט שבנייתו עלתה 12 מיליוני דולארים, ובו מיטב אוספו — 250 מכוניות קלאסיות.

בהרינג, שמקבל את אורחיו לבוש חולצה ללא מקטורן, מעריך שהמכוניות שלו שוות לפחות 100 מיליוני דולארים. אחדות מהן הינן כה יקרות, שהוא מחנה אותן באולם המסיבות של מעונו המפואר, בו האורות נדלקים באמצעות חיישנים המגלים את חום גופו של כל נכנס.

קווים נשיים

בקבלת פנים, לפני הפתיחה הרשמית של המוזיאון, השוכן 48 ק"מ ממזרחה של סן־פראנציסקו, הראה בהרינג לאורחיו במיוחד את המכונית איזוטה פראסקיני של רודולף ולנטינו משנת 1926 עם צמיגיה העשויים מגומי לבן בלבד, ואת מכונית הרולס־רויס פאנטום 2 מ־1933 של הרוזנת דורותי די פראסו. הרוזנת, שנפטרה ב־1954 במיטתה, כאשר היא ענודה תכשיטים בערך של 200,000 דולארים, הזמינה את המכונית, שנבנתה במיוחד בשבילה, כדי לבייש שחקנים בהוליבוד. המכונית עוצבה בקווים נשיים רכים תוך שמירת די מקום למגבעת רחבת השוליים של האשה.

עוד אחד מהנכסים האהובים ביותר על בהרינג הוא אחת משתי מכוניות ההיספאנו־סואיזה שנבנו בשביל הבארון האנגלי רוטשילד ואשתו. ברשותו רק המכונית המיוחדת "לארון". לדבריו נאלץ לקנות 150 מכוניות מאספן מדרום־קליפורניה, כדי להשיג את המכונית של רוטשילד ועוד שלוש שבמיוחד רצה בהן. את הנותרות מכר שוב.

המכונית העמידה בפני כדורים של היטלר, מרצדס בנץ בשחור מ־1939, עומדת בפינה נידחת של המוזיאון, מאחר שלדברי בהרינג "אין לה ערך אמנותי".

עם המכוניות באולם נמנות הדיוזנברג של קלארק גייבל משנת 1935 ומכונית בוגאטי שנתנה ממשלת צרפת ב־1939 לשאה של איראן כמתנת חתונה. לדברי בהרינג, יש במכוניות הללו יותר אמנות מאשר בתמונות השמן היקרות, התלויות על קירות האולם.

"ידיעות"

חפש את

(סוף מעמוד 6)

ב־1981, לאחר הקמת המינהל לנטיעות בדרכים, החלו לעבר בארץ מספר תוכניות. תוכנית חירום אחת, קצרה, נכבשה והוחל ביישומה, היתה תוכנית הכבישים האדומים, כשהמיתקפה היתה אמורה להתנהל בשני כיוונים: חדוש הכבישים ויציאה למיתקפת הסברה.

עוד בטרם חודשו הדרכים נרשמה ירידה בתאונות הדרכים בארץ, ומעריכים כי היתה זו תוצאת פעולות ההסברה האשכיות שנערכו אותה עת. אלא שיש גם להשקיע כספים. דו"ח מבקר המדינה האחרון קבע כי מתוך 222 ק"מ שסומנו כאדום, רק 99.5 נסללו מאז תחילת ביצוע התוכנית ועד ספטמבר 1987. בזמן הבדיקות היו בעבודה 22.5 ק"מ וב־100 ק"מ כביש, המסומן אדום, לא נעשה דבר.

את העיוות בתפישת המערכת הממשלתית על הנעשה בדרכים ניתן לראות גם בסכומי הכסף היחסיים שהוצאו מהקרן למניעת תאונות. בשנת 1985 הוצאו להסברה והדרכה 853 אלף דולר ורק 730 אלף דולר למיתקני בטיחות ותשתית כבישים. לתשתית הבינעירונית הוצאו אותה שנה רק 539 אלף דולר ומשרד החינוך והמועצה הלאומית למניעת תאונות, שעיקר פעולתן בהסברה והדרכה, קיבלו עוד 576 אלף דולרים. גופים הושקעו 232 אלף דולר, בתי־המשפט קיבלו 90 אלף דולר והמשטרה 180 אלף דולר. הרי שמתוך סכום של 3.3 מיליון דולר הוצאו להסברה 1.4 מיליון דולר ולשיפור התשתית רק 1.2 מיליון דולר. שנה לאחר מכן חל שיפור בנושא, אך תקציבי ההסברה נגסו עדיין בחלק גדול מהתקציב. ב־88' הושקעו בכבישים 3.1 מיליון דולר ועל הדרכה והסברה הוצאו 1.4 מיליון דולר.

נוכח מעוות זה, כשכל התנאים הסביבתיים הם נגד הנהג, אי אפשר לומר "כביד פ.הנהג אשם".

משטרת ישראל עברה בשנים האחרונות מהפך מחשבתי מסויים, אולם הוא לא נמשך ונראה כי הוא נתקע באמצע. ראש לשכת התנועה לשעבר במטה הארצי, ניצב משנה איתן בן־יהושע, הבין אף הוא שאין צורך למצות תמיד את הדין עם הנהג. הוא ניסה ליצור שיטה שמטרתה לפעול ביעילות המירבית בתנאים הנוכחיים. בזמנו הוחלט כי בסמכות העירים, רישום הקנסות בגין חניה יעבור על־ידי הרשויות המקומיות.

לכונה הצער המהפך המחשבתי לא הושלם. כיום רושמת המשטרה אלפי דוחות מדי שנה, על נסיעה במהירות מופרזת. עבירות אלה מהוות 10 אחוז מכלל העבירות שנרשמות על־ידי המשטרה בעוד שעבירת המהירות גורמת רק לכמעט אחוז מכלל תאונות הדרכים.

שיטת קביעת סיבת התאונה, גם היא מעוותת. כך, בתאונה אחת אפשר לעתים לראות כי נקבעה יותר מסיבה אחת לתאונה ומהירות מופרזת היא רק אחת מהן. מהירות מופרזת אינה חייבת להיות מהירות אבסולוטית, גבוהה מהמותר בחוק, אלא מהירות גבוהה לדעת הבוחן, ביחס לתנאים שהיו במקום בעת התאונה.

כיום מתקשה המשטרה באכיפת החוק נגד עבירות המתבצעות בנסיעה בכביש. קל לה יותר לאכוף אותו על עבירות המבוצעות בעצירה. על האחראים לנושא בכנסת, לתת דעתם לעניין אכיפת החוק למניעת עבירות בתנועה ובעיקר מבצעות ניידות, ולהפסיק להתרכז בעבירות שאינן הסיבה הישירה לתאונות הדרכים, כמו עבירות המהירות.

לצד המשטרה פועלים כיום בתי־המשפט לתעבורה. על המצב בבתי משפט אלה כבר נכתב וכבר נאמר הכל. נהגים רבים טוענים כי בגלל הלחץ הגדול, השופטים אינם מאפשרים להם להתבטא ובכך מעוות הצדק.

יש להימנע מהבאת עבירה כמו עבירת מהירות לשופט. יש לקבוע לצד עבירות אלה, זה ברירת קנס. השופטים עצמם קובלים לא אחת על החוק הקובע כי אין להם שיקול דעת בעבירות מסויימות, כמו עבירות מהירות, והם חייבים לשלול את רשיונו של נהג זה או אחר, למרות שהם מסכנים קובעים אחרת.

כל אלה, מביאים למסקנה שיש לצמצם לאלתר את העבירות המובאות לבתי־המשפט לתעבורה ולהניח לשופטים להתמקד בעבירות הרציניות ובשיפוט נאשמי תאונות ולא לעסוק בעבודות ניירות טכנית. מצב זה יפעל הן לטובת הצדק והמשפט, הן לטובת הנהג והן לטובת הציבור והבטיחות בדרך.

על משרד התחבורה להביא לאלתר לחובות המכס על כלי רכב זול זה ולנפק רשיונות נהיגה בו לכל בעל תאוריה בישראל.

המיסוי הכבד המוטל על בעלי הרכב בישראל משמש כיום את האוצר.

הגיע הזמן שהנהג הישראלי יצביע לעבר הפוליטיקאים והעסקנים, יניף לעברם אצבע ויטיח בהם את אשמת "מכת התאונות". הם הם האשמים במצב שנוצר ובאבדן חיי האדם בדרכים.

דוד לוי. דורך במקום מבחינה פוליטית (צילום: ישראל־סאן)

קורא ובוכה

דוד לוי יורד מנכסיו בליכוד, קבל עם ועדה. שמיר, בלשכת רה"מ בירושלים, משקיף על משיטת הרגל, ומוטק ידיים בהנאה. בשבוע שעבר ביכה דוד לוי את מר גורלו בתקשורת: "אני קורא על המו"מ הקואליציוני", אמר קולו הסומסוזי היה נמוך מהרגיל, והפעם לשם שינוי גם עצוב.

בכנסת הקודמת היו למחנה לוי 8 חכ"ים מתוך ה־27 שהיו לחירות. בכנסת הנוכחית יש לו חמישה חכ"ים בלבד: לוי עצמו, ד"ר בן־אלישר, יעקב שמאי, רובי ריבלין ויהושע מצא, כשאחד מהם, מצא, פוזל כל הזמן למחנה שרון. הפעם, עם ליכוד הליכוד (צירוף הליברלים למרכז חירות) מדובר בחמישה ח"כים מתוך ארבעים ואחד. מחנה קטן. מחנה זניח. דוד לוי גם איבד את הח"כ היחיד שהיה באמת נאמן לו, מיכה רייסר ז"ל. מחלקת הארגון במפלגה תשאר כנראה בידי מחנה לוי, אבל אין ריבלין בראש המחלקה כרייסר. ריבלין ישחק את תפקיד ראש המחלקה הנאמן לכל התנועה, על־סיעתי.

בגין לא העריך את דוד לוי, אבל הכיר בחשיבותו לליכוד ולחירות. ב־1981, בעת הקמת ממשלת הליכוד השניה, הוא החליט ליטול ממנו את משרד הקליטה, כדי לרצות את תמ"י הקטנה. דוד לוי עשה שרירים וברוגז קטן. בגין שהכיר את האיש, ואת רדיפתו חסרת המעצורים אחרי כבוד ותארים, נתן לו צעצוע חסר כל ערך — תואר סגן ראש הממשלה. מאז הוא מתהדר בצעצוע.

בסוף 1983, אולץ יורם אריזור, שר האוצר הראשון של חירות, לפרוש מתפקידו. יצחק שמיר הציע את התפקיד לדוד לוי. היתה זו הפעם הראשונה והאחרונה שלסגן הוצע תיק מיניסטריאלי בכיר. דוד לוי סירב. הוא חשש, ובצדק, מהאוצר. התפקיד גדול עליו בכמה מידות. התקשורת הקליטה ורשמה הצהרות פומפוזיות שלו, שהם דיקלומים, של דברי אחרים מהזדמנויות רומות.

אחת־עשרה שנים משרת דוד לוי בממשלה, ומעולם לא הגיע לתפקיד בכיר. תמיד שר בשוליים, קליטה ושיכון.

בדיחות

אחת הבעיות של דוד לוי היא יועציו. לשמיר וארנס יש את דן מרידור, אהוד אולמרט, רוני מילוא, ביבי נתניהו. יועצים מהדרג הבכיר ביותר. לאריק שרון יש את רפי איתן, אלי לנדאו. לדוד לוי לא היו מעולם יועצים ראויים לשמם. בעבר היה יועצו הקרוב ביותר אבנר סרוסי מרמלה, איש תככים וכדורגל. בדיחה מהלכת על שתים, כשמדובר בייעוץ מדיני או פוליטי. היום הקבלן אפל ואורי אורן הם מיועציו הקרובים, גם הח"כ לשעבר מיכה קליינר. עם יועצים כאלו אין פלא שדוד לוי מסתובב בימים האחרונים במסדרונות הממשלה ובמצוות זאב עם פנים נפולות.

יחסה של התקשורת לדוד לוי ידע הרבה עליות ומורדות, ודומה שהיום יחסה אליו הוא הנכון. תחילה, אחרי המהפך של 1977, התייחסה התקשורת ללוי, מתוך רגשי עליונות אשכנזים, בבוז ולעג. אז גם נפוצו בכל רחבי הארץ הבדיחות על דוד לוי. כעבור שנים, סיפר שר הבינוי והשיכון, כי כמעט ונשבר באותה תקופה. עבר זמן. העיתונות למדה להכיר את האיש מקרוב, ולמדה להוקירו. התברר כי מדובר באדם שבנה את עצמו, למרות כל התנאים האובייקטיביים הקשים, כמו ידיו. התברר כי מדובר בשר שאיננו נופל בתפקודו משרים אחרים בעלי מוניטין והשכלה, פרופסור ידין ז"ל למשל.

באותם ימים, בתחילת שנות השמונים, היה דוד לוי "הבן יקיר לי" של העיתונות. מי שפגעו קודם בדוד לוי, ביקשו עכשיו לפצותו. עיתונים ועיתונאים, טלוויזיה ורדיו, הפכו את האיש לכוכבם. דוד לוי התפתה להאמין בשבחים שהתקשורת קשרה לראשו. הוא האמין ביכולתו להנהיג עם, מדינה. הוא האמין כי תנועת החירות, הליכוד, מדינת ישראל, צריכים להפקיד בידיו את המושכות. אך כשהעניינים בחירות לא היו לרוחו, למשל בוועידת חירות, הוא לא בחל במעבר לשפת האלימות, הידיים, הרחוב.

היום העיתונות נוהגת בדוד לוי, לראשונה, באוביקטיביות. היא מכירה במעלותיו, היא מכירה במיגבלותיו. אין ספק, לדוד לוי אין את הפוטנציאל שיש למשל, למשה קצב ולמאיר שטרית. גם הם ילדים למשפחות מצוקה, יוצאות ארצות האיסלאם. גם הם תושבי עיירות פיתוח. השניים חותרים בצורה מעוררת כבוד לצמרת ההנהגה הלאומית, קצב בממשלה ובתנועה, שטרית בהסתדרות הציונית. דוד לוי דורך במקום מבחינה פוליטית. כבר שנים שהוא דורך במקום. הוא מיצה את הפוטנציאל שלו. הוא עבר את שיאו. שמיר מעולם לא אהב אותו. שמיר, חזק יותר מאשר אי־פעם בעבר, סוגר איתו עכשיו את חשבון השנים האחרונות. על הפרק גם השארת הכסא והשולחן למשה ארנס, נקי מכל יריב, לקראת פרישתו מהחיים הפוליטיים אחרי הכנסת השתים־עשרה.

מקור בכיר

מוטי בסוק

פרגמטיסט, אבל בעיקר "בסדר"

לפי כל הרמזים המגיעים היום מוושינגטון, ישלח הנשיא הנבחר, ג'ורג' בוש, זמן קצר לאחר כניסתו לבית הלבן (10.1.89), מומחה מטעמו למזרח התיכון, לגיבוש מדיניות ארה"ב לאיזור לארבע השנים הקרובות. לפי כל הסימנים בוש איננו מתכוון להעמיד את אזורנו בראש מעייניו. בתנאי שהוא לא יהפך לחבית אבק שריפה. עד לגיבוש מדיניות חדשה, ימשיכו ג'ורג' בוש והממשל החדש בוושינגטון לראות בתוכנית השלום של מזכיר המדינה היוצא, ג'ורג' שולץ, את הבסיס למדיניותו.

בימים האחרונים פעל מנכ"ל רוה"מ ומקורבו של שמיר, יוסי בן־אהרון, בבירה בוושינגטון, לארגון פגישה בוש־שמיר, מייד אחרי כניסתו של בוש לבית הלבן. בוש, סגן נשיא בשמונה השנים האחרונות, מכיר אישית את כל מנהיגי ישראל. אולם אין הכרות מסוג זה כהכרותו של בוש הנשיא. בן־אהרון נפגש, ככל הידוע בארץ, עם סונונו ומקורבים אחרים לנשיא הנבחר. לא ברור עדיין אם נקבע תאריך לפגישת בוש־שמיר.

לאחר המינויים של ג'יימס בייקר (מזכיר המדינה) ושל ג'והן סונונו (ראש צוות הבית הלבן), קיבלו בארץ בהקלה את המינוי של ברנט סקורקרופט (63) ליועץ הנשיא לביטחון לאומי. סוף סוף אדם מוכר. אדם, שהשגריר בוושינגטון וישראלים אחרים יודעים את הדרך אליו.

ברנט סקורקרופט, גנרל (שלושה כוכבים) בדימוס של חיל האוויר האמריקני, מומחה (ד"ר) להיסטוריה סובייטית, נחשב לאדם מתון, מקצוען אמיתי, ובראש ובראשונה פרגמטיסט. היה עוזר לענייני צבא לנשיא ניקסון (1973־1972), וסגן היועץ לענייני ביטחון לאומי במימשל ניקסון (1975־1973), כשהיועץ היה קיסינג'ר. עם הדחתו של ניקסון, היה יועץ הנשיא פורד לביטחון לאומי (1977־1975).

בארץ זוכרים אותו כ"בסדר". זה התואר שנשמע אודותיו מכל מי שהיו איתו במגע במימשל רבין. הוא לא היה פרו־ישראלי כמו שולץ, ולא אנטי כמו קספר ויינברגר. הוא היה פשוט בסדר. סבורים שהוא יהיה כזה גם במימשל בוש. מעריכים, כי ליד מזכיר המדינה, ג'יימס בייקר, האמור להיות כל יכול בנושאי מדיניות החוץ, סקורקרופט לא יעצב מדיניות. הוא יבצע אותה. כך שהשפעתו על ישראל, לטוב או לרע, עשויה להיות מוגבלת.

סקורקרופט שירת גם את מימשלי קרטר ורייגן. היה חבר בוועדה שמינה הנשיא היוצא של ארה"ב לבדיקת נושא איראנגייט, ותפקוד המועצה הלאומית לביטחון לאומי בעת הפרשה. כראש הוועדה עמד הסנאטור הטקסאני, ג'והן טאואר, המועמד של בוש לתפקיד שר ההגנה. סקורקרופט איננו נלהב מתוכנית מלחמת הכוכבים של רייגן. הוא תומך בתוכניות לפיתוח הטיל מידג'טמן, שאמור להיות מוצב על כלי רכב. מדובר בפיתוח יקר. מימשל רייגן התנגד לטיל זה. יתרונו של הפיתוח החדש — קשה לאתר אותו לשם השמדה. לעומת זאת הוא מתנגד לצי צוללות נושאות טילים ארוכי־טווח בעלי ראש חץ גרעיני, בטענה כי התגובה הסובייטית תהיה צוללות דומות מול חופי ארה"ב. לדעתו, השיחות עם הסובייטים בנושא צימצום הנשק הקונבנציונלי והשיחות לצימצום הנשק האסטרטגי צריכות להתנהל בנפרד, והן לא צריכות להיות תלויות אלו באלו.

שגריר ישראל בארה"ב, משה ארד, נפגש עם היועץ החדש אחרי הבחירות ולפני שבוש הודיע על מינויו. הוא דיווח לירושלים, כי סקורקרופט יהיה נוח לישראל. הוא אומנם איננו מתנגד לוועידה בינלאומית, בהשתתפות רוה"מ, אולם רק לאחר שתושג הבנה ישראלית־אמריקנית.

ב־1979 שימש סקורקרופט כיו"ר יחד עם גנרל אנדרו גודפאסטר (לשעבר מפקד האקדמיה הצבאית של ארה"ב), של קבוצת עבודה "המועצה האטלנטית", גוף אקדמי יוקרתי, בעת שזו דנה במצב במזרח התיכון. מסקנות הקבוצה היו, בין השאר: "אין להוציא מכלל אפשרות מגעים לא פורמלים בין ארה"ב לאש"ף ולשנות אותן". עוד קבעה אותה ועדה: "ארה"ב אינה צריכה לתמוך אוטומטית בעמדות ישראל, הואיל ועמדות בלתי מתפשרות מצד ישראל, ובאותה מידה גם מצד הערבים, מנוגדות לאינטרסים האמריקנים באזור". במסקנות הנ"ל מורגשת טביעת האצבעות של היועץ החדש — בחירת הקו האמיצעי, פרגמטיזם.

דרך אגב, לידיעתם של יצחק פרץ ומנחם פרוש, דר' סקורקרופט הוא מורמוני. נגנזו החלומות לפגיעה באוניברסיטה המורמונית על הר הצופים בירושלים.

ביילין זוכר חברים

הזעם במשרד החוץ טרי. השנה שוב לא אישרו לשליחי המדינה בחו"ל להשתתף בבחירות לכנסת. לעומת זאת הכנסת כן שינתה את התקנים לימאים להצביע בחו"ל, ולאסירים להצביע בבתי־הכלא.

הזעם מובן ומוצדק. בסופו של דבר, איזה מאמץ נדרש לארגון ההליך הדמוקרטי, ל־4000 חובשי הצילינדרים של המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, וזה מספר ימים ח"כ חדש. דר' ביילין הניח השבוע על שולחן הכנסת תיקון לחוק, הבא להסדיר סופית את נושא ההצבעה לכנסת של נציגי משרד החוץ, משרדי ממשלה אחרים, נציגי הסוכנות היהודית והחברות ממשלתיות, השוהים בחו"ל בשליחות רשמית בזמן הבחירות.

דר' ביילין מאמין, כי דיפלומטים לשעבר היושבים היום בכנסת, יעזרו לו בצעדו העצמאי הראשון בבית־המחוקקים. מדובר ביצחק רבין, שלמה הלל, ביבי נתניהו, משה ארנס, דר' בן־אלישר ועוד.

ביילין. זעם (צילום: אנדרה ברוטמן)

בסיוני הכחיש, העיתון לא

בסוף השבוע שעבר התפרסמה ב"אל־אכבר" הקהירי, במקום בולט מאוד, ידיעה אנטי־ישראלית לא נכונה.

דווח שם, כי ישראלים זועמים חיבלו, פגעו והרסו את השגרירות המצרית בתל־אביב, בתגובה לתמיכה המצרית בהחלטת המל"פ, על הקמת מדינה פלשתינית עצמאית.

שגריר מצרים בתל־אביב, מוחמד בסיוני, מיהר להכחיש את הידיעה מכל וכל. לתדהמה הפלא לא פירסם "אל־אכבר" עיתון המימסד המצרי, את ההכחשה.

קוראי העיתון המשוכים אימוא לדעת, כי ישראל ועירה לאחיות לפגוע בשגרירות.

הכדורגל הישראלי צועד לאירופה

נשיא פיפ"א חואאו האבלנג', אתמול בציריך: „יום גדול לכדורגל הישראלי"

ראובן חנניה

„זה יום גדול לכדורגל הישראלי" — כך אמר נשיא פיפ"א חואאו האבלנג' ונתן פתח לבשורה המרנינה כי נבחרתה הלאומית של ישראל בכדורגל תקיים מעתה את משחקיה הקדם אולימפיים וקדם עולמיים ביבשת אירופה.

נשיא פיפ"א האבלנג' והמזכיר בלטר בישרו לראשי הכדורגל הישראלי על החלטה אתמול בציריך.

שני ראשי פיפ"א הכינו כבר שלשום לובי רחב שיתמוך פורמאלית בהחלטה זו בעוד מספר חודשים בכינוס פיפ"א. השניים עמלו רבות כדי לקבל חוות דעת מוקדמת בקרב כל ראשי ההתאחדויות ולבסוף נתקבלה הבשורה כי ישראל תקיים את משחקי הקדם שלה לקראת אולימפיאדת ברצלונה 1992 ולקראת משחקי אליפות העולם בארה"ב ב־1994 כשהיא מסופחת לאירופה.

עד כה קיימה ישראל את משחקיה במסגרת זו באוקיאניה כאשר יריבותיה היו ניו־זילנד ואוסטרליה המחכות לה גם בחודש מארס הקרוב במשחקי הבית האוקיאני לקראת אפשרות של השתתפות באליפות העולם בכדורגל ב־1990 באיטליה.

ראשי הכדורגל שלנו: היו"ר שאול סוויר, ממלא־מקומו עוריקם מילצ'ן והמנכ"ל יעקב הראל שהביאו את הבשורה יוועדו הבוקר עם ארי קווין, סגן נשיא פיפ"א ויו"ר ועדת השיפוט, וישמעו ממנו על השופטים במשחקים בחודש מארס הקרוב מול ניו־זילנד ואוסטרליה.

האיצטדיון העירוני בטבריה יורחב

ישראל פז

תרומה של מליון דולר וסיוע נוסף של קרן המתקנים תאפשר להרחיב את האיצטדיון העירוני בטבריה — כך אמר אמש ראש עיריית טבריה ח"כ יגאל ביבי, במסיבת עיתונאים.

בשלב ראשון ייבנו 7000 מקומות ישיבה והמטרה להגיע ל־10,000 מקומות ישיבה.

„תוך חודשים" אמר ראש העיר „יושלם התיכנון".

עמותה עצמאית בהפועל פ"ת

עמי רוזנברג

בהפועל פתח־תקוה ידוה בקרוב חידוש כאשר האגודה תתנתק ממועצת הפועלים ותוקם עמותה שתנהל את מחלקת הכדורגל של המועדון.

הראשון שיפטיר מכך יהיה דני צברי, מנהל האיצטדיון שהועסק מטעם מועצת הפועלים במשך 21 שנה באחזקת האיצטדיון. בימים אלה קיבל צברי הודעת פיטורים.

במישור המקצועי מתאמן עם הקבוצה יובל קפיטולניק אך בשלב זה טרם הוחלט אם לרוכשו.

הקפטן איתן בורנויק ישוב השבת להרכב במשחק מול האלופה הפועל תל־אביב, לאחר שנעדר מההרכב הפותח בחמשת המשחקים האחרונים בעקבות עונש הרחקה ופציעה.

אייזנברג חוזר לבני יהודה

יוסף חכם

חלוין בני יהודה תל־אביב, משה אייזנברג, השוהה בארצות הברית עשוי לשוב בתחילת השבוע הבא לארץ ויטול חלק במשחקי הקבוצה המוליכה את הטבלה הלאומית.

אתמול ניפגשו ראשי אגודת בני יהודה ת"א עם אביר וניסו של הכדורגלן והגיעו עימם להסכם.

בינתיים מקיימת הקבוצה אימונים בהדרכת המאמן החדש שלומי נפתלי אשר מונה במקום אהוד בן טובים.

מצטער על מה שעשיתי בלוס אנג'לס

אומר חרץ הפיני מארטי וואניו שישתתף הבוקר במרתון טבריה ★ וואניו קיבל בלוס אנג'לס מדליית כסף בתום ריצת 10,000 מטר, אך היא נלקחה ממנו משום שנטל סמים ★ הפיני וחפולני, ויקטור סביצקי, מועמדים לנצחון

ישראל פז

„אני מצטער על מה שקרה לי במשחקים האולימפיים ב־1984 בלוס־אנג'לס. עשיתי משגה נוראי" — כך גילה אמש הרץ הפיני מארטי וואניו, מי שמדליית הכסף בריצת 10.000 מטר נלקחה ממנו לפני ארבע שנים כשנמצא שנטל סמים. וואניו, בן ה־38, הגיע לישראל וישתתף הבוקר במרתון „מעריב טבריה". הוא אחד המועמדים לנצח, יחד עם חפולני ויקטור סביצקי.

וואניו גילה שאחרי שהמדליה האולימפית נלקחה ממנו התקשה להתאושש במשך קרוב לשנה. אחר־כך פרש מתחרויות ועתה הוא מתרכז במירוצי מרתון בלבד. „אני רץ למען הבריאות ואני עובר 8000 קילומטר בשנה". זמנו הטוב ביותר הוא 2.13.05 שעות.

כשנשאל על פרשת הסמים של הרץ בן ג'ונסון בסיאול הגיב הרץ שנפסל ארבע שנים קודם לכן: „אני לא יודע על פרשת ג'ונסון מעבר למה שאתם יודעים. הסמים זו בעייה חמורה בספורט. ספורטאים מבקשים לנצח בכל מחיר".

הזינוק למרתון טבריה יינתן הבוקר ב־8 במרכז העיר על־ידי ראש עיריית טבריה, ח"כ יגאל ביבי.

במירוץ ישתתפו 450 רצים, מהם 150 מחו"ל. מזג האוויר היה אתמול חם והרצים מקווים שהבוקר יהיה קריר יותר.

בין הנשים תתקשה מיה וורונן, אלופת פינלנד, לשמור על כתרה מהשנה שעברה. כמועמדת לנצחון מוכירים את האיטלקיה קיקיאטי שזמנה 2:31.23 שעות והיא מסוגלת לשבור את שיא המסלול.

בין הישראלים ישתתפו בכירי הרצים. ליאיר קרני יהיה זה המירוץ ה־25, מהם רץ בשבעה מירוצי מרתון טבריה, ניצח באחד וכשניים הגיע שני. לאריה גמליאל יהיה זה המרתון השלישי ולעמית נאמן המרתון השני.

בין הישראליות תרוץ לראשונה רצה מהמגזר הערבי. עמאל עבדלאל מהכפר מזרעה. לעומת זאת לא ישתתפו האחיות המצטיינות זהבה שמואלי ומזל שלום שהחליטו לא לרוץ במשך שנה מרתון.

במירוץ הצרעה של חיילי צה"ל ואורחים שנערך אתמול למרחק 10.000 מטר השתתפו כ־400 איש. ראשון הגיע יזהר סלוצקי מחיל־הים בזמן 32:38 דקות ובין החיילות — רונית טל מבית־הספר לאימון גופני 40:46 דקות. בסיכום הקבוצתי זכתה קבוצת צנחנים.

פסטה, ברכות ויעקובוביץ

יצחק אשל

המרתון של טבריה הצדיע אמש בהוקרה, בטקס חגיגי, לבעל מדליית הכסף באולימפיאדת הנכים בסיאול דוד (דובצ'ק) יעקובוביץ.

מחיאות הכפיים לא פסקו כשדוד עלה לבמת ההיכל בו הוענק לו מגן מיוחד מידי יו"ר איגוד האתלטיקה בישראל אריה סלוצקי.

זה היה בערב הפסטה המסורתי שכלל גם את ברכותיהם של יו"ר הוועד האולימפי ומזכ"ל הפועל יצחק אופק, ראש העיר טבריה ח"כ יגאל ביבי, יאיר וכמון יו"ר הוועדה המארגנת של גורמי התיירות בטבריה ואישי ציבור נוספים.

פרס הוקרה מיוחד העניק יגאל ביבי לרצה האמריקנית מהעיר טולסה, העיר התאומה של טבריה, ולקבוצת רצים ממערב גרמניה מהעיר וורומס אף הם מעיר תאומה לטבריה.

דוד יעקובוביץ

תקציב המכביה: 5.8 מיליון דולר

יצחק ויסהוף

דוד (דובצ'ק) יעקובוביץ, רץ המרתון העיוור, שסיים במקום השני במשחקים האולימפיים לנכים בסיאול, יהיה הרץ הראשון שיניק את מרוץ הלפיד ה־44 שיצא לדרכו ביום שני ה־5 בדצמבר ממודיעין.

אורח הכבוד במרוץ המסורתי יהיה ראש הממשלה יצחק שמיר שיגיש את הלפיד לרצים.

ארוע זה יפתח את אירועי המכביה ה־13. במרוץ יטלו חלק כ־20 אלף בני נוער שירוצו כששה מסלולים בכל רחבי הארץ כאשר המסלול המרכזי יהיה בין מודיעין לירושלים. הלפיד יצא גם לאירופה ולארה"ב.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בת"א בהשתתפות כל ראשי תנועת מכבי אמר יו"ר המרכז יצחק כספי כי הוא מחויק אצבעות כדי שלא תהיה מפולת בקבוצות המרכז שהוא עומר בראשה: „המצב קשה ביותר. אם המפולת קרתה בהפועל ת"א, אין מניעה שזה לא יקרה באגודות אחרות. אני מכיר את המצב מקרוב. רמת התשלומים אצלנו היא מעל לרמה האירופאית ללא פרופורציות ליכולת האגודות".

כספי גילה עוד כי תקציב המכביה ה־13 יעמוד על 5.8 מיליון דולאר ויטלו בה חלק 5000 ספורטאים יהודים מחו"ל ומישראל. כספי קבל על העובדה כי מפעל המכביה ומפעל כינוס הפועל מקבלים משאבים שווים וטען כי המכביה חייבת לקבל יותר כספים מאשר כינוסי הפועל.

יצחק המאירי סיפר כי המגמה במרכז מכבי להקים יחידה לספורט הישגי כדי שספורטאי מכבי יוכלו להופיע בכבוד באולימפיאדות הבאות לאור מיעוט ספורטאי מכבי במשחקים האולימפיים בסיאול.

כדורגל

הסגל — קרית־אונו 0:4

ראובן חנניה

נבחרת הכדורגל הלאומית של ישראל גברה אמש, במשחק אימון במכון וינגייט, על קבוצת הפועל קרית־אונו מליגה א' 0:4.

משה סיני, הקפטן הלאומי, הבקיע שלושה שערים ושער נוסף כבש חלוץ מכבי נתניה יגאל מנחם. הסגל היטיב לשחק בכל מהלך המשחק וגילה כושר גופני מצויין.

הנבחרת הלאומית פתחה בהרכב: אסייג, ש. מנחם, טיקלני, אילוז, מחלוף, דוידי, קלינגר, ניסן כהן, גד ברוך, סיני, דריקס.

הסגל יקיים היום משחק נוסף מול קבוצת הפועל לוד מהליגה הארצית.

כדורסל

חוזז הפצוע ייעדר חודש

יוסף גלזר

הכדורסלן הבינלאומי של הפועל חיפה פנחס חוזז עלול להעדר ממשחקי קבוצתו בחודש הקרוב.

חוזז סובל מפגיעה בקרסולו לאחר שנפגע באחד מאימוני קבוצתו והיום יעבור בדיקה בסורק אלקטרוני שתבהיר את מהות הפגיעה.

מכל נקום, ברור כי חוז יחמיץ את שני המשחקים הקרובים נגד אליצור נתניה והפועל הגליל העליון וייתכן כי אף את שני המשחקים הבאים.

אמש תגגו כדורסלני הפועל חיפה את ארבעת נצחונותיהם הרצופים בנשף שערך חוג הידידים במועדון יופיטר.

מיקי מול מכבי הערב בהיכל

יצחק ויסהוף

מכבי ת"א תפתח, הערב ב־8, את משחקי רבע גמר גביע המדינה בכדורסל בהתמודדה בהיכל הספורט ביד־אליהו נגד מכבי ראשון לציון.

המאבק ישא אופי מיוחד לאור הופעתו של מיקי ברקוביץ ה„סמל" של מכבי ת"א במשך 20 שנה בשורות ראשון לציון.

מכבי ת"א שהודחה בעונה שעברה ממאבקי הגביע תבקש לא למעוד פעם נוספת. תיניכו של צבי שרף עדיפים על אלו של משה וינקרנץ והם צפויים לנצחון ברור.

ישפטו דגן ווילכרברג.

יותר שלושת משחקי רבע הגמר ייערכו מחר.

שופט כדורגל — מנהל כדורסל

יוסף גלזר

שופט הכדורגל הבינלאומי בדימוס יאיר טילינגר שפרש משימוש לפני תחילת העונה הנוכחית עומד להתמנות בימים הקרובים רשמית מנהל קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה מן הליגה הלאומית.

טילינגר היה ידוע במשך שנים רבות כאוהד הקבוצה וכמקורב אליה ובשבועות האחרונים היה פעיל במחלקת הנוער של האגודה.

טילינגר יחליף את שלומי קובה שהתפטר מתפקידו.

קליין וחפר יפגשו עם נציגי הקבוצות

יצחק ויסהוף

נשיאות איגוד הכדורסל הסמי־כה אתמול את המאמן הלאומי ריקו קליין ויושב־ראש הוועדה המקצו־עית איתן חפר להפגש עם הנהלות קבוצות הליגה הלאומית להם שנו־קים בנבחרת הכדורסל בדבר שיחרורים, או אי־שיחרורים, מוז־טורניגים שתקיים הנבחרת בזמן משחקי גביע אירופה.

בנשיאות האיגוד התקיים אתמול דיון כאשר הנושא הוא סירובן של קבוצות לשחרר שחקנים לנבחרת כזמן משחקי גביע אירופה.

הפועל הגליל־העליון שיגרה לאיגוד מכתב ובו בקשה לשחרר את שני שחקני הקבוצה עופר סלייקר ואבי מזרחי ממסע הנבחרת לפולין כיוון שבתאריכים אלו (30 בדצמבר עד ה־9 בינואר) תהיה הקבוצה עסוקה במשחקיה במסגרת גביע אירופה למחזיקות גביע.

גם מכבי תל־אביב והפועל תל־אביב ביקשו להתחשב בהן ולפיכך נערך דיון בו מסר יושב־ראש הוו־עדה המקצועית על המאמצים של הכדורסל הישראלי לשוב לדרג א' של אירופה ולכן ביקש מהקבוצות לקבל בהבנה. את החלטות האיגוד בדבר אי־שיחרור שחקנים לנבחרות.

כאמור, ההחלטה תיפול רק לאחר פגישת המאמן הלאומי ויושב־ראש הוועדה המקצועית עם נציגי הקבו־צות.

הלייקרס — פילדלפיה 104:109

קארים עבדול ג'אבאר הגיע אתמול לפגות בוקר לספקטרום של פילדלפיה, במסגרת תופעות הפרי־דה שלו מליגת האן.בי.אי. ג'אבאר, בא וניצח עם קבוצתו לוס אנג'לס לייקרס 104:109 את ה־76 לאחר טקס מרגש אותו הנחה לא אחר מאשר ד"ר ג'יי הלא הוא ג'וליוס ארווין המפורסם שעבר אירוע דומה בעונה שעברה. ג'אבאר קלע 13 נקודות.

הכבוד והיוקרה היו שייכים לעבדול ג'אבאר, אך כוכב המשחק היה מג'יק ג'ונסון שקלע 32 נקודות, חילק 20 אסיסטים וקטף 11 כדורים חוזרים. חבריו ג'יימס וורתי קלע 27 נקודות וביירון סקוט 18 נקודות.

בשורות פילדלפיה היה צ'ארלס בארקלי כוכב הקבוצה כשקלע את מנתו הרגילה 31 נקודות וקלט 23 כדורים חוזרים. הוקינס הוסיף 28 נקודות לפילדלפיה.

הרמטכ"ל בירך את הנכים

אבי בניהו

„אנחנו לוחמי צה"ל גאים בכם, אוהבים אתכם ומצדיעים לכם" אמר אמש הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון בקבלת פנים למשלחת הספורטאים הנכים שייצגו את ישראל באולימפיאדת סיאול וזכו להישגים רבים.

בקבלת הפנים נכחו 36 חברי המשלחת שחלקם הגיע היישר מהתפגנה בכיכר מלכי ישראל למען גיוס בני הישיבות, נכחו גם בני המשפחות אלופי צה"ל, קציני הנפגעים של החיילות וראש אגף השיקום במשרד הבטחון אריה פינק.

הרמטכ"ל העניק תעודת הוקרה ומדליה לכל אחד מהספורטאים והודה להם על ההישג שהביאו למדינה ועל הגנות שהסבו לצה"ל.

הנעימה את הערב הרביעיה הקאמרית של צה"ל.

מאבק צמרת בליגה לנשים

מאבק צמרת מסקרן בליגה הלאומית בכדוריד לנשים יהיה הערב ב־7, באולם הספורט בקרית־שרת שבחולון שם תארח קבוצת מכבי המקומית את בנות הפועל פתח־תקוה.

הפועל תל־אביב: נפגענו בנתניה

הנהלת קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב הגישה אתמול תלונה במשטרת נתניה נגד מספר מאוהדי קבוצת אליצור נתניה על שבסיום המשחק פרצו לאוטובוס שעמור להסיע את השחקנים חזרה לתל־אביב.

הנהלת הפועל תל־אביב טוענת בתלונתה כי נהג האוטובוס התעלף לאחר שהוכה נמרצות על ידי אוהדי נתניה ולפיכך מבקשת הקבוצה להעניש את אותם אוהדים. כמו כן נשקלת הגשת תלונה לאיגוד הכדורסל נגד קבוצת אליצור נתניה שלא מנעה את השתוללות האוהדים.

כדוריד

אודריאן מגיע לשיחות גישוש

יוסף חכם

מאמן הכדוריד ההונגרי יאנוש אודריאן ששימש עוזר המאמן הלאומי בארצנו, יגיע מחר לארץ וישהה ארבעה ימים.

אודריאן יקיים שיחות הבהרה עם חברי הנהלת איגוד הכדוריד בארץ על אפשרות אימון הנבחרת הלאו־מית לקראת משחקי אליפות העולם דרגה ב' שייערכו בחודש פברואר בצרפת.

הקשר עם המאמן ההונגרי אודרי־אן נוצר לפני שלושה חודשים ע"י יו"ר מחלקת הכדוריד של הפועל רחובות חיים דובב.

הנבחרת שהשתתפה בטורניר ארבע האומות כליאו' שבבלגיה שבה שלשום בשעת לילה מאוחרת.

ליגה א'

תיקו בחולון, נצחון לאור־יהודה

משה רוזנברג

שני משחקים דחויים נערכו אתמול במסגרת ליגה א' מחוז דרום.

בחולון נפרדו בתיקו 1:1 לזרוס חולון והפועל באר־יעקב. קלימי שרביט קבע 0:1 לחולון בדקה ה־56 וחמו מבאר־יעקב השווה בדקה ה־65 מהנקודה הלבנה.

בדקה ה־90 התטיא אשר מסעוד מלזרוס חולון כדור עונשין מ־11 מטרים. בדקה זו גם הורחק מנשה גרא מבאר־יעקב.

שפט מאיר בן־גוזי לעיני מאה צופים.

באור יהודה ניצחה הפועל אור־יהודה את מכבי קרית־גת 1:3 משערים של יהודה דוגאץ' (2), יאיר סומך (20) ואורן פרקש (52). קרית־גת כבש נסים מור־יוסף (85).

שפט מוטי לוי לעיני 500 צופים.

בשבת הקרוב תהיה פגרה במשחקי ליגות א' ותתחם יתקיימו משחקי גביע המדינה בה יטלו חלק כל קבוצות ליגה א'.

בת־ים ניצחה בכפ"ס

קרית־אתא יוצאת למוסקבה בכושר טוב

כדורעף

מוטי חביב

קבוצת הכדורעף של הפועל קרית־אתא יוצאת הבוקר בדרכה למוסקבה, למשחק בגביע אירופה למחזיקות גביע עם דינאמו מוסקבה, כשהיא מצוייה בכושר טוב. אמש במסגרת המחזור שסיים את הסבוב הראשון ניצחו מעוטפי קרית־אתא בקלות את מכבי פתח־תקוה 0:3.

לקרית־ים בניצחון של יובל שלכת הספיקו 50 דקות כדי לנצח 5:15, 6:15, 7:15.

המשחק המסקרן של המחזור היה בכפר־סבא ומשם שבה הפועל בת־ים עם נצחון 2:3. יעקב בצלאל שהוה במשחק דיווח על יכולת טובה של יעקב הרשקו, רפי רולניק וצחי אלכו מבת־ים מול הצטיינות של אמיר גרינברג מכפר־סבא. כפר־סבא הובילה 0:1 (8:15) אך בת־ים הפכה ל־1:2 (7:15, 4:15). כפר־סבא איזנה ל־2:2 (9:15) ואז באה מערכה משוכנת של בת־ים — 1:15.

לאלופת החורף, מכבי תל־אביב, לא היו שום בעיות במשחק הביתי עם הפועל איחוד עירון. גיל פישל ואמיר סנפיר דאגו לנצחון חלק — 0:3 (8:15, 10:15, 4:15) בתוך 60 דקות.

60 דקות ארך גם המשחק בנעמן שם ניצחה בנקל הפועל מטה אשר את מכבי חיפה 0:3. אייל הורן דיווח על התעלות של גלעד דורון, טלי כהן ויוגב דפני במערכות 5:15, 8:15, 10:15.

אליעזר כגן חזר אתמול לאולם בעין החורש והוביל את הפועל רמת אביב לנצחון 0:3 על קבוצת העבר שלו, הפועל המעפיל. המעפיל חסרה את ניר מנור וניניב בר־נצר ובמצב זה התקשו אביב חלפיון וסער דניאלי להשיג ולו גם מערכה אחת. בנצחונות 5:15, 8:15, 12:15 בלט ברמת־אביב, פרט לאליעזר כגן, גם רז בורר.

הטבלה

1. מכבי ת"א	10	5־30	20
2. הפ. רמת־אביב	10	8־24	18
3. הפ. בת־ים	10	13־24	18
4. הפ. מטה־אשר	10	15־24	16
–. הפ. כפר־סבא	10	15־24	16
6. הפ. קרית־אתא	9	15־18	14
7. מכבי חיפה	10	26־10	13
8. הפ. בית־זרע	10	26־10	12
9. הפ. המעפיל	9	24־14	11
10. איחוד עירון	9	23־10	11
11. מכבי פ"ת	8	24־7	10

טלוויזיה

08.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. שעת כושר. 08.15 תולדות הישוב. ארץ מולדת: היציאה מן החומות (כ). 09.40 אנגלית ו'. 09.15 רחוב סומסום, סביבונים. 10.30 מרעי הטבע וה"זו" גוף האדם. הלב: משאבת הפלאים (כ). 11.00 חשבון ו', מוטי כוסל שברים. 11.15 יהדות, קשת וענן: תסמונאים (כ). 11.40 אנגלית ד'. 12.00 מושגי יסוד ביהדות, הסב חשיבם (כ). 12.25 אורחות (עליסורי) כללי המשחק, עבודת נשים. 12.50 צרפתית. 13.30 מרעי הטבע על ויטורין האבולוציה 7: הסביבה והברירה הטבעית. 14.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. 14.05 אוניברסיטה פתוחה: 1. סיפורת ישראלית, שיחה עם א.ב. יהושע (חלק ב'). 2. גיאולוגיה, מערת הנטיפים. 15.00 הר כינבה (כ). 15.10 כאו כאו. 15.40 שעת כוכר. 15.55 פיצוחים, שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 16.25 זהו עולמנו. פרק 3: „נסף הסוס". והפקה סקוטית. נוער מקומי המתלבט בבעיות של מגורים בעיר קטנה ובעיות של הצלחה עם בני המין השני. 17.00 ערב חדש, מנחה: גרעון רייכר. 17.30 „תוסס", מגזין שבועי לנוער בשידור חי. שלושה מגישים צעירים וכתבי נוער ברחבי הארץ יעסקו במגוון עניינים בתחומי אקטואליה, חברה, בידור ותרבות. דובי לנץ יציג חידון בהמשכים. סקטולוג ישוחח עם נוער באולפן, להקת רוק, דיווח מכינוס שנתי של קוסמים צעירים ועוד. 18.30 תקצר החדשות (ערבית). 18.32 „מגזין ספרות" (ערבית). 19.00 איש הצללים סרט תעודה על ג'וני קלאג, זמר־עם אנגלי שחי בדרום אפריקה. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 לקראת חג החנוכה „זה מזכיר לי". חידון בכל מתמודד בו צריך לזהות בעזרת רמזים ענינים הקשורים לחג האורים. 20.30 „תצפית". התכנית תיוחד לנושא המינגרנות: מה זה מיגרנה ההבדל בינה לבין כאב־ראש, ודרכי טיפול. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 „מוקד". 22.05 סרט קולנוע — „מגע של רשע" וראה הפניה. 23.35 פסוקו של יום.

עירון 2

18.35 — סדרה דרמטית בת 7 פרקים „בוא אחרי". 19.00 „מבט אל השמים": בפורט הכלשנים. 19.23 שירים עבריים. 19.30 „ואנדרברג" פרק רביעי. 20.21 „מבוק ספורט" מירוץ מכוניות בבית כלא וכייסבול. עקב קשיים תקציביים, התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית. 20.35 „ארם וכלכלה". פרק 13: שערי הליפין וכלכלה שלאחר הבחירות. עקב קשיים תקציביים, תשודר התוכנית ללא תרגום לעברית. 21.01 מסע בחללי פרק שישי: „הירח ואנחנו". 21.30 „קרול ברנט מארחת": עם האחיות פוינטר עקב קשיים תקציביים, התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית. 21.52 שירים ברצף.

עבריים. 17.05 „רגעי קסם". 17.55 „קראתי ספר" קוראים ממליצים. 18.05 „יש שאלות" עורך ומנחה: איתן אלמוג. 19.00 „היום הזה". 18.35 שירים עבריים. 20.05 „ציוניקים ושקרים" מבחר שירים ביידיש שירים על הנושא „החיים הם קסים". 21.00 „מבט לחדשות". 21.30 „צימוקים ושקדים" והכשרה. 22.05 „להיאחז בחלום" מחרוזת שירים. 23.05 „מחפשים את המטמון".

גלי צה"ל

06.05 „אוניברסיטה משודרת" רפואה ואתיקה וזכויות החולה מרצה: פרופ' ביורא שהם. 06.30 „פוקחים עין" החדשות הראשונות. 07.07 „שבע אפס שבע" עם אלכס אנסקי. 08.00 „בוקר טוב ישראל". 09.05 „אלה בוקר" עם אלי ישראלי. 10.05 „עשר" שירים עבריים. 11.05 „בכון לעכשיו" עם רפי רקס. 13.10 „רו רה יומי". 14.05 „פגישה יומית" עם אורלי יניב. 16.05 „שירים לתג" עם ארז טל. 16.05 „ארבע אחר הצהריים". 16.54 „באופן מילולי" סינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל". 18.05 „יעד משודר" מגזין לענייני צבא וביטחון. 18.45 „מעבר לגבול" מגזין לענייני המזרח התיכון. 00.05 „ציפורי לילה" עם ספי בריוסף. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

18.57 „שירים מכאן" שירים עבריים. 19.05 הודעות לחיילים. 20.05 שירים בנושא אחד: תל־אביב. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „אוניברסיטה משודרת" רפואה ואתיקה וזכויות החולה מרצה: ד"ר דוד הר (ש.ח.) 22.05 „על הדבש ועל העוקץ". 23.05 „עשרים וארבע/ היום שהיה".

שידורי צה"ל 2

19.05 „יומיום מוסיקה". 20.05 „מצעד הפזמונים הלועזיים המחושב. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 „הפסקת עשר" עם מיכל ניב. 23.05 „קול הגאו הזה".

רשת ג'

06.04 „בחזרה לאושר" ותיקים וטובים. 07.07 „שיר בבוקר בבוקר". 09.05 „מה, כבר תשע?" 10.05 „דברים טובים". 11.05 מלאכי חוקיה „על הקו". 12.05 „אהבה יומיומית". 13.05 „רק בימי חול". 14.06 „לי ולך" שיר וברכה. 15.05 „חיש, חריש ומחודש". 16.05 „פופ 89" עם יגאל רביד. 18.06 „הצעקה האחרונה". 20.05 „כוכב באוונגרס". 21.05 „פניני נ'או". 23.05 „הלילה הוא שירים".

רדיו

קול המוסיקה

(תו תקליטור. 08.01 שעון מוסיקלי. 07.09 „בהאונה נינוחה". 09.00 „שעה עם אנסמבל" הקונצרט האנגלי. 10.00 „קונצרט בוקר". 12.57 „פינת השיר" מבחר שירת נשים מתיכון קוראת ושרה מרגלית צנעני. 13.00 „הקלאסיקל" חביב וכוכר. 14.06 „מן הפרטיה". 15.00 „האנתולוגיה בצליל" מוסיקה כלית ויעלית של באך: סוויטה צרפתית מס' 5; פרלודים כתוך „ספרון הפסנתר" בשביל וילהלם פרידמן באך: ומארטין גאלינגו: קנטטה מס' 76 „השמיים מספרים כבוד אל" ופ. אסנור/ ק. אקווילונ/ ר. ואן דר מר/ ג. ארגונגר. 16.00 „מאולמי הקונצרטים" „כלנו" התזמורת הקאמרית הישראלית מנצח: יואב תלמי/ רוויכל תכבוב אריה וורדי: סנטה. מוצרט: קונצרטו לפסנתר ותזמורת מס' 8; סימפוניית „לינצ'"; קונצרטו לפסנתר ותזמורת מס' 21. 18.00 „מבדק התקליטייה". 19.00 „אמנים באולפן" אמיל ברנרקן: מצורכופראי/ דוד בלוקר: פסנתר; קבליק: מבחר שירים: גלברון: 10 שיר מול אלואה: ליסט: אלגיה מס' 2 ואורה רותם: פסנתר. 20.05 „לבקשתכם" ליסט: פנטסיה הונגרית מס' 6 וי. ואגנר: צ'ייקובסקי: „הרהורים" לכינור ולתזמורת ואיזק שטרן; שופן: קונצרטו מס' 2 לפסנתר ולתזמורת ואריק אולסון. 20.57 „פינת השיר". 21.00 „אופרה" כרימן: בילי באר ופ. גלוסוס/ פ. פירס/ מ. לונגרון/ ר. טיר/ מנצח המלחמה.

רשת א'

07.30 „ישן בעינייך" שירים ישנים. 08.05 „חונה" עם בני הדרל. 09.05 „טלרדיו" שירות מידע למאזינים. 10.05 „פניני בוקר" מגיש: גרעון הזר. 11.05 „ירוק ירוק" שירים עבריים. 12.05 „מעורב ים תיכוני". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 „בראש צעיר" מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „האוניברסיטה הפתוחה" מעולם הכימיה. „התהליכים יומיומים וקינטיקה כימית פרופ' ווה ליפשיץ ה"ר חיים לבנון. 16.05 „מושגים" על עידוזאה (סוזיאלוגיה) עם יהודית עגבר, ריאב שיבלי ואלישבע כהן (ש.ח.) 17.05 „צבעי הקשת" שירי עמים. 18.05 „מנחת ערב". 19.00 שידורים לעולים. 22.05 „חבר מאוחו כוכב" תכנית היכרויות רדיופונית עורכת ומנחה טילה למרן.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „סעו לשלום" עם גרעון הזר. 09.05 „ביקור בית" עם חיים סינג. 10.05 „כל צבעי הקשת" עם רם תרמור. 12.05 „אלף אלף בבית" עם אהוד מנור. 14.06 „בחצי היום" חדשות ומוסיקה. 15.05 „בת צחוק" הוי והומור. 16.05 „שירים ושיעורים". 18.05 „תחנה האריך" שירים.

חוק התכנון והבניה 1965

מרחב תכנון מקומי עירון ואדי ערה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965 כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בנייה מספר ד"87/4, בגוש 20400, חלקה 15 + 100, מגרש 2־15, על שם חוסיין מוסטפה אמארה מכפר זלפה שבאיזורה יש הקלה מהוראות תכנית מ־יתאר ג'־519.

מהות ההקלה:

1. תוספת של קומה שלישית ללא חריגה באחוזי בנייה מותרים.

ניתן לעיין בבקשה הנ"ל בוועדה בימים ובשעות קבלת קהל.

כל מעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לוועדה האמורה תוך שבוע־ים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

סמיר דרוויש — יו"ר הוועדה המקומית, עירון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הדרים

הרצליה, דרך רמתיים 36, טל. 052־211178

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה בקשת להיתר, בקשה לבנית מבנה בית מגורים חד־משפחתי ומחצית ממבנה דו־משפחתי

גוש 6451 חלקה (7161) על ידי דנון עופרה תיסר מרמות־השבים. והמהווה חריגה, הגדלת שטח המגורים במסגרת 6% כמותר לוועדה המקומית לאשר כהקלה. כל מעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבנינים או בנכסים אחרים בתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

צבי חרוח, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה הדרים

תאריך: 20.11.88

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן החוק)
בנ/88/224

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי חר דיירי הבנין הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להיתר תוספת בניה גוש 435 חלקה 13 בשכ' הר ויום בירושלים הקיים. חוספת בניה שוגה מופעת הבניין מייעד בת ב.ע את ההחנותיות להוצאת תוספת בניה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23 ירושלים. ניתן לעיין בתכניות המוצעות במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200־1400

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו מודיעה לפי סעיף 149 — חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 1774

נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה להקלה/לועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו. המבקש: בתן ארנון ואחיו המקום: קרית אונו רחוב: הפתרים 8 גוש: 6495 חלקה 244 מהות הבקשה: בניה תוספת לבית מגורים תוך כדי הגדלת שטח הבניה עד 6% מעל המותר, יציאה לפרגולות מ החנות חלל הגג לעליית גג ושטיית גג במקום 4 ו־5 מ' במקום 5 מ'. כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הוועדה הנ"ל שכתובתם: המתנצאת קרית אונו.

יואל פרופל – יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו

חוק התכנון ובניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי קרית־אתא

הודעה בדבר אשור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה החליטה לאשר, באשור שר הפנים שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת: „תכנית מספר כ/216, שנוי תכנית בתאר אזור התעשיה. המהווה שינוי לתכנית הבאות: כ/150.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: קרית־אתא, בין רח' קרן היסוד רח' וכולן.

עיקר הוראות התכנית: יעוד שטח לתעשיה, חלוקת מגרשים וקביעת הוראות בניה. קביעת דרך וחזית, קביעת מבנה להריסה. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 3530 תשמ"ח עמוד 923 בתאריך 01.05.88.

התכנית האמורה בצורה שאשרה הועדה המחוזית נמצאת במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה קרית־אתא, וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלזנר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח תקוה

הודעה

על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6383 חלקה 12. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מסחרי, בו מותר להקים בנין בן 4 קומות ו־25% בניה בקומת קרקע ו־90% בשלוש קומות עליונות. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 4 קומות ו־33.85% בניה בקומת קרקע ו־90% בשלוש קומות עליונות.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל"

רח' העצמאות 27, חיפה, טל' 04־870122

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה על־ידי הב' סלמת בע"מ בקשה להקלה בגוש 10811, חלקה 7 (אחר VIII) באזור התעשיה נשר. שם ומספר התכנית החלה על הקרקע נשוא הבקשה מכ/182. מהות ההקלה: בקשה בסטיה מהוראות תב"ע. באשר לגובה המבנה, מס' הקומות וחזות עצרי המותר.

ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשר־די הוועדה בשעות העבודה הרגילות. המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לוועדה בכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

עזריה שלמה — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

לשמוש חורג להיתר במגורים למרפאה בקומת קרקע ברחוב באר מס' 11 גוש 6217 חלקה 30/2.

תיק בנין 0671־011
בקשה מס' 881242

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסטי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הריני מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור הקלה כדי בנין צדדי 10% הבלטת מרפסות במרווח המחויב בבניה, מעל גג חדרי היציאה לגג, ברחוב השופטים מס' 19 גוש 6951 חלקה 104.

תיק בנין 0334־019
בקשה מס' 881056

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסטי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הוועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת קומה ב' ברחוב האוניברסיטה מס' 42, גוש 6650, חלקה 72, תיק בניין 043־941, בקשה מס' 870168.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסטי — סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

בית ציוני אמריקה: כסע להיתרה 9.30; כתוח גבוה 16.15, 19.00
גת: בוקר טוב ויאטנאם 7.30, 9.40
גורדון: החגיגה של באבט 7.30, 9.45
דקל: ביג 7.10, 9.45
דרייב אין: סליח לבית 7.10, 9.30
סיקס 12.00
הוד: סליחה לבית 7.10, 9.45
לימור חדש: האשה שבינינו 7.45, 9.45
טיילת 1: מלחמה ושלום 7.30, 9.45
טיילת 2: ג'ג 7.30, 9.45
טיילת 3: ניקו וג'ינו 7.30, 9.15
פאר: לאהבה בלבד 7.45, 9.45
פאריס: אנה 12, 2, 4, 7.15, 9.30

רב־חן:
חן 1: מת לחיות 7.35, 9.55
חן 2: תקלה מופלאה מס' 2 6.40, 9.40
חן 3: כוסית לארתור 7.45, 9.45
חן 4: לסניור באהבה 7.35, 9.45
חן 5: פרנטיק 7.45, 9.55
שחק: מרדף חצות 5.45, 9.15
תל־אביב: פחד במעגל סגור 5, 7.30, 9.45
תכלת: הקומיסרית 7.30, 9.45

לב:
לב 1: יום שני הסוער 8.00, 10.00
לב 2: החיים הם נהר ארוך ורוגע 2, 5, 8, 10
לב 3: ביאטריס 2, 5, 8, 10
לב 4: הנסיכה הקסומה 2, 5, 8, 10
מוזיאון ת"א: קיץ אצל סבא 7, 9

רמת־גן

אואזיס: מת לחיות 5, 7.30, 9.50
לילי: החגיגה של באבט 5, 7.30, 9.10

רב־גן:
גן 1: בוקר טוב וייטנאם 7.25, 9.50
גן 2: עיניים שחורות 5, 7.10, 9.50
גן 3: מעריצה צעירה 7.10, 9.30
גן 4: תשוקות באפריקה 7.30, 9.50

גבעתיים

הדר: אהבנו כל כך 5, 7.10, 9.10

באר־שבע

חן: תקועים בדרך 7.15, 9.10

ירושלים

אוריון: מת לחיות 4.30, 6.45, 9.00
אורנע: בעל בהשאלה 7.15, 9.15
רון: ביג 9.30
כפיר: מרדף חצות 7.15, 9.10
אורגיל: בוקר טוב וייטנאם 7, 9.15
מיטשלו לסניור באהבה 4, 9
סמדר: ביטל ג'וס 7, 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: טרור בדהובות 4.30, 7.15, 9.15
תיאטרון ירושלים:
בגלל המלחמה ההיא 19.00, 21.30
אימפריה 1: החגיגה של באבט 11.30, 9.30
אימפריה 2: לירי איב 17.00, 19.15, 21.30

בית אגרון:
בילבי 16.30
כסי כלו 18.00
הנבואה 20.00
פרנקנשטיין הצעיר 21.30

חיפה

אורה: הנסיכה הקסומה 4.30, 7, 9.15
חן: חוות הצחוק 4.15, 6.45, 9.15
רב־גת 1: ביג 6.45, 9.15
רב־גת 2: יום שני הסוער 4.30, 7, 9.15
עצמון 1: ביג 4.30, 7, 9.15
עצמון 2: פקין בלוז 5.20, 8.40
עצמון 3: סליחה לבית 7, 9.15
ירון: חיים לאחר הגירושין 4.30, 7, 9.15

רב־אור:
רב־אור 1: מרדף חצות 6.45, 9.15
רב־אור 2: בוקר טוב וייטנאם 6.45, 9.15
רב־אור 3: כס הביטחק 4.10, 7.00, 9.15

אורלי: קפה בגדר 7, 9.15
קרן אור דמתודש:
צל הכוס 5, 7.15, 9.15
פאר: מת לחיות 4.10, 7, 9.15

נתניה

שרון: כס המכחק 5, 7, 9.15
אסתר: מת לחיות 7.15, 9.30

חולון

ספוט: מרדף חצות 7.30, 9.40
ארמון: גברת כס הכנסה 5, 7.30, 9.30
מתנים קרית־שרת
שנעון של צמר 16.00

בת־ים

עצמאות: פולטרגייסט 1 5, 7.15, 9.10

פתח־תקוה

היכל 1: מרדף חצות 7.45, 9.45
היכל 2: חיים לאחר הגירושין 6.45, 9.45
היכל 3: תינוקת בירושה 7.45, 9.45

עפולה

כוכתרון: אהבנו כל כך 9.00

ראשון־לציון

רון 1: מרדף חצות 7.15, 9.15
רון 2: פרסידיו 11.00, 7.15, 9.30
רון 3: ביג 7.15, 9.15

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30
אסתר: חוות הצחוק 7.30, 9.45
אלנבי: פסים וכוכבים 7.30, 9.30
אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 7.30, 9.45
בדיזהוף: חיים חדשים לאחר הגירושין 7.30, 9.45

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 30.11
שאלת שבתי: 20.30
המלבוש: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ד' 30.11 בשעה 20.30
לשבור את הצופן

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חביבה רייך 26

חולון
אהרון — הופיין 52, קופ"ח עין יהב

ירושלים
קופ"ח — ברפאת רוממה, המ"ג 26

נתניה
קרניאל — כ. מסחרי, ק. נורדאו

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת־גן
התיכון — עוזיאל 89

תל־אביב
כבי — דיזנגוף 174
קופ"ח כללית — אבסטרדם 7

חיפה
תנויתה — תנויתה 22

רעננה—כפר־סבא
הדר — הבנים 12, הוד השרון

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש איכא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בית לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

בקור חולים - ילדים
הדסה ע"כ - פנימית, נשים, עיניים, אא"ג
הדסה ה"צ - כירורגיה, אורטופדיה

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'-ה' בי 20.00–08.00, בימי ו': 15.00–08.00. טלפונים: 03־435300, 03־433500.

יד ביד - ארזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - כן לנוער במצוקה
ירושלים - 02־243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04־229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי - 04־922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ה' - טל. 228282.
„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער (24 שעות) 03־281080

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—15.00, בשבתות וחגים בין השעות: 21.00—13.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 384649.
בחיפה: רחוב הנביאים 26, קומה ג', טל': 523366.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־10.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשביר) קומה א', טל': 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לירושלים והאזור הדרום, טל' 052־52432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — טל' 04־988410
ער"ן נתניה — טל' 053־335316
ער"ן כפר־סבא — 052־913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111

סילוק מוקשים
מוקד עת"א לסקרים חשפים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5111113, לוד/ רמלה — 101, טל' 08־231022, עפולה — טלפון 065־593334, טבעון — 101, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־823333, כנר ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767, ערד: 057־74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03־330868.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.18.
בימי ו' וערבי חג: 9.01, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

השייח' דרוויש החליט במפתיע להתמודד על ראשות מועצת כפר־קאסם

קאסם זייר

מנהיג התנועה האיסלמית בישראל, שייח' עבדאללה נימר דרוויש, החליט במפתיע להתמודד על ראשות המועצה המקומית בכפר קאסם. דרוויש מתנה את התמודדותו, בויתורו של ראש המועצה הנוכחי, עבד אל־רחמים עיסה, על תפקיד זה. עיסה סירב להתייחס עד כה להחלטתו המפתיעה של שייח' דרוויש.

התנועה האיסלמית בכפר־קאסם בחרה קודם לכן, בהשראתו של שייח' דרוויש, במועמד אחר. החלטתו של דרוויש באה כנראה בעקבות הביקורת במעמדו כמנהיג התנועה האיסלמית בישראל. חלק מחסידי התנועה הימרו את פיו, ובניגוד לעמדתו החרימו את הבחירות לכנסת, וחלק אחר הצביע בניגוד להנחייתו.

גם קריאתו של דרוויש בשבוע שעבר, להקמת גוף פוליטי ערבי שיאגד בתוכו את המפלגות והארגונים הפוליטיים הערביים, נובעת מהיחלשות מעמדו בתוך התנועה האיסלמית. הסיכויים שראשי המפלגות הערביות ייענו ליוזמתו הם קלושים, שכן הדבר כרוך בוויתור של חד"ש ו„המתקדמת" על השותפות היהודית־ערבית.

ה„מתקדמת" שקיוותה לזכות בנתח גדול מקולותיהם של חסידי התנועה התאכזבה כאשר גילתה שראשי התנועה לא מימשו את הבטחתם לתמוך בה בבחירות לכנסת.

דו"ח מבקרת המדינה: ליקויים חמורים בתיפקוד עיריית חיפה

קובי מנדל

דו"ח מבקרת המדינה, מרים בן־פורת, על נוהלים כספיים בעיריית חיפה בשנת 84־86', מוצא ליקויים בדרכי הפעולה של העירייה. הביקורת הקיפה את תחום המינהל, שכר עובדים, הסדרי פרישה לגימלאות ונכסי העירייה. בתחום השירותים הקיפה הביקורת את שירותי התכנון והבנייה ועבודות הפיתוח. בתחום משק הכספים־מינהל הכספים והחשבונות וגביית המיסים.

בהתייחסותה למשק הכספים של עיריית חיפה, מצאה המבקרת ליקויים כבדי משקל. „יש בהם משום התעלמות מהחובה לשמור על כללי המינהל הכספי התקין. הדו"חות הכספיים של העירייה לא שיקפו נאמנה את מצבה הכספי, שכן חלק מפעולות הרישום בפינקסיה נעשו בצורה הנוגדת את כללי חשבונאות ומהווה פגיעה בטוהר המידות".

המבקרת מצאה שעיריית חיפה פעלה על פי תקציבים שלא אושרו ע"י משרד הפנים, ואף תוך חריגה מהתקציבים שהיא עצמה אישרה. בדו"חות הכספיים שלה לשנות הכספים 1985־1986 הציגה העירייה תמונה מעוותת על מצבה הכספי. המאפיין העיקרי בהצגה זו הוא הקטנה מלאכותית של יישום התקבולים וקיפת הוצאות שלא הוצאו בפועל.

בתחום מינהל העובדים מצאה המבקרת כי היקף השעות הנוספות בהן העסיקה העירייה חלק מעובדיה עלה במקרים אחרים על המותר לפי חוק שעות העבודה. לעובדים הבכירים בעירייה ניתנו הטבות שכר ניכרות, חלקן תוך הפרת החוק. לעובדים שפרשו לגימלאות העניקה העירייה בניגוד לחוק תנאי פרישה מועדפים והטבות שונות שאינם מקובלים בשירות המדינה.

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, אמר בתגובה לממצאי דו"ח מבקרת המדינה, כי הוא מתייחס אליו במלוא הרצינות ובכוונתו להפיק את הלקחים וליישם את הממלצות במלואן. „אני חייב להדגיש שהפרשנות מחמירה קצת עם העובדות. אבדוק כל נושא וכל פרט, קודם עם הנוגעים בדבר ואם יהיה צורך איעזר גם בבדיקות של מומחים מבחוץ". עוד אמר ראש העיר כי אם יהיה צורך, ינקוט באמצעים חריפים נגד האחראים לפגיעה בחוק.

הטור השבועי

הסתדרות הגימלאים שולחת ברכה נאמנה להסתדרות הכללית במלאת 68 שנה להוסדה. הגימלאים צועדים עם ההסתדרות כשותפים נאמנים לאורך דרכה מתגאים בהישגיה ועומדים לצידה במאבקיה, בלבטיה ובקשייה.

אנו קוראים לחברינו לקחת חלק פעיל באירועים שמסמלים את חג ההסתדרות – חג האדם העובד.

בכ"ח בכסלו 7.12.88 בשעה 11.15 יתקבלו הגימלאים על ידי המזכ"ל ישראל קיסר בבית הפתוח המסורתי בבית הועד הפועל של ההסתדרות.

בסניפים –

חולון – ב־15 בנובמבר ש.ז. ביקרו חברי משען בארכיון לתולדות חולון הדריכה איריס וחא בתצוגה אור קולות „מסע אל התולדות". רחל חסידים המדריכה הודתה בשם המבקרים.

ב־17 בנובמבר ש.ז. טיול החוג לידיעת הארץ בדרום הר חברון.

ב־26 בנובמבר ש.ז. הרצה ששון סימן טוב על החלטת האו"ם ב־29 בנובמבר 1947.

אבימל לוין דיברה על פרשת השבוע „וישלח" וישעיהו בן גד הנחה שירה בצבור.

ב־27 בנובמבר ש.ז. התקיים יום עיון בבית התבראה אריזה. שמעון אביזמר ריתק את החברים בהרצאתו המעניינת על החתר־חשויות בחברה הישראלית. דב סתת שוחח על הסתדרות הגימלאים – מטרות ויעדים. אלוף משנה מיל. עופר בן דוד על בעיות בטחון. סיכם עמנואל אחרוני פתח והנחה אליעזר גפן יו"ר הסניף.

באר־שבע – אריה לוין יו"ר הסניף פנה אל גדעון ספיר נציג הקק"ל בנגב בבקשה להקצות שטח אדמה ליד בית אשל לשתילת עצים לפתוח יער הגימלאים. היער ישמש מקום מפגש לגימלאי הנגב. המרכז מברך על היוזמה.

חיפה – הח' משה בירנשטוק הגיע לגיל גבורות פעיל בגימלאי פועלי הבנין – מאחלים לו בריאות טובה, אריכות ימים והמשך פעילות ברוכה.

מועצת הגימלאים התקציביים שהתכנסה לישיבת חרום אתמול 28.11.88 שיגרה את המברק להלן – מועצת הגימלאים התקציביים, המייצגת כ־70 אלף גימלאי המדינה והשלטון המקומי, אשר נתכנסה לישיבת חרום הבקר בקשר לכוונה לשפץ חוק הגימלאות באמצעות הוראת שעה, מבקשת לדחות הדיון שנקבע להיום ולהזמין נציגות מטעמינו לחשמעת התנגדותנו לחקיקה בנדון. בהענותך לבקשתנו זו תירשם בתולדות הכנסת כמונעת עוול לצבור הגימלאים. מברק זה נשלח ליו"ר הכנסת דב שילנסקי ויו"ר השדולה ח"כ נאוה ארד. בעקבות המברק נזדעקה ח"כ נאוה ארד לפגישה עם מזכירות הגימלאים התקציביים והבטיחה לעמוד על המשמר ולמנוע כל פגיעה בצבור הגימלאים. כן קוימה פגישה דחופה עם יו"ר האיגוד המקצועי הח' חיים הברפלד ביוזמת יו"ר הסתדרות הגימלאים הח' אליהו רייף.

בהפגנת עיתונאים נגד הצנזורה ברשות השידור

"מי שמחליט היום מה צריך לדעת יחליט מחר מה לחשוב"

ורד לוי

„מי שמחליט היום מה צריך לדעת, יחליט מחר מה צריך לחשוב": „חצי אמת גרועה משקר": „די בצנזורה פוליטית" — נאמר בחלק מן הכרזות שהניפו אתמול עובדי רשות השידור ונציגי העיתונות הכתובה בהפגנת האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל ב„בית סוקולוב" בתל־אביב.

מחאת העיתונאים באה בתגובה למתרחש באחרונה ברשות השידור תחת ניהולו של אורי פורת, וכפי שניסח זאת העיתונאי יגאל לבן („מעריב"), יושב־ראש האיגוד הארצי: „זהי זעקת שתיקה של התקשורת שבאה להתריע מפני סכנת האלם שתרד על השכל הישר ועל קולו של המצפון, אם יושתק קולם של העיתונאים".

עיתוי ההפגנה נקבע, לא במקרה, לשעה שבה היה אמור להגיע ראש הממשלה, יצחק שמיר, לישיבת 'ועדת העורכים' המסורתית, שבה השתתפו עורכי כמעט כל העיתונים, עורכי המחלקות בטלוויזיה וכמובן גם מנכ"ל רשות השידור אורי פורת.

בשעה 1.15 היה אולם הכניסה של בית־העיתונאים מלא בעשרות מפגינים מן התקשורת האלקטרונית ומן העיתונות הכתובה, אנשי הביטחון פילסו בקושי רב דרך לראש הממשלה ולמוזמני הוועדה.

המפגינים קיבלו את פני שמיר ופורת בלחש היסוי אחיד וקצוב: „ששש... ששש... ששש..." והמשיכו לשגר את מסר המחאה השקט שלהם דקות אחדות לאחר שעלו המוזמנים אל חדר הישיבות.

במקביל, סמוך לכניסה לבית העיתונאים, התקיימה הפגנת נגד של קומץ מחברי „אלישע" — אזרחים למען יהודה, שומרון ועזה, ביניהם אליקים העצני. „האויב האמיתי של הדמוקרטיה הוא הדיקטטורה של התקשורת" — היה המסר הבולט של הפגנת הנגד הזו.

משתתפי הפגנה זו טענו, כי 'קול ישראל' אינו מייצג את עם ישראל, את הציונות או את העם היהודי, ולכן אינו ראוי לשם שהוא נושא.

מפעם לפעם נוצרו חילופי מילים קשים וצעקות בין נציגי התקשורת לבין מפגיני הנגד אך בכלל, עברה הפגנת ההזדהות של העיתונאים עם חברי רשות השידור בסדר ובשלום.

עיתונאים בהפגנה בבית סוקולוב אתמול, שנקבעה לשעה בה היה אמור רה"מ שמיר להגיע לישיבת „ועדת העורכים'. (צילום: אנדרה ברוטמן)

ראשי הכנסיות מתלוננים על היחס לצליינים בשדה התעופה

שעיה

12 ראשי הכנסיות הנוצריות השוהים בישראל, הוזמנו לפגישת עבודה עם שר התיירות אברהם שריר לרגל חג המולד והשנה החדשה. בפגישה נדונו הבעיות ותוכניות לעידוד ביקורי צליינים בארץ.

הבישוף סמיר קפיטי, ראש הכנסיה האנגליקנית אמר כי קיים מאמץ להפריד את החיים והפוליטיקה בארץ מהחיים הדתיים ומן היומיום, ואין ספק כי המצב בישראל משפיע על הדעות הרווחות בעולם הנוצרי.

בעולם הנוצרי ברור כי יש קונפליקט, אך אסור לנו לברוח מהמצב. על ראשי הכנסיות לעשות הכל כדי להסביר לקהל המאמינים שלא מסוכן לבוא לישראל, וכי יש להמשיך הביקורים במקומות הקדושים.

חלק מהכמרים ומהבישופים התלוננו בפני השר על היחס הלא נעים לו זוכים הצליינים בנתב"ג. הם ביקשו משר התיירות לאפשר לצליינים לפגוש את שני הצדדים בסכסוך הפוליטי – ישראלים ופלשתינאים כאחד, על מנת להבין טוב יותר את הקונפליקט במזה"ת.

שר התיירות בירך את ראשי הכנסיות לרגל חגם ואמר, כי יש להפריד את התיירות מהפוליטיקה וכי על כולנו להילחם למען הגדלת פעולה לבני כל הדתות במקומות הקדושים.

משרד התיירות מסייע לכמרים לעודד את קהל מאמיניהם לבוא לישראל. עוד סוכם בין הצדדים כי יתקיימו מפגשים קבועים בין השר והנהלת משרדו לבין נציגי הכנסיות הנוצריות, על־מנת לעודד תיירות צליינית לישראל.

חייל מילואים מכפר הנשיא נדון למאסר על סירוב לשרת בשטחים

טוביה בסקינד

סמל (מיל.) דוד פלמה (39) מקיבוץ כפר הנשיא נדון אתמול ל־14 ימי מאסר בפועל ו־21 יום על תנאי בגין סירוב לשרת בשטחים. פלמה, חייל בצנחנים, אב לארבעה ילדים, הינו העורך הספרותי של הבטאון שדמות.

לפני מאסרו פרסם פלמה, שהוא מחזאי ומחנך, דברים לידידיו ומפקדיו בהם נאמר בין השאר: „אי אפשר להאמין שעם שזה לא מכבר חווה את חוויות עצמאותו הלאומית, יכול לשלול אותה בקלות כזו מעם אחר. בסירובי אני מגן על ישותנו הדמוקרטית ההולכת ונשטפת בגלים של לאומנות חומייניסטית".

פלמה הינו חייל המילואים ה־49 שנדון למאסר בגלל סירובו לשרת בשטחים.

ספר חדש על חיי היומיום בגיטו קובנה שנכתב ע"י מזכיר הקהילה

עתיים

גיטו קובנה נבדל באופיו מגיטאות אחרים באירופה בכך שהיהודים לא השתמשו במונח „מועצת היהודים", אלא במונח „הקהילה היהודית". בגיטו היה תקנון לא כתוב ופעל בית משפט. פרטים אלה נאמרו בערב שהוקדש להופעת ספרו של אברהם תורי, „גיטו יום־יום, יומן ומסמכים בגיטו קובנה", שנערך בשבוע שעבר באוניברסיטת תל־אביב.

הספר נכתב ע"י עו"ד אברהם תורי, מי ששימש מזכיר הקהילה בגיטו. הוא נהג לכתוב ערב ערב את הקורות בגיטו, וכן אסף מסמכים שונים שהיו מתפרסמים ע"י הגרמנים והליטאים. את החומר הכתוב הניח ב־5 ארגזים שנטמנו בתוך האדמה. לאחר המלחמה, הצליח להציל רק 3 ארגזים.

נוסף על תולדות הגיטו אסף פרטים על הארגונים הבלתי־ליגאליים שפעלו בגיטו לרבות בתי ספר, בתי חולים והמחתרת וכן צילומים שחלק מהם צילם בעצמו, דיאגרמות ושרטוטים שונים.

יצוין שעונש מוות איים על כל מי שכתב, צילם או אסף חומר כלשהו.

לראשונה, מפגש בין סופרים יהודים לדרוזים בדלית אל כרמל

יצחק שור

קבוצה בת 60 סופרים יהודים תקיים היום מפגש הידברות ראשון מסוגו עם סופרים ומחנכים דרוזים בכפר דלית אל כרמל.

יוזמי הפגישה הם המשוררים הרצל ובלפור חקק ראשי „קבוצת הסופרים הציונים" ויוסף נאסר אדין, יו"ר התנועה הציונית הדרוזית, הפעילים במסגרת המועצה הציונית בישראל.

במפגש יקראו סופרים יהודים ודרוזים מיצירותיהם, ייערכו ביקורים בבתי הספר של דלית אל כרמל ועוספיה ויקיימו שיחות עם ראשי המועצות של ישובים אלה. הסופרים יתארחו בבתיהם של הדרוזים בכפר.

„מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים

רשת ג', קול ישראל — 29.11.88

1. האיש מן החלום – ירדנה ארזי
2. (שבע – חיים משה
3. בואי – ריטה
4. נרה בשקט – מגנו
5. זריחה לבנה – אבי טולדנו
6. כינורים נעלמים – אילנה אביטל
7. שיר דרכים – ארנה ומשה דץ
8. לילה ים תיכוני – אורי פיינמן
9. סרט יום שישי – פנצ'ר
10. קו הסירוף – לאה לופטין
11. אל תלך – רוני
12. אנבעות – דין
13. ברחובות שלנו – משינה
14. שקיעה אחת – אדם
15. סליחה – מתי כספי
16. עולם תעשייתי – סי היימן
17. שקיעתה של הזריחה – רמי פורטיס
18. השיר הזה – שמוליק קראוס
19. מכור לאהבה – אדם
20. הסבנית נפלה – קורין אלאל
21. בלוז עלבונות – יגאל בשן
22. איש הכוכב – מיקי
23. התוך תוכך – טאטו
24. אם – שמוליק קראוס
25. מתוק – מזי כהן
26. עד סוף בקיץ – ראובן לביא
27. מהבואים – טאטו
28. אם אותנו – שרון ליפשיץ
29. בשעה טובה – פנצ'ר
30. את מי את אוהבת, רוחי – רוחמה

מדשדשים (על סף 30 הגדולים)

31. לאורך הטיילת – התל־אביבים
32. נדודי שינה – שלמה גרוניך
33. היא נולדה מחדש – שלמה בראט
34. בהבל תהחוך – דוד דאור
35. איש בודד, איש נודד – יאיר כהן
36. אין קשר – רמי פורטיס
37. אני אראה לך – פוטנציאל
38. שיר השכונה – יאם יאם
39. משהו בפנים – רמי בריל
40. כמו שאתבנו – חיימן אלכסנדר ואחרים

„כטוב באזניכם" – הפניות לשיפוטכם

41. בדרך אל חום – משינה
42. נרקיס – עדי רן
43. שייך לשנינו – רוני ידידיה
44. זכרונות בסתיו – קובי
45. מתחילה מתחלה – מגנו
46. חיה או לא חיה – יוסי חדד
47. הארץ המובטחת – יוסי הורי
48. ילד שלי – ריקי גל

יצאו את המצעד

- אין בעיר חואת – למורי לא שקטים (1)
- תפוזי תפוזי – רוני ידידיה (2)
- מורשת קרב – דור ההמשך (4 שבו)
- אל תגיד שלא אמרתי – נתית שרבל (4)
- ארץ סירוף תבואים – גלי עטרי (9 שבו)
- רחוב המסגר – צביקה פיק (11 שבו)
- נזמה שישוב – פוער (13 שבו)

גזור ושלח – אולי תזכה בפרס
בין המשתתפים יוגרלו פרסים

לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ירושלים, מיקוד 91010
זה הדירוג שלי (ציין את מספר השיר)

☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 ☐6
☐7 ☐8 ☐9 ☐10 ☐11 ☐12

שם: ______
כתובת: ______
מיקוד: ______ **תאריך:** ______

הנתבעים על שריר, השרדה, אשת השר והבשר:

זו חובתנו כאזרחים וכעיתונאים לחשוף נושא בעל חשיבות ציבורית

"חדשות" השיב לתביעת בני הזוג שריר, כי פרסם אמת, חיסון לכלב שולם מחשבונו של השר, מכונת אמת אישרה גירסת נהגו וטענות אשתו על קניות ל"אירוח" הופרכו

עתיים

העיתון „חדשות" הגיש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב הגנה לתביעת פיצויים בסך מיליון שקל, שהגישו נגדו השר אברהם שריר ואשתו רבקה. נציג הנתבעים, עו"ד מיבי מוזר, טען כי מילאו שליחותם כאזרחים כעיתונאים, ודיווחו אמת על ניצול ישרה בידי התובעים. הנושא הוא על חשיבות ציבורית, והיתה חובה לחשוף את המעשים.

הגיעתם של השר שריר ואשתו הועלה בתגובה על כתבתו של רן נפן, לפיה ניצלו לרעה את מעמדם לקידותים פרטיים בשימוש ברכב של משרד התיירות, ועל־ידי עובדי גיונה הכפופים למרותם. התובעים טענו, כי לא היה שחר לפרסומים.

בכתב ההגנה פירט עו"ד מוזר רשימת שירותים פרטיים שקיבלו בני שריר, בכללם נסיעה של נהג, עובד משרד התיירות, מירושלים למלון בתל אביב, כדי לקחת שיירי בשר לבית שריר, לכלב שהיה אותה בבית.

שריגור: לא כלב — כלבה

בכתב התביעה הכחישו בני הזוג שריר שהיה ברשותם כלב. בכתב ההגנה נטען, כי עבור חיסון הכלב שילם המשאה מחשבונו של התובע שריר. כבנק יהב.

לכתב ההגנה צורף תצהיר של הכלבה, ד"ר דני ורסנו, לפיו חיסן כלבה בשם לוסי, השייכת לדן שריר, בנו של השר. הוא טיפל בכלבה גם אחרי החיסון בשל בעיה רפואית, והשר שריר נכנס וגילה התעניינות בשלומה.

עוד נטען בכתב ההגנה כי הנהג שעבר בשירותו של השר שריר נבדק בגלאי שקר ונמצא דובר אמת. הוא סיפר, כי נשלח לפי הוראת עובדת לשכת השר, נסע לתל אביב והביא חבילה עטופה בנייר כסף, שהכילה עצמות ושאריות בשר. השר שריר פתח את הדלת, לקח את החבילה וקרא לכלב לאכול.

„הלורד כבר לא היה בארץ"

על הכחשות התובעים כאשר לקניות הפרטיות שערכה אשת השר ברכב של משרד התיירות ענו הנתבעים, כי אין ממש בטענה לפיה היא אירחה את הלורד צ'נסלור מקאיי ואשתו בערב ראש השנה. לטענת העיתון, היא ערכה קניות כאלה במקרים שונים, וגם בערב ראש השנה שחל ב־11.9.88 בעוד שהלורד ואשתו עזבו את הארץ ב־9.9.88, בבוקר.

העיתון טוען, כי עובדי משרד התיירות נוצלו להחלפת הריפוד ברכבה הפרטי של אשת השר. העיתונאי זאב יפת מ"הארץ" פנה בשעתו לדוברת משרד התיירות ונענה, כי „השר הורה לומר ליפת שלא הצליחה ליצור קשר עם השר, ולכן אין בפיה תגובה". בהתנהגות זו, טען עו"ד מוזר, גרמו התובעים עצמם לפרסום הכתבה, ואין להם אלא להלין על עצמם.

הנתבעים: עיתון "חדשות", עורכו יוסי קליין והעיתונאי רן נפן, ביקשו מבית המשפט לקבוע, כי התובעים עשו שימוש ברכב ובעובדי משרד התיירות, לשם קבלת שירותים אישיים פרטיים להם ולבני משפחתם. כמו כן ביקשו הנתבעים לקבוע, כי ניצול עובדי ציבור ומשאבים של הציבור לצרכים פרטיים של בעלי שררה ובני משפחותיהם ראוי לביקורת הציבור. ולכן יש לדחות את התביעה.

התנצלות: לא מוקי, לוסי

יורם בר

עם פרסום כתב ההגנה של עיתון "חדשות" לתביעת הדיבה של הזוג שריר פרסם ח"כ יוסי שריד, מכתב התנצלות על מאמר שפרסם בנושא, בזו הלשון:

"עכשיו, לאחר שהתברר על־פי מסמכים, תצהירים ושני עדים — נהג ווטרינר — שהיתה לך כלבה ושמה לוסי, אני מתנצל מעומק לבי על שהעליתי עליך במאמרי כי היה לך כלב ושמו מוקי. שוב הוכחת, בפעם המי־יודע־כמה, כי אתה איש אמת וכבוד, כראוי למעמדך".

שוטר דרוזי: נאשם בתקיפה בקבר יוסף כינה אותי "גוי"

עתיים

„יואל נוימן אמר לי: אתה גוי, אין לך זכות לגעת בי", העיד אתמול שוטר דרוזי, מנצור בהיג', במשפט הנאשמים בתקיפת קציני צה"ל ליד קבר יוסף ובכניסה לשטח צבאי סגור באוקטובר 1986.

המשפט מתנהל בפני שופט השלום בכפר־סבא יהודה פרגו. הנאשמים הם יאיר לסר תושב אלון מורה, יואל נוימן מנושב יצהר, הלל ליברמן מאלון מורה ורונם אלדובי. והמאבטח מכפר ביתא המאושפז בביה"ח.

מפקד מרחב שומרון אל"מ יהודה מאיר העיד אף הוא בבית משפט השלום בכפר־סבא, כי אחד הנאשמים האחרים בפרשה, הלל ליברמן, אמר לשוטר הדרוזי בעת פינוי המתנחלים מקבר יוסף "מה פתאום אתה נוגע בנו, מה הסמכות שלך; אתה גוי". השוטר הדרוזי נפגע עד כדי שרצה לעזוב את התפקיד.

אל"מ מאיר העיד עוד, כי ארבעת הנאשמים חדרו לקבר יוסף והתעקשו להתפלל בו למרות שהוכרז כשטח צבאי סגור. אל"מ מאיר ציין עוד כי הנאשם יאיר לסר, היה בעל תפקיד באחת היחידות במרחב השומרון ובעקבות האירוע בקבר יוסף עזב את היחידה.

כל עדויות התביעה בתיק הסתיימו ובפברואר יחלו עדויות ההגנה.

תחביב ישראלי: גניבת סמלים של מכוניות

יואב אביב

שמונה נערים תושבי אזור זכרון יעקב נעצרו אתמול ע"י מחלק הנוער של משטרת מרחב חיפה כחשודים בגניבת עשרות סמלים ממכוניות. בחיפוש בבתיהם תפסה המשטרה 70 סמלים.

יבואן לנצ'יה הזמין באחרונה 2,000 סמלים מבית החרושת האיטלקי שם הופתעו מההזמנה המיוחדת, שכדוגמתה עדיין לא נתקבלה משום מדינה בעולם. גם יבואני מרצדס נוהגים להזמין סמלים שנגנבו בכמויות גדולות.

שוד תחנת דלק בכפר חבד

זהבה מוזס

בפעם שנייה בשנתיים נשדדה אתמול תחנת הדלק סונול שליד כפר־חבד. המשטרה פתחה בסריקות אך טרם נעצר איש. סמוך לשעה 11 בלילה הגיע לתחנת הדלק מכונית מדגם אמריקאי. שני רעולי פנים שהיו בה שדדו מהמתדלק באיומי נשק 400 שקל ונמלטו.

"המחזיר בתשובה" היה שוטר עם רשם־קול

אילת מזור

שוטר בגיווה של מחזיר בתשובה הביא להרשעתו של ביטל אבריקסיס מבאר־שבע בפציעת עבריין בירייה.

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע גזר עליו אתמול שלוש שנות מאסר בפועל ושנתיים על־תנאי לשלוש שנים. הוא הורשע בחבלה בנסיבות מחמירות ואחזקת נשק שלא כדין.

אבריקסיס באילת קיבל מפני חברים אקדח בקוטר 0.22 מ"מ, ולפני כשנתיים ירה באילת בידכו של עבריין אחר, בגי דלויה, כסכסוך פלילי. כנועים לאחר מכן נורה אבריקסיס עצמו ואושפז בבית־החולים.

המשטרה שלחה לבית־החולים שוטר שהתחזה למחזיר בתשובה, מצויד ברשם־קול. הוא הקליט את „שיחות הנפש" שהיו לו עם אבריקסיס, בהן גולל את פרשת הירייה והנקמה בו.

במשפט הכחיש אבריקסיס ששוחח עם מחזיר בתשובה, וטען כי לא אמר את הדברים שהוקלטו.

השופט, יהושע פלפל, קבע בגזר־הדין כי „גירסת הנאשם, התחמקויותיו והכחשותיו אינן ראויות לאמון".

יציבות ופעילות דלה

גלגלי הבורסה

אודי נחשון

רוב סוחרי הבורסה ממשיכים להפגין חוסר עניין בולט במניות החופשיות, והמסחר אתמול התנהל במגמת יציבות, תוך תנודות לשני הכיוונים, כשמחזור המסחר מסתכם ב־6.3 מיליון שקל.

במסחר במשתנים נמשכה הפעילות הערה במניית פטרוכימיים, ולאחר עלייה רצופה היא ירדה אתמול בכ־1 אחוז. הפעילות העיקרית במשתנים מתרכזת לאחרונה במספר מניות, ואתמול בלטו אי די בי פיתוח, השקעות דיסקונט, ים המלח וכלל תעשיות אלקטרוניקה. במקביל היתה פעילות דלה ביותר עד אפסית באפריקה 1, אזורים, כלל נדלן, עלית ואלדן. עליות בולטות היו אתמול באיילון מלונות אופציה כ־18 אחוז, כר־טון אופציה — 17.4 אחוז ואחים בולוס אופציה — 14 אחוז.

באגרות החוב הצמודות למדד ובצמודות לדולר נרשמו אתמול תנודות עד אחוז אחד ובנסחרות במט"ח היו עליות קלות. יציבות עם תנודות עד אחוז אחד נרשמו במניות הבנקים שבהסדר.

פיצוי לפרוטארום

חברת פרוטארום הודיעה אתמול, כי הגיעה להסכם עם חברת הביטוח על שיפוי בסכום של 2.3 מיליון דולר על הנזקים שנגרמו לחברה בעקבות התקלה במתקן האתילן בבתי הזיקוק לנפט, שאירעה ביוני 88'.

חסר הון בלנדקו

חברת לנדקו־רובינשטיין פרסמה אתמול את המאזן למחצית 88', ממנו עולה כי החסר בהונה מגיע לכ־19 מיליון שקל. החברה בתהליך מבוצע של מימוש נכסים ולאחר תקופת הדו"ח הודיעה על מימוש ההשקעה בעסקים החזקות, בהפסד של כ־12 מיליון שקל. במקביל נודע כי בל"ל, הנושה העיקרי שלה, ויתר על ריבית חריגה בסכום של 5.8 מיליון שקל. בין הנכסים שנותרו בידה לאחר המימושים: שטחים בתחנה המרכזית הישנה בתל־אביב, מקרקעין בתל־אביב, רעננה ובפתח תקוה ומניות מן תעשיות.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
„שרונים"

הודעה

נמסרת בזה הודעה לציבור, בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הוגשה לוועדתנו בקשה להרשות: תכנית שינויים כהקלה של עד 6% בשטח המגורים, גוש 7987, חלקה 146 — אליוה, רח' היכנין 69.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לוועדה המקומית, לפי הכתובת הנקובה לעיל תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.

צבי תרות — יו"ר הוועדה

חשוד בשוד הגדול ביותר בבריטניה נעצר בנתניה

ניצה ריטון

היחידה לחקירת פשעים חמורים עצרה ביום ראשון בערב את אריה רובין (55) יהודי יליד בריטניה בעל דרכון אנגליקני החשוד בביצוע שוד בבריטניה.

החשוד הובא אתמול להארכת מעצרו בבית משפט־השלום בפתח־תקוה. בא כוח המשטרה, רב פקד יוסי זמור, מסר כי החשוד ביצע שוד זהב בלונדון לפני כשנה. שלל השוד היה 40 אלף ליש"ט. רובין חשוד גם בהשתתפות בשוד בכספות בלונדון, הנחשב לשוד הגדול ביותר בתולדות הפשע בבריטניה. נשדדו תכשיטים וכסף בשווי של 20 מיליון ליש"ט.

לאחר השוד נעצרו שני ישראלים, ששוחררו לאחר שלא נמצאו ראיות נגדם. רובין נמצא אז בארצות־הברית, אך כשהתריעה המשטרה, הגיע לארץ באוגוסט השנה והשתכן במלון בנתניה, שם נעצר לבקשת הבולשת הבריטית.

סנגורו, אריה ציגוני, טען אתמול כי הוא עלה לארץ בתוקף חוק השבות, ולא ניתן להסגירו. נציג פרקליטות המדינה ובא כוח המשטרה טענו שהחשוד הוא בר הסגרה, וביקשו מהשופטת להאריך את מעצרו ב־10 ימים. הסנגור ביקש משופטת השלום שרה פריש ארכה של ארבעים ושמונה שעות להכנת התיק. השופטת נענתה.

צעירה הרה החזיקה הרואין בדירה בב"ש שאליה פלשה

איילת מזור

רותי בן חנו (20) נתפסה שלשום בדירה בבאר־שבע, השייכת לאוניברסיטה. הצעירה, בחודש הרביעי להריונה, גילתה שהדירה ריקה ופלשה אליה כדי להתגורר בה. משטרת באר־שבע, שלכדה אותה בעקבות תלונה של קצין הביטחון של האוניברסיטה, מצאה בחזקתה הרואין ורכוש גנוב.

"מדובר בחקירה מסובכת, ויש לאתר את מקור הרכוש והסמים. שחרורה של החשודה יפגע בחקירה" טען בא כוח המשטרה. בן חנו טענה בפני השופט: "אני בהריון וההורים שלי סילקו אותי מהבית".

השופט גיל הגדל קבע, כי יש לאפשר למשטרה להשלים את החקירה ולגלות את מקור הסמים והרכוש הגנוב, ולכן האריך את מעצרה בשבעה ימים. הוא הורה למפקד בית־המעצר להתחשב בהריונה ולתת לה תנאים מיוחדים.

ועדה שחקרה מות 3 בדמון ממליצה: 3 סוהרים לדין

יואב אביב

נציב שירות בתי־הסוהר, לוי קאופמן, יקבל הבוקר את מסקנות ועדת החקירה בפרשת מותם של שלושה אסירים בכלא דמון.

האסירים, דוד כהן, יואב מלכה ואברהם אבוטבול, נמצאו לפני כ־10 ימים מוטלים ללא רוח חיים בצינוקיהם. שני אסירים נוספים, שלביה אורי וגבריאל אוהלאי נמצאו במצב אנוש ופונו לבית־החולים כרמל. מחקירת המקרה ע"י שירות בתי־הסוהר הוברר כי בתאם של האסירים התנהלה מסיבת סמים. הם הכינו קוקטייל קטלני שהורכב מהרואין, קיה פרסו, חשיש וסם נוזלי שזהותו המדוייקת עדיין אינה ברורה.

נודע, כי בין המלצות ועדת החקירה כלולה המלצה להעמיד לדין משמעתי שלושה מאנשי סגל הכלא, אחד מהם קצין, כיוון שלא הקפידו על בדיקת האסירים בלילה.

בשירות בתי־הסוהר מפיקים בימים אלה סרט וידיאו שיופץ בבתי הכלא על סכנות השימוש בסמים.

צעיר נאשם בשני מקרים של אינוס צעירות בדירתו בב"ש

איילת מזור

יעקב שמואל (22) מבאר־שבע הואשם אתמול בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע בשני מעשי אונס אכזריים של צעירות משני יישובים שונים. הצעירות הגישו תלונות נפרדות בתחנות המשטרה הסמוכות לבתיהן. התלונות הגיעו אל משטרת באר־שבע וזו פתחה בחקירה.

בכתב האישום נטען, כי את הראשונה הכיר הנאשם לפני שלוש שנים וקיים עמה יחסי מין כשהיתה קטינה. לאחר שנותק הקשר ביניהם סיפר הנאשם לחבריו פרטים אינטימיים על יחסיהם. המתלוננת טלפנה אליו לברר מדוע הוא מספר את שקרה. השניים קבעו פגישה בבאר־שבע. שמואל לקח אותה הצעירה אל ביתו, איים עליה, ואנס אותה בכוח.

צעירה אחרת הכיר שמואל אצל חברים בבאר־שבע. לטענת התביעה הביא אותה בערמה ובהבטחות בפיתוי אל דירתו, וגם אנס אותה כמה פעמים במשך שלושה ימים.

פרקליטות מחוז הדרום ביקשה לעצור את הנאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. הדיון בבקשת המעצר נדחה ל־4 בדצמבר.

אנו אבלים על מותו
של חברנו היקר
יעקב (ז'אק) מרקום
ומשתתפים בצער המשפחה
רבקה ויהושוע מרקום

לחברתנו רוז'ה רינגל והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות האחות
נשקה גולדווסר
קיבוץ דן

למשפחת למדן בנגבה
ולקיבוץ עין־השופט
משתתפים באבלכם במות
ברוך יציב ז"ל
קיבוץ נגבה

עם פסי, נטע והמשפחה
באבל על מות
ברוך יציב ז"ל
בית נתיב הל"ה